

Gymnázium, Karviná, příspěvková organizace

Školní vzdělávací program

pro

čtyřleté gymnázium

Obsah

1. Identifikační údaje	2
2. Charakteristika školy	3
3. Charakteristika ŠVP	4
4. Učební plán	16
5. Učební osnovy	18
ČESKÝ JAZYK A LITERATURA	18
ANGLICKÝ JAZYK	31
NĚMECKÝ JAZYK	40
FRANCOUZSKÝ JAZYK	49
RUSKÝ JAZYK	62
ŠPANĚLSKÝ JAZYK	70
TEXTOVÝ EDITOR	78
MATEMATIKA	84
FYZIKA	92
CHEMIE	104
BIOLOGIE	113
ZEMĚPIS	136
MAPA EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTÍ	146
DĚJEPIS	154
SPOLEČENSKÉ VĚDY	166
INFORMATIKA A VÝPOČETNÍ TECHNIKA	178
VÝTVARNÁ VÝCHOVA	185
HUDEBNÍ VÝCHOVA	192
TĚLESNÁ VÝCHOVA	198
INTEGROVANÉ VZDĚLÁVACÍ OBORY	205
6. Pravidla pro hodnocení žáků a autoevaluace školy	206

1. Identifikační údaje

1.2 Vzdělávací program: čtyřletý

1.3 Studijní forma vzdělávání: denní forma vzdělávání

1.4 Předkladatel

Název školy: Gymnázium, Karviná, příspěvková organizace
Adresa: Mírová 1442, Karviná - Nové Město, 735 06
IČ: 623 317 95
IZO: 000 601 535
Ředitel školy: Mgr. Miloš Kučera
e-mail: milos.kucera@gym-karvina.cz
Koordinátor pro tvorbu ŠVP: Mgr. Martin Duda
e-mail: duda@gym-karvina.cz
Další kontakty: telefon: 596 311 197
web: www.gym-karvina.cz

1.5 Zřizovatel

Název: Moravskoslezský kraj
Adresa: 28. října 117, Ostrava, 702 18
Kontakty: Odbor školství Krajského úřadu Moravskoslezského kraje
telefon: 595 622 222
fax: 595 622 126
e-mail: libor.lenco@kr-moravskoslezsky.cz

1.6 Platnost dokumentu od 1. září 2018

2. Charakteristika školy

2.1 Velikost školy

- V současné době má škola 16 tříd, z toho v osmiletém studiu 8 tříd a ve čtyřletém studiu také 8 tříd.
- Třídy a učebny jsou umístěny v hlavní budově.
- Několik tříd je v areálu nové přístavby na školním pozemku.

2.2 Vybavení školy

- Škola vznikla v roce 1953 jako jedenáctiletá střední škola v části Karviná – Doly. V současné době se nachází v části Karviná 6 na ulici Mírová 1442. V roce 1984 byla v areálu školy postavena v rámci akce Z přístavba školy, která dodnes slouží jako přízemní budova obsahující 5 kmenových učeben, posilovnu, učebnu hudební výchovy a kabiny pro vyučující.
- Součástí areálu školy je atletický ovál o délce 200 metrů, který byl roku 2021 modernizován a doplněn o hřiště s umělým trávnikem a workoutové hřiště. Dále je v areálu hřiště pro plážový volejbal a víceúčelová plocha s umělým povrchem (Duhové hřiště), která byla vybudována v rámci dotace firmy ČEZ.
- V hlavní budově jsou odborné učebny pro předměty biologie, geografie, chemie, fyzika, informatika a jazykové učebny.
- Odborné učebny jsou vybaveny didaktickou technikou.
- Všechny učebny jsou napojeny na internet a vybaveny počítačem s datovým projektořem. Ve dvou třídách jsou interaktivní tabule.

2.3. Charakteristika pedagogického sboru

- Ve školním roce 2017 – 2018 tvoří pedagogický sbor celkem 10 mužů a 27 žen.
- Průměrný věk pedagogických pracovníků činí 51,3 let.
- Každý pracovník je plně kvalifikovaný, všechny vyučovací hodiny gymnázia jsou učeny v rámci aprobace jednotlivých vyučujících.
- Všichni pracovníci neustále zvyšují svou odbornost absolvováním akreditovaných kurzů:
  - základní kurz počítačového vzdělávání
  - základy ekogramotnosti
  - kurzy rozšiřující jednotlivé obory.
- Na škole působí:
  - školní metodik prevence sociálněpatologických jevů (Mgr. Zuzana Kardošová)
  - koordinátor EVVO (Mgr. Martin Duda)
  - koordinátor ICT (Mgr. Henrik Szotkowski, Ing. David Holzbauer).
- Někteří vyučující jsou členy okresních komisí, které se podílejí na organizaci olympiád a soutěží pro žáky.
- Na škole učí pedagogové, kteří byli oceněni za svou práci Moravskoslezským krajem.

2.4 Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce

- Škola spolupracovala v rámci projektu „Spaces for Learning“ – „Místa k učení“ s partnerskou školou ve Skotsku.

- Škola zabezpečuje ve spolupráci s JŠ Cloverleaf mezinárodně uznávané kurzy a zkoušky na úrovních A1 – C2.
- Škola získala certifikát školicího zařízení SIPVZ na úrovni Z, P a v dalších vzdělávacích modulech.
- Škola má akreditaci na vzdělávací akci Základy ekogramotnosti učitelů.
- Opakovaně se zapojuje do projektů s environmentální problematikou:
  - Učitel a vzdělávání pro udržitelný rozvoj.
  - Pilotní střední školy KEV a příprava učitelů pro vzdělání k udržitelnému rozvoji.
- Zapojili jsme se do projektu Mezinárodní cena vévody z Edinburghu (DofE).

2.5 Spolupráce s rodiči a jinými subjekty

- Při škole je zřízena Školská rada, která má 6 členů.
- Rodiče a zákonní zástupci žáků spolupracují s vedením školy prostřednictvím pravidelných schůzek SRPŠ (Sdružení rodičů a přátel školy), kde získávají informace a mohou ovlivnit dění ve škole.
- O prospěchu žáků jsou zákonní zástupci informováni na třídních schůzkách a při osobním jednání s třídním učitelem.
- Prostřednictvím internetu se mohou zákonní zástupci seznámit s úspěchy žáků v soutěžích.
- Sociálně patologickým jevům se snažíme předcházet spoluprací s odbornými institucemi.
- Při výuce pedagogové spolupracují s jinými školami, institucemi a nevládními a neziskovými organizacemi prostřednictvím výchovného poradce Mgr. Sylvy Divišové.

3. Charakteristika ŠVP

3.1 Zaměření školy

- ŠVP pro čtyřleté všeobecné vzdělávání navazuje na ŠVP pro základní vzdělávání, které je určeno pro ročníky nižšího gymnázia.
- Škola vytváří podmínky pro to, aby žáci získali dostatečné všeobecné znalosti a dovednosti ve všech všeobecně vzdělávacích předmětech a širší odborné znalosti ve všech zvolených volitelných předmětech.
- V rámci volitelných předmětů se studenti maturitního ročníku mohou připravovat na mezinárodní jazykové zkoušky.
- Všichni studenti se v průběhu studia seznámí se základními principy udržitelného rozvoje.
- Forma studia klade důraz na vlastní zodpovědnost studentů za své vzdělání a budoucí úspěšnost u maturitní zkoušky a při studiu na vysoké škole.

3.2 Profil absolventa

- Žáci jsou po absolvování vybaveni znalostmi, které odpovídají všem požadavkům RVP G ve všech vzdělávacích oblastech.
- Žáci jsou po absolvování vybaveni znalostmi, které výrazně převyšují požadavky RVP G v oblastech. Obsah si zvolí formou volitelných předmětů během studia. Jsou tak

přípravě ke studiu na VŠ dle svého výběru. Díky bohatým možnostem profilace formou volitelných předmětů je tak žákům umožněna kvalitní příprava na jakýkoli typ vysoké školy.

- Žáci během studia získají návyky a dovednosti potřebné pro další profesní orientaci:
  - práce s více zdroji informací,
  - týmová práce,
  - využívání ICT techniky,
  - schopnost komunikovat a prezentovat svou práci.
- Díky pečlivě začleněnému průřezovému tématu Environmentální výchova jsou schopni principy udržitelného rozvoje uplatňovat v oborech, kterým se budou věnovat po absolvování gymnázia.
- Žáci mají možnost ke konci studia složit některou z mezinárodně uznávaných zkoušek z cizího jazyka.

3.3 Organizace přijímacího řízení

- Přijímací řízení vychází ze zákona č.561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) ve znění pozdějších předpisů.
- Vzhledem ke značné četnosti změn právních předpisů týkajících se přijímacího řízení na střední školy v posledních letech a v souladu s přípravou dalších právních vymezení (Vyhláška MŠMT, Správní řád atd.) nelze v dlouhodobém horizontu vymezit jednoznačně organizaci přijímacího řízení.
- Přijímací zkoušky budou upraveny každoročně ředitelem školy v souladu s právními předpisy, požadavky zřizovatele školy a dlouhodobými záměry vývoje školy.
- Škola v současné době neumožňuje výuku imobilních žáků.
- Přesné informace o bodování jednotlivých částí přijímací zkoušky, o bodech přidělovaných za výsledky předchozího studia a za úspěchy v mimoškolních činnostech, o úpravě průběhu přijímací zkoušky pro potřebné uchazeče o studium lze najít na internetových stránkách www.gym-karvina.cz.

3.4 Organizace maturitní zkoušky

- Organizace maturitní zkoušky se řídí zákonem č.561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) ve znění pozdějších předpisů.
- Upřesnění organizace maturitních zkoušek musí být v souladu s příslušnou vyhláškou MŠMT o ukončování studia v platném znění.

3.5 Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- Učitelé motivují žáky k otevřenosti v oblasti poznávání, zadávají žákům problémové úkoly, vedou je k využívání odborné literatury a školní knihovny.
- Učitelé vedou žáky k samostatné práci s informacemi (vyhledávání, zpracování, vyhodnocování různých zdrojů, systematizace informací a vytváření mentálních map).
- Učitelé umožňují žákům prezentovat jejich práci (referáty, eseje, seminární práce, celoškolské přehlídky, pravidelná prezentace na webu atd.).
- Učitelé poskytují žákům prostor k diskusi a hledání různých řešení předložených problémů.
- Škola podporuje mnohostrannost výuky a individuální zájmy žáků širokou nabídkou volitelných seminářů.

Kompetence k řešení problémů

- Učitelé podněcují žáky k hledání a formulování problémů, umožňují jim navrhnout a porovnávat různá řešení, pracovat v menších skupinách.
- Učitelé zapojují do výuky problémové aspekty každodenního života.
- Učitelé vedou žáky k argumentaci podložené důkazy.
- Učitelé podporují řešení problémů s mezioborovým přesahem, žáci se podílejí na organizaci mezioborových projektů.
- Učitelé zapojují žáky do přípravy mimovyučovacíh aktivit, jejich organizace a vedení (drogové situace, Uklidme svět a další).

Kompetence komunikativní

- Učitelé vytvářejí žákům prostor pro zapojení do kolektivu spolužáků, spolupráci, prezentaci postojů (projektový den), pro komunikaci v nových skupinách (exkurze, celoškolské projekty apod.).
- Učitelé podněcují žáky k výstižné a kultivované komunikaci ústní i písemné (ročníkové práce, jejich prezentace apod.), ve výuce jim pomáhají s porozuměním oborové terminologii, pochopení zápisů, grafů, statistických přehledů.
- Učitelé motivují a vedou žáky k osobitému a sebevědomému projevu, umožňují jim prezentaci různých aktivit (prezentace zájmové činnosti, projekty tvůrčího psaní, sbor, výstavy atd.).
- Učitelé pro žáky pravidelně připravují výměnné zahraniční zájezdy, mezinárodní projekty i zahraniční stáže.
- Učitelé společně s žáky připravují setkání s různými osobnostmi společenského i politického života (besedy, grantové projekty atd.).
- Škola umožňuje žákům v podstatě neomezený přístup k internetu, vede je k jeho smysluplnému využívání jako jednomu z klíčových zdrojů informací a ke komunikaci s okolím.

Kompetence sociální a personální

- Škola se zaměřuje na budování a rozvíjení dobrých mezilidských vztahů mezi žáky navzájem, ale i vztahů mezi žáky a učiteli (kurzy, exkurze atd.).
- Celá výchovná koncepce vede k vytváření a posilování vztahů nejen uvnitř jednotlivých ročníků, ale i mezi žáky různých ročníků i typů studia (výsledkem je kvalitní sociální komunikace, odmítání šikany, respektování ostatních).
- Učitelé respektují individualitu žáků a vedou k tomu i žáky.
- Škola podporuje individuální zájmy žáků, podporuje jejich rozvoj nabídkou mimovyučovacích aktivit.
- Učitelé posilují samostatné a zodpovědné chování žáků při organizování různých činností a akcí školního, ale i meziškolního charakteru (akce kulturní, společenské, sportovní, přehlídky, soutěže atd.).

Kompetence občanské

- Žáci spolurozhodují o různých otázkách chodu školy (výzdoba tříd, skladba volitelných předmětů, organizace školních akcí, začátek vyučování atd.).
- Škola ve svém učebním plánu zapojuje žáky do činnosti občanských sdružení (Den Země, sbírky, práce nadací apod.).
- Učitelé vedou žáky k toleranci vůči jiným kulturám (např. zaměření některých volitelných seminářů).
- Učitelé podporují vhodnými příklady rozvoj občanské uvědomělosti žáků.
- Učitelé zařazují do výuky návštěvu různých institucí (parlament, soudy).
- Učitelé, ale i žáci sami organizují pravidelné návštěvy zajímavých osobností společenského a kulturního života.

Kompetence k podnikavosti

- Učitelé motivují a vedou žáky k tomu, aby znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých oblastech využívali v zájmu své přípravy na budoucí studium, povolání a ve svém dalším životě.
- Učitelé učí žáky vědomě užívat a ovládat digitální techniku.
- Učitelé rozvíjejí proaktivní přístup, iniciativu a tvořivost, aby podporovali inovace.
- Učitelé vyžadují, aby žáci při pracovních činnostech dodržovali vymezená pravidla týkající se práce s uvedenou technikou a zásady bezpečnosti včetně první pomoci.
- Učitel motivuje ke kritickému vyhodnocování informací o vzdělávacích a pracovních příležitostech, využívání dostupných zdrojů a informací při plánování a realizaci aktivit.
- Učitelé vedou žáky k bezpečnému ovládnutí laboratorní techniky a efektivnímu průběhu experimentální práce.

Kompetence digitální

- Učitelé učí ovládat digitální zařízení, aplikace a služby při školní práci a s výhledem na vstup do veřejného života.
- Učitelé rozvíjejí získávání, posuzování, správu a sdílení dat, informací a digitálního obsahu v různých formátech.

- Učitelé rozvíjejí schopnost řešit technické problémy spojené s digitálním prostředím.
- Učitelé vyžadují, aby žáci byli schopni se vyrovnávat s proměnlivostí digitálních technologií a posuzovali, jak vývoj technologií ovlivňuje různé aspekty života jedince a společnosti.
- Učitel upozorňuje na rizika ohrožující bezpečnost dat, tělesné a duševní zdraví v digitálním prostředí..

3.6 Zabezpečení výuky pro žáky se speciálními potřebami

- Žáci se specifickými poruchami učení (dyslexie, dysgrafie, dysortografie ...) mají k dispozici nepovinný předmět Cvičení z českého jazyka, který probíhá v učebně vybavené počítači pro každého studenta.
- Žáci, kterým zdravotní stav neumožňuje studovat běžným způsobem, mohou studovat podle individuálního vzdělávacího plánu – způsoby takového studia jsou uvedeny v kapitole 3.7 Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných.
- Žáci, kterým by rodinné sociální poměry neumožňovaly studovat, umožňujeme integraci a zapojení do vzdělávacího procesu.
- Rodiče či zákonní zástupci studentů se studijními problémy jsou včas informováni, ve vzájemné spolupráci je hledáno řešení.
- Škola spolupracuje s Pedagogicko–psychologickou poradnou a s Centrem pro prevenci sociálně patologických jevů.

3.7 Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných

- Žáci, kteří dosahují výborných výsledků ve sportu, hře na hudební nástroj apod. mohou studovat podle individuálního vzdělávacího plánu.
- Žáci, kteří dosahují výborných výsledků v některé z předmětových soutěží, mohou svůj studijní zájem rozvíjet formou studia podle individuálního vzdělávacího plánu.
- O studium podle individuálního vzdělávacího plánu mají možnost požádat všichni žáci. Škola rozlišuje tři typy individuálních vzdělávacích plánů:
  - **Termínované zkoušení.** Žák je přezkušován (jakoukoli formou) po předchozí domluvě s vyučujícím. Obvykle mají tito studenti dohodnut den v týdnu, kdy mohou být z daného předmětu přezkušováni. Žák navštěvuje vyučování v plném rozsahu, je mu umožňována účast na soustředěních.
Tento studijní plán je povolován zpravidla žákům, kteří dosahují výborných výsledků v předmětových soutěžích (Matematická olympiáda apod.), věnují se výkonnostně sportu, hře na hudební nástroj či jiné, časově náročné aktivitě a dosahují v ní výborných výsledků.
  - **Úlevy z výuky.** Kromě termínovaného zkoušení je žákovi povolena absence v přesně stanovených vyučovacích hodinách. Žák uzavírá klasifikaci v řádném termínu, v předmětech s vyšší absencí skládá, kromě běžných povinností, doplňující zkoušku před komisí.

Tento studijní plán je zpravidla povolován vrcholovým sportovcům (může však jít i o žáky, kteří se věnují jiným aktivitám na vrcholové úrovni), kterým rozvrh tréninků či příprav koliduje s rozvrhem školní výuky.

- **Samostatné studium.** Student dochází do školy podle individuálního rozvrhu, termíny zkoušek a uzavírání klasifikace jsou dohodnuty na individuální termíny.

Tento studijní plán je povolován výjimečně, např. reprezentantům ČR v některé sportovní disciplíně, jejichž sezóna jim neumožňuje pravidelnou návštěvu školy.

Na povolení individuálního studijního plánu nemají žáci nárok a může jim být odebrán. Stane se tak v případě, že nedodržují povinnosti (zejména termíny uzavírání klasifikace, docházku do výuky apod.), které jsou jim uloženy. Podmínkou udělení individuálního studijního plánu jsou také dobré studijní výsledky.

3.8 Začlenění průřezových témat

- Všechny tematické okruhy všech průřezových témat jsou začleněny jako součást povinných vzdělávacích předmětů.
- Následující tabulky obsahují celkové shrnutí. V jednotlivých sloupcích je možno vysledovat uplatnění příslušného průřezového tématu. Podrobnější informace o formách a metodách lze najít v učebních osnovách.
- Vzhledem k zaměření školy je podrobněji zpracováno průřezové téma Environmentální výchova.

Osobnostní a sociální výchova

TEMATICKÝ OKRUH	REALIZACE -ROČNÍK			
	1.	2.	3.	4.
Psychické vlastnosti osobnosti, rozvoj vlastní osobnosti	SV			
Základy západní křesťanské civilizace		Dě		
Odkaz moderních dějin pro dnešní dobu				Dě
Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti		Z		
Nadání, talent, improvizace	HV			
Genialita a vliv prostředí	HV			
Lab. cvičení – org. schopnosti, přesná komunikace	Fy	Fy	Fy	
Lab. cvičení – org. schopnosti, přesná komunikace	Ch	Ch	Ch	
Představování, projev zájmu o jiné lidi, vhodné otázky	Aj	Aj	Aj	Aj
Sociální komunikace	Čj	Čj	Čj	Čj
Informationen von dem Alltag	Nj			
Kommunikation	Nj	Nj	Nj	Nj

Sociální komunikace		SV		
Seberegulace			Šj	
Zátěžové situace, stres, strategie jejich zvládnání			Bi	
Komunikace, argumentace, řešení sporů	Bi	Bi	Bi	Bi
Reflexe sebeovládání - mapování situací, kdy užívám vůli			Bi	
Množiny – rozvoj org.dovedností a efekt. řešení problémů	M			
Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti	VV			
Sociální komunikace		VV		
Morálka všedního dne	VV	VV		
Morálka všedního dne			Fj	Fj
Sociální komunikace	Fj	Fj	Fj	Fj
Komunikace, představování	Rj			
Rodina, práce, přátelství	Rj		Rj	

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

TEMATICKÝ OKRUH	REALIZACE - ROČNÍK			
	1.	2.	3.	4.
Evropa – svět – rodinné příběhy		Rj		
Zeměpisné objevy, kolonialismus 19. stol., svět po roce 1945		Dě	Dě	Dě
Třetí svět po druhé světové válce				Dě
Žijeme v Evropě				Z
Významní Evropané z českého prostředí	Bi	Bi	Bi	Bi
Světový populační vývoj, mezinárodní migrace				Bi
Globální problémy, jejich příčina a důsledky	VV			
Žijeme v Evropě		VV		
Kořeny evropské společnosti	Dě	Dě	Dě	Dě
České dějiny - průběžně		Dě	Dě	Dě
Antika – kolébka evropské kultury	HV			
Dějiny evropské hudby		HV		
Festivally hudby	HV	HV		
Globalizační a rozvojové procesy – Einstein, astrofyzika				Fy
Globální problémy – tepelné motory, el. zdroje		Fy	Fy	
Struktura látek a vlastnosti – biotechnologie	Ch	Ch	Ch	

Život. styl v různých zemích	Aj	Aj	Aj	Aj
Významní Evropané	Čj	Čj	Čj	Čj
Globální problémy				Šj
Vzdělávání v Evropě a ve světě			Šj	
Europäische Union				Nj
Globalizační a rozvojové procesy			SV	
Globální problémy, jejich příčiny a důsledky			SV	
EU, její instituce, historie a současnost			SV	
Vzdělávání v Evropě a ve světě		Fj	Fj	Fj
Globální problémy, jejich příčiny a důsledky		Fj	Fj	Fj

Multikulturní výchova

TEMATICKÝ OKRUH	REALIZACE - ROČNÍK			
	1.	2.	3.	4.
Vztah k multilingvní situaci a spolupráce mezi lidmi	Fj	Fj	Fj	
Rozpad koloniální soustavy				Dě
Rasismus v kontextu moderních dějin			Dě	Dě
Hledání hud. ukázky	HV			
Poslech		HV		
Zdroj mezinárodního napětí	Bi	Bi	Bi	Bi
Postoje a jednání ke xenofobii, rasismus a intoleranci			Bi	
Základní problémy sociokulturních rozdílů	Z			
Psychosociální aspekty interkulturality		VV		
Základní problémy sociokulturních rozdílů	VV			
Základní problémy sociokulturních rozdílů	Šj	Šj	Šj	Šj
Stavba atomu, jaderné reakce - Meitnerová, Einstein	Ch			
Osobnosti a události historie, svátky, koníčky	Aj			
Modely soužití			Čj	Čj
Deutschsprachige Länder	Nj	Nj	Nj	Nj
Ausländerhass				Nj
Základní problémy sociokulturních rozdílů			Fj	Fj
Etnický původ	Rj			
Ruská kultura	Rj	Rj	Rj	Rj

Environmentální výchova

PŘÍNOS PRŮŘEZOVÉHO TÉMU	TEMATICKÝ OKRUH	REALIZACE -ROČNÍK			
		1.	2.	3.	4.
Oblast postojů					
Uvědomovat si výlučné po- stavení člověka v přírodním systému a jeho odpovědnost za další vývoj na planetě	fylogeneze člověka - Bi			X	
	sociologie - SV		X		
	člověk a příroda - VV	X	X		
	Beethoven:Pastorální - HV	X	X		
	literatura s ekol. tematikou - Čj				X
	ekologické zemědělství - Nj				X
Pochopit, že člověk z hle- diska své existence musí využívat přírodních zdrojů ve svůj prospěch, ale vždy tak, aby nedošlo k nevra- tnému poškození životního prostředí.	závlahové hospodářství - Dě	X			
	člověk a životní prostředí-VV	X	X		
	paliva - Ch		X		
	energie - Fy		X	X	
	hydrologie - Z	X			
	reportáž - Čj			X	
	ochrana –ŽP - Nj				X
Uvědomit si, že k ochraně přírody může napomoci každý jedinec svým eko- logicky zodpovědným přístupem k běžným denním činnostem.	žebříček hodnot - SV	X			
	vztah člověka k přírodě - Čj	X	X	X	X
	cestování – Rj, Šj	X	X	X	X
	ochrana přírody-VV	X	X		
	Čechomor:Voda má... - HV	X	X		
	Turistický kurz – TV			X	
	Martinů:Otevírání studánek - HV	X	X		
	ŽP a jednatelce - Nj				X
Vnímat místo, ve kterém žije, a změny, které v něm probíhají, a cítit zodpověd- nost za jeho další vývoj, a to nejen z hlediska životního prostředí.	industrializace regionu - Dě			X	X
	život ve 21.století - Nj				X
	region - VV	X	X		
	regionální autoři - Čj			X	X
	biodiverzita - Bi	X	X	X	X
	recyklace látek - Ch		X	X	
	obyvatelstvo, sídla - Z	X	X		X
	mé město, kraj – Aj, Rj		X	X	

Oblast vědomostí a dovedností					
Poznat složitou propojenost přírodních systémů a pochopit, že narušení jedné složky systému může vést ke zhroucení celého systému.	zemědělství - DĚ	X	X	X	
	ekosystémy - Bi	X	X		X
	planeta Země-VV	X	X		
	kybernetika - IVT			X	
	úvaha - Čj			X	X
	znečiš. prostředí – Šj, Aj, Nj, Rj	X	X	X	X
Hledat příčiny neuspokojivého stavu životního prostředí v minulosti i současnosti	morové epidemie - DĚ		X		
	globální problémy - Z	X	X		X
	důsledky globalizace - Nj				X
Pochopit velkou provázanost faktorů ekologických s faktory ekonomickými a sociálními a být schopen vybrat optimální řešení v reálných situacích.	právní péče o ŽP - SV			X	
	environmentalismus - Bi				X
	rozběr textů – Čj				X
	Optim. využívání surovin – Ch		X		
Nahlížet různé aspekty ekologických problémů, vytvářet si vlastní názor a postoj k nim.	člověk a příroda - VV				
	referáty s problematikou ŽP - Čj				X
	srovnání našeho regionu s cizinou – Nj, Aj, Rj, Šj	X	X	X	X
	srovnání našeho regionu s cizinou - Ch		X	X	
Uvědomit si vliv znečištěného prostředí na lidské zdraví.	civilizační nemoci - Nj			X	
	negativní jevy ve společnosti - SV		X		
	zdravý životní styl – Bi, Rj,	X	X	X	
	člověk a zdraví-VV	X			
	vliv látek na organismus - Ch		X	X	
	slohová práce, výklad - Čj		X		
Dozvídat se, jaké možnosti mám jako občan při ochra-	prezentace, ochrana ŽP - Čj				X
	přístup spol. k ochraně ŽP - Nj			X	

ně životního prostředí, a umět jich využívat.	státní správa - SV			X	
	chráněný území – Bi, Z	X	X		X
	přírodní krásy – Aj, Rj	X	X	X	X
Získat praktické dovednosti a návyky pro běžné denní činnosti napomáhající ke zlepšení životního prostředí.	statistika - M			X	
	člověk a společnost - VV	X	X		
	režim dne - Aj, Nj, Fj, Šj	X	X		
	likvidace odpadů - Ch	X	X	X	
	řečnická cvičení - Čj	X	X	X	X
Propojit poznatky a dovednosti z jednotlivých vzdělávacích oblastí a využívat je při řešení environmentální problematiky.	tržní hospodářství - SV			X	
	zpracování dat - M			X	
	grafické zpracování dat - IVT	X	X		
	prezentace - Čj		X	X	

Mediální výchova

TEMATICKÝ OKRUH	REALIZACE - ROČNÍK			
	1.	2.	3.	4.
Vědomí síly a významu aktivního přístupu ke všem podnětům		Fj	Fj	
Média a mediální produkce				Šj
Počátky novověké vzdělanosti		Dě		Dě
Totalitní a demokratické režimy 20. století				Dě
Vývoj řeči a písma	Dě		Dě	Dě
Mediální produkty a jejich význam				Z
Příprava příspěvku na stejné téma	Bi	Bi	Bi	Bi
Co v časopisech žáci považují za zajímavé a co postrádají	Bi	Bi	Bi	Bi
Samostatná práce studentů	HV	HV		
Telefonování, získávání informací	Aj		Aj	Aj
Média a mediální produkce		VV		
Uživatelé	VV			
Základní žurnalistické útvary	Čj	Čj	Čj	Čj
Mediální produkce – televize, rozhlas, optika, vlnění			F	F
Massenmedien		Nj	Nj	Nj
Účinky mediální produkce a vliv médií			Fj	

Tvorba internetové prezentace	IVT	IVT	IVT	IVT
Práce s daty (třídění , filtrování), databáze			IVT	IVT
Animovaná prezentace	IVT	IVT		
Telefonování	Rj			
Vyplňování dotazníků		Rj		

4. Učební plán

Vzdělávací oblasti Předměty	1.ročník	2.ročník	3.ročník	4.ročník	součet
Jazyk a jazyková komunikace					
Český jazyk a literatura	4	3	3	4	14 ¹⁾
Cizí jazyk	4	3	3	2	12 ¹⁾
Další cizí jazyk	3	3	3	3	12
Textový editor	-	-	-	2	2
Matematika a její aplikace					
Matematika	4	4	4	3	15
Člověk a příroda					
Fyzika	2+1 ²⁾	2	2+1 ²⁾	2	10
Chemie	2+1 ²⁾	2+1 ²⁾	2	-	8
Biologie	2	2+1 ²⁾	2+1 ²⁾	1	9
Geografie	2	3	-	-	5
Mapa evropských a globálních souvislostí	-	-	3	-	3 ⁶⁾
Geologie	integrováno ³⁾				-
Člověk a společnost					
Společenské vědy	2	2	-	2	6
Dějepis	1	2	1	2	6
Člověk a svět práce					
	integrováno ⁴⁾				-
Umění a kultura					
Hudební výchova / Výtvarná výchova	2	2	-	-	4
Člověk a zdraví					
Tělesná výchova	2	2	2	2	8
Výchova ke zdraví	integrováno ⁵⁾				-
Informatika a informační a komunikační technologie					
	2	2	-	-	4
Volitelný předmět 1 - seminář					
	-	-	2	2	4
Volitelný předmět 2 - seminář					
	-	-	2	2	4
Volitelný předmět 3 - seminář					
	-	-	2	2	4
Volitelný předmět 4 - seminář					
	-	-	-	2	2
Celková dotace hodin	34	34	33	31	132

Poznámky:

1. předměty ve vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace byly posíleny z disponibilních hodin z důvodů rozvoje komunikačních schopností žáků
2. třída má v předmětech fyzika, chemie a biologie jednu hodinu týdně půlenou a odučí se jako dvouhodinové praktikum, posílení předmětu ve vzdělávací oblasti Člověk a příroda vychází kapitol 3.1 Zaměření školy, 3.2 Profil absolventa a integrace v bodech 3, 4, 5
3. obsah předmětu geologie byl integrován a je součástí předmětu Geografie
4. obsah vzdělávací oblasti Člověk a svět práce byl integrován a je součástí předmětu Společenské vědy
5. obsah předmětu výchova ke zdraví byl integrován a je součástí předmětu Biologie
6. obsah předmětu integruje vzdělávací oblasti Člověk a příroda s Člověk a společnost

5. Učební osnovy

UČEBNÍ OSNOVY

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

Časové, obsahové a organizační vymezení předmětu

Ročník :	1.	2.	3.	4.
Počet hodin :	4	3	3	5
Učební texty :	Literatura pro 1. – 4. ročník SŠ, Didaktis Pracovní sešit k literatuře pro 1. – 4. ročník SŠ, Didaktis Český jazyk – přehled středoškolského učiva Nebo jiné učebnice - odpovídající výuce na gymnáziích			

Charakteristika předmětu:

Vyučovací předmět **Český jazyk a literatura** je součástí vzdělávací oblasti **Jazyk a jazyková komunikace** vymezené v RVP GV.

Význam vzdělávací oblasti spočívá především v rozšiřování vědomého užívání jazyka jako základního nástroje pro rozvíjení abstraktního myšlení a v prohlubování vyjadřovacích a komunikačních schopností a dovedností vytvářejících podklad pro všestranné efektivní vzdělávání. Jazykové vyučování umožňuje žákům poznávat duchovní bohatství národa a jeho tradice. Žáci se postupně učí ovládnout nejen jazyk sám, ale především principy jeho užívání v různých komunikačních situacích (a to v mluvené i písemné podobě). Jazykové i stylizační schopnosti a dovednosti (a jim odpovídající komunikační kompetence) žáci rozvíjejí pod vedením učitele prostřednictvím aktivního podílu na nejrůznějších komunikačních situacích.

Ve výuce **českého jazyka a literatury** žáci získávají přiměřené poučení o jazyku – ve svém obsahu i rozsahu prohloubeném ve srovnání se základním vzděláváním – jako východisko ke komunikaci v různých, i náročnějších typech mluvených i psaných textů. To umožní vybudovat kompetence pro jejich recepci a produkci a pro čtení s porozuměním, jež povede k hlubokým čtenářským zážitkům. Učitel iniciuje hovory či úvahy o nich. Rozvoj těchto schopností a dovedností spolu s osvojením vymezených poznatků teoretických je důležitý nejen pro studium češtiny, ale i obecněji, neboť v jazykovém ztvárnění je uloženo mnoho poznatků a nové myšlenky se obvykle vyjadřují přirozeným jazykem.

Zároveň jsou realizována následující **průřezová témata** vymezená v RVP GV:

- Osobnostní a sociální výchova - 1
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - 2
- Multikulturní výchova - 3
- Environmentální výchova - 4
- Mediální výchova - 5

Výuka probíhá v kmenových třídách nebo multimediální učebně. Kromě standardních učebnic se používají audiovizuální nahrávky, časopisy, slovníky a informace dostupné v médiích.

Uplatňované strategie:

Rozvíjíme u žáků v různé míře všechny klíčové kompetence. Další rozvíjení klíčových kompetencí by se mělo stát u každého jedince celoživotním procesem.

Kompetence k učení

- Vedeme žáky k samostatnému vyhledávání informací (literatura, tisk, internet) a jejich zpracování ve formě písemných prací nebo ústních referátů.
- Podporujeme u žáků kritický přístup ke zdrojům informací, ty pak žák tvořivě zpracovává a využívá při svém studiu a praxi.
- Učíme žáky kriticky hodnotit pokrok při dosahování cílů svého učení a práce, aby přijímali ocenění, radu i kritiku ze strany druhých, aby z vlastních úspěchů i chyb čerpali poučení pro další práci.

Kompetence k řešení problémů

- Zařazujeme do výuky diskuze na aktuální témata.
- Dáváme žákům v hodinách možnost reagovat na neznámé situace, dotazovat se, ověřovat si informace, obhajovat vlastní stanovisko a vyjádřit svůj názor.
- Vedeme žáky k logickému odvozování jazykových pravidel.
- Podporujeme žáky v tom, aby uplatňovali při řešení problémů vhodné metody a dříve získané vědomosti a dovednosti, aby kromě analytického a kritického myšlení využívali i myšlení tvořivé s použitím představivosti a intuice.
- Vedeme žáky ke kreativnímu myšlení.

Kompetence komunikativní

- Rozvoj komunikativní kompetence je podstatou předmětu, rozvíjíme ji tedy všemi standardními i netradičními metodami.
- Umožňujeme žákům prezentovat se před třídou se svým výstupem.
- Vedeme žáky s ohledem na situaci a účastníky komunikace k tomu, aby efektivně využívali dostupných prostředků komunikace, verbálních i neverbálních, včetně symbolických a grafických vyjádření informací různého typu.
- Podporujeme žáky ve správné interpretaci přijímaných sdělení a vedeme je k tomu, aby věcně argumentovali; v nejasných nebo sporných komunikačních situacích pak pomáháme dosáhnout porozumění.

Kompetence sociální a personální

- Zadáváme práci dvojicím i skupinám, tím žáky učíme rozdělit si úkoly, pracovat v týmu, spolupracovat, respektovat názory druhých.
- Dáváme žákům příležitost prezentovat svou práci před spolužáky.
- Vybízíme žáky k vhodně formulovanému hodnocení vystoupení druhých.
- Podporujeme žáky ve vytváření a udržování hodnotných mezilidských vztahů založených na vzájemné úctě, toleranci a empatii.

Kompetence občanská

- Dáváme žákům příležitost, aby informovaně zvažovali vztahy mezi svými zájmy osobními, zájmy širší skupiny, do níž patří, a zájmy veřejnými, aby se rozhodovali a jednali vyváženě.
- Zařazujeme do výuky aktuální témata z oblasti kultury, sportu, politického dění, ochrany životního prostředí.
- Umožňujeme žákům formulovat vlastní postoje a názory a učíme je respektovat názory druhých.
- Vedeme žáky ke spolupráci a vzájemnému respektu.

Kompetence k podnikavosti

- Motivujeme žáky k tomu, aby uplatňovali proaktivní přístup, vlastní iniciativu a tvořivost, vítáme a podporujeme inovace.
- Zadáváním a hodnocením domácí přípravy vedeme žáky k systematické a pečlivé práci.
- Zdůrazňujeme žákům přínos znalosti českého jazyka pro jejich další studium i uplatnění v praxi.

1.ročník

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
L- Úvod do studia literatury, orientální literatura J - Opakování, jazykové rozbor, mluvnické, pravopis	L- rozliší umělecký text od neuměleckého, naleznou jevy, které činí text uměleckým na konkrétních příkladech popíše specifické prostředky básnického jazyka a objasní jejich funkci v textu J- odlišuje různé variety národního jazyka a vhodně je využívá ve svém jazykovém projevu v souladu s komunikační situací	Průřezová témata 1, 5 Mezipředmětové vztahy: Dě, SV, Z (platí na celý rok)
L- Řecká a římská literatura J - Útvary národního jazyka, historický vývoj češtiny	L- při interpretaci literárního textu ve všech jeho kontextech uplatňuje prohloubené znalosti o struktuře literárního textu, literárních žánrech a literárněvědných termínech J- při analýze vybraných textů popíše základní rysy češtiny a vysvětlí zákonitosti jejího vývoje i současné vývojové tendence	2
L- Římská literatura, středověká literatura, počátky české literatury ve stsl. a latině J – Vypravování (vypravování)	L- postihne smysl textu, vysvětlí důvody a důsledky různých interpretací téhož textu, porovná je a zhodnotí, odhalí eventuální dezinterpretace textu J- v písemném projevu dodržuje zásady pravopisu a s oporou příruček řeší složitější případy; účinně využívá možností grafického členění textu	2, 4
L- Vznik česky psané literatury J – Úvod do stylistiky, funkční styly	L- vystihne podstatné rysy základních period vývoje české literatury, uvede jejich představitele a charakterizuje a interpretuje jejich přínos pro vývoj literatury a literárního myšlení	5

	J- v mluveném i psaném projevu vhodně využívá slohotvorné rozvrstvení výrazových prostředků češtiny text a styl, slohotvorní činitele objektivní a subjektivní	
L-Husovi předchůdci, literatura doby husitské a pohusitské J – Zvuková stránka jazyka – fonetika , spisovná výslovnost	L- vysvětlí specifičnost vývoje české literatury J- v mluveném projevu ovládá zásady spisovné výslovnosti a pro účinné dorozumívání vhodně užívá zvukové prostředky řeči (modulace síly, výšky hlasu a tempa řeči; umístění přízvuků a pauz, správné frázování) při tvorbě vlastního textu mluveného i psaného využívá základní principy rétoriky	2
L-Renesance a humanismus v Evropě J – Grafická stránka jazyka, pravopis, prostý popis (popis a popis pracovního postupu)	L- samostatně interpretuje dramatické, filmové a televizní zpracování literárních děl vystihne podstatné rysy významných uměleckých směrů, uvede jejich představitele a charakterizuje a interpretuje jejich přínos pro vývoj literatury J- základní principy českého pravopisu a nejčastější odchylky od nich	2
L- Renesance a humanismus v české literatuře J – Práce s jazykovými příručkami, informační sloh. útvary, jazyková kultura	L- vysvětlí specifičnost vývoje české literatury a vyloží její postavení v kontextu literatury světové (vzájemná inspirace, příbuznost, odlišnosti a jejich příčiny) J- v mluveném projevu vhodně užívá nonverbálních prostředků řeči efektivně a samostatně využívá různých informačních zdrojů (slovníky, encyklopedie, internet)	2
L- Humanismus, renesance a baroko v české literatuře, pobělohorská doba J – Stylizace krátkých informačních sloh. útvarů, charakteristika	L- postihne smysl textu, vysvětlí důvody a důsledky různých interpretací téhož textu, porovná je a zhodnotí, odhalí eventuální dezinterpretace textu J- pořizuje z textu výpisky, zpracovává výtahy, konspekty posoudí a interpretuje komunikační účinky textu, svá tvrzení argumentačně podpoří jeho všestrannou analýzou	2, 3, 4, 5

<p>L- Evropský klasicismus, osvícenství, preromantismus</p> <p>J – Větné rozbor, pravopis</p> <p>L – Národní obrození</p> <p>J – Opakování a systematizace poznatků</p>	<p>L- při interpretaci literárního textu ve všech jeho kontextech uplatňuje prohloubené znalosti o struktuře literárního textu, literárních žánrech a literárněvědných termínech , rozezná typy promluv a vyprávěcí způsoby a posoudí jejich funkci v konkrétním textu</p> <p>J-dokáže uplatnit základní principy větné stavby (větné členy, věty, souvětí a jejich vztahy); aktuální členění výpovědi); základy valenční a textové syntaxe</p>	<p>1, 2, 5</p>
---	---	----------------

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata:

Průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova - sociální komunikace, diskuse a správná argumentace
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - významní Evropané
- Mediální výchova - základní žurnalistické útvary

Mezipředmětové vazby:

- DĚ – historické události, osobnosti,...
- SV – filozofové
- Z – geografická lokalizace vývoje nejstarších kultur
- Environmentální výchova – vztah člověka k přírodě – rozbor textů a řečnická cvičení s ekologickou problematikou

2.ročník

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
L – národní obrození	<p>Rozliší umělecký text od neuměleckého, vysvětlí rozdíly mezi fikcí a skutečností, popíše průnik reálna do literárního textu, rozezná typy promluv a posoudí jejich funkci</p> <p>Vysvětlí specifika v genezi české literatury a vyloží její postavení v kontextu literatury světové, objasní vztahy mezi současnou literaturou a díly z minulosti</p>	<p>1, 2, 3, 4, 5</p> <p>mezipředmětové vztahy: DĚ, SV, VV, HV, cizí jazyky (platí po celý rok)</p>

J – opakování tvarosloví, jazykové rozbory, mluvnice, pravopis	Prokáže znalost zásad českého pravopisu v písemném projevu, orientuje se v tvaroslovném systému	
L – světový a český romantismus	Charakterizuje a interpretuje přínos hlavních představitelů pro další vývoj literatury, postavení české literatury vyloží v kontextu literatury světové, doloží specifika české literatury, interpretuje dramatické, filmové a televizní zpracování literárních děl, na konkrétních dílech popíše prostředky básnického jazyka	1, 2
J – Morfologie	Užívá českou normu skloňování jmen i časování sloves včetně hlavních výjimek, umí najít ponaučení ve vhodných příručkách, odliší spisovné a nespisovné tvary, orientuje se v celém morfologickém systému, objasní mluvnické kategorie a chápe možnost využití této znalosti při výuce cizích jazyků	
L – světový a český realismus	Interpretuje text a debatuje o něm, vyjádří vlastní prožitky z recepce daných uměleckých děl, zhodnotí význam hlavních tvůrců pro další vývoj literatury, konkrétní literární díla klasifikuje podle základních druhů a žánrů	
J – publicistický styl - článek, kontrolní slohová práce, kontrolní diktát, úvod do lexikologie a lexikografie	Vysvětlí vztahy mezi psanou a mluvenou publicistikou, zvláštnosti publicistických žánrů, rozeznává společenskou a estetickou hodnotu publicistických textů, napíše novinovou zprávu, kritiku, článek – výběrově Efektivně a samostatně využívá různé informační zdroje V písemném i mluveném projevu volí vhodné výrazové prostředky podle jejich slohotvorného rozvrstvení, podle jejich funkce a ve vztahu k dané situaci, ovládá rozvrstvení slovní zásoby, používá vhodně jazykové prostředky spisovné a nespisovné, vysvětlí změny ve slovní zásobě, vztahy mezi slovy, význam frazeologických spojení, umí najít ponaučení ve vhodných příručkách	1, 2, 4, 5
L – májovci	Vysvětlí specifičnost vývoje české literatury a vyloží její postavení v kontextu literatury světové, interpretuje daný text s využitím všech znalostí z literární teorie Prokáže na samostatném písemném projevu znalost zásad českého pravopisu, ovládá	1, 2

J – opakování pravopisu, komplexní jazykové rozbory	grafický rozbor věty a syntaktické principy českého jazyka	
L – ruchovci, lumírovci J – administrativní styl	Rozliší umělecký text od neuměleckého, popíše specifické prostředky básnického jazyka, vystihne podstatné rysy vývoje české literatury, interpretuje dramatické a televizní zpracování literárních děl V písemném i mluveném projevu volí vhodné výrazové prostředky podle jejich slohotvorného rozvrstvení, podle jejich funkce a ve vztahu k dané situaci, ovládá rozvrstvení slovní zásoby, vytvoří základní útvary administrativního stylu (mluvené i psané)	1, 2
L – historická próza 2. poloviny 19. století, realistické drama J – charakteristika	Vysvětlí základní principy dramatické tvorby, rozezná typy promluv a posoudí jejich funkci v konkrétním textu V písemném i mluveném projevu volí vhodné výrazové prostředky podle jejich slohového rozvrstvení, rozezná základní typy promluv, vytvoří vlastní psaný text podle zadání	2, 5
L – světová literatura na přelomu století J – Obohacování slovní zásoby	Na konkrétních případech popíše specifické prostředky básnického jazyka, rozliší a specifikuje umělecký a neumělecký text, na základě četby doloží základní rysy probíraných směrů, popíše, jak se projeví v různých uměních Ovládá základní principy české slovtvorby, vysvětlí postupy při obohacování jazyka, využívá efektivně slovníků a příruček	1, 2, 5
L – literární moderna přelomu století J – opakování a systematizace poznatků	Vysvětlí specifika typická pro českou literaturu v daném období, interpretuje umělecký text, charakterizuje básnický jazyk, vysvětlí rozdíly mezi fikčním a reálným světem V psaném i mluveném projevu využívá všech získaných vědomostí, řídí se zásadami českého pravopisu, rozliší spisovný text od nespisovné a vyloží hlavní rozdíly mezi oběma útvary	2, 5

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata:

Průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova – mezilidská komunikace a problémy v mezilidských vztazích
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – žijeme v Evropě –evropské kulturní hodnoty
- Mediální výchova - základní žurnalistické útvary

Mezipředmětové vztahy:

- Dě – historické události, osobnosti,...
- SV – myšlenkové směry přelomu století
- VV, HV - umělecké směry ve výtvarném umění a hudbě
- Environmentální výchova – vztah člověka k přírodě – rozbor textů, slohové práce, řečnická cvičení a prezentace s ekologickými náměty

3.ročník

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
L – česká literatura na přelomu století J – opakování tvarosloví	Vysvětlí vývoj kontextu české a světové literatury, zhodnotí přínos velkých autorských osobností, analyzuje a interpretuje umělecký i neumělecký text Užívá správně českou morfologickou normu, v psaném projevu prokáže znalost českého pravopisu, v mluveném projevu správně využívá všech vrstev jazyka	1, 2, 3, 4 mezipředmětové vztahy: Dě, SV, cizí jazyky, VV, HV (platí po celý rok)
L – moderní básnické směry J – Skladba, větné členy, souvětí	Vystihne podstatné rysy základních period vývoje světové literatury, významných směrů, uvede jejich představitele, charakterizuje a interpretuje jejich přínos pro další vývoj umění a literatury Využívá znalost o větných členech a jejich vztazích, rozliší nepravidelnosti větné stavby, vytvoří grafický záznam souvětí s použitím dřívějších i nových poznatků	2
L – světová próza, poezie a drama 1. poloviny 20. století J – slohová práce - úvaha	Charakterizuje podstatné znaky vývoje světové literatury, analyzuje a interpretuje text umělecký i neumělecký, na konkrétních případech popíše specifika básnického jazyka, využívá vlastní četby Na základě vědomostí z předešlých ročníků rozliší základní publicistické útvary, na základě zadání vytvoří vlastní text, v němž prokáže znalost stylistického rozvrstvení útvaru i českou pravopisnou normu	2, 3, 4

<p>L – meziválečná česká poezie</p> <p>J – Textová skladba</p>	<p>Rozliší umělecký text od neuměleckého, popíše specifické prostředky básnického jazyka, vystihne podstatné rysy vývoje české literatury, analyzuje a interpretuje text, zhodnotí přínos velkých autorských osobností pro další vývoj národní literatury, prokáže vliv světových literárních proudů u nás</p> <p>Využívá znalosti o aktuálním členění výpovědi a o druzích vět podle postoje mluvčího, používá různé prostředky textového navazování vedoucí ke zvýšení srozumitelnosti a přehlednosti, rozliší modalitu a emocionalitu výpovědi</p>	<p>2</p>
<p>L – meziválečná česká próza</p> <p>J – pravopis – interpunkce v souvětí – opakování a systematizace poznatků</p>	<p>Charakterizuje směřování české literatury, vyloží její postavení v kontextu literatury světové, zhodnotí působení světových proudů na českou tvorbu, popíše specifické prostředky uměleckého jazyka a zhodnotí jejich působení na čtenáře</p> <p>Využívá správně všech zásad interpunkčních pravidel českého pravopisu, vhodně využívá všechna interpunkční znaménka</p>	<p>2</p>
<p>J – odborný styl</p>	<p>Vhodně využívá a kombinuje jednotlivé funkční styly, slohové postupy a útvary, volí adekvátní komunikační strategie, posuzuje a interpretuje komunikační účinky textu, svá tvrzení podpoří všestrannou analýzou textu, pořizuje z textu výpisky, zpracovává osnovy, výtahy, anotace, shrnutí, samostatně používá různé informační zdroje</p>	<p>5</p>
<p>J – slohová práce – reportáž</p>	<p>Ve vlastním psaném textu prokáže schopnosti argumentace a rozboru daného problému, volí adekvátní výrazy, prokáže znalosti české pravopisné normy</p>	<p>1, 2, 3, 4, 5</p>
<p>L – české meziválečné drama</p> <p>J – opakování a systematizace veškerých poznatků</p>	<p>Vysvětlí základní principy dramatické tvorby a rozliší je od postupů avantgardních, rozezná typy promluv a posoudí jejich funkci v konkrétním textu, analyzuje symboliku konkrétních děl</p> <p>Prokáže na samostatném písemném projevu znalost zásad českého pravopisu, s oporou příruček řeší složitější případy</p>	<p>2</p>

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata:**Průřezová témata:**

- Osobností a sociální výchova – sociální komunikace, diskuse, argumentace, mezilidská komunikace a tolerance
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – slavní Evropané
- Multikulturní výchova – kulturní diference mezi lidmi různého původu, mezilidské vztahy
- Environmentální výchova – charakteristika populací, jejich vlastností a vzájemných vztahů

Mezipředmětové vztahy:

- Dě – historické události, osobnosti,...
- SV – poválečné myšlenkové směry
- VV, HV - umělecké směry ve výtvarném umění a hudbě
- Člověk a vztah k přírodě (reportáže a úvahy na ekologická témata, regionální autoři, rozbor textů a řečnická cvičení nadanou problematiku)

4.ročník

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
L – česká poezie od r. 1945 do současnosti J – opakování, systematizace poznatků	Prokáže a vysvětlí specifickou vývoje české poválečné literatury v kontextu literatury světové, vysvětlí odlišnosti, inspirace a příbuznosti, analyzuje a interpretuje umělecký text, uplatňuje veškeré znalosti o struktuře uměleckého textu Chápe a vysvětlí zvláštnosti obou stylů, vysvětlí jejich účinnost, charakterizuje jejich symboliku, na konkrétních příkladech popíše specifické prostředky básnického jazyka a objasní jejich funkci v textu Na vybraných textech prokáže znalost všech pravopisných pravidel českého jazyka, vhodně využívá všech dostupných příruček a slovníků	1, 2, 3, 4, 5 mezipředmětové vztahy: Dě, SV, HV, VV (platí po celý rok)
J – základy rétoriky	Odlišuje různé variety národního jazyka a vhodně jich využívá v souvislosti s komunikační strategií, v mluveném projevu využívá základní principy rétoriky, volí adekvátní komunikační strategie, respektuje partnera, polemizuje a argumentuje, rozeznává manipulativní komunikaci a dokáže se jí bránit, vhodně využívá i nonverbální prostředky řeči	5
J – administrativní styl – motivační dopis, žádost, životopis	Vhodně využívá a kombinuje jednotlivé funkční styly, slohové postupy a útvary, svá tvrzení argumentačně podpoří, vytvoří vlastní text	3, 4, 5

L – česká próza od r. 1945 do současnosti	Charakterizuje vývoj české literatury daného období, vysvětlí její zvláštnosti, rozliší typy promluv a fikční svět od reálného, analyzuje a interpretuje vybraná díla	2, 4
J – obecné poučení o jazyce	Vysvětlí obecné zákonitosti jazyka, vyloží genetickou a typologickou příbuznost jazyků, pracuje se všemi příručkami a slovníky a vhodně a samostatně jich využívá	
L – české drama od r. 1945 do současnosti	Vysvětlí základní principy dramatické tvorby a rozliší je od postupů avantgardních, rozezná typy promluv a posoudí jejich funkci v konkrétním textu, analyzuje symboliku konkrétních děl	1, 2
J – umělecký styl	Rozliší umělecký text od neuměleckého, charakterizuje jejich hlavní rysy, analyzuje literární texty v návaznosti na literární interpretace ve výuce literatury	
J – opakování a systematizace poznatků	Na vybraných textech prokáže znalost všech pravopisných pravidel českého jazyka, vhodně využívá všech dostupných příruček a slovníků	5
J – fejeton – slohová práce	Vhodně využívá a kombinuje jednotlivé funkční styly, slohové postupy a útvary, rozlišuje mezi odborným a uměleckým textem, vytvoří vlastní psaný text na dané téma	2, 3, 4
L – světová poezie od r. 1945 do současnosti, opakování	Na konkrétních případech popíše specifické prostředky básnického jazyka a zhodnotí jejich účinek na čtenáře, při interpretaci literárního textu ve všech jeho kontextech uplatňuje prohloubené znalosti o struktuře literárního textu a literárních žánrech	2, 5
J – opakování tvarosloví a skladby	Správně užívá českou normu skloňování a časování včetně hlavních výjimek, orientuje se v celém tvaroslovném systému, využívá všech znalostí o větných členech a vztazích mezi nimi	
L – světová próza od r. 1945 do současnosti, opakování	Vystihne podstatné rysy základních period vývoje světové literatury, významných uměleckých směrů, uvede jejich představitele a charakterizuje a interpretuje jejich přínos pro vývoj literatury a literárního myšlení	2, 3
L – světové drama od r. 1945 do současnosti, opakování	Vysvětlí základní principy dramatické tvorby a rozliší je od postupů avantgardních, rozezná typy promluv a posoudí jejich funkci v konkrétním textu, analyzuje symboliku konkrétních děl	2, 5
	Prokáže na samostatném písemném projevu znalost zásad českého pravopisu, s oporou příruček řeší složitější případy	

J – opakování a systematizace poznatků		
L a J – opakování a systematizace všech získaných poznatků	Využívá veškerých získaných znalostí při analýze a interpretaci textu, postihne všechna specifika uměleckého a neuměleckého textu, v písemném i mluveném projevu dodržuje všechna pravidla a zásady české spisovné normy	1, 2, 3, 4, 5

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata:

Průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova – sociální komunikace, diskuse, argumentace, mezilidské vztahy
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – významní Evropané a jejich vliv na českou vědu a kulturu
- Multikulturní výchova – sociokulturní rozrůzněnost v regionech České republiky
- Environmentální výchova – vliv člověka a jeho činností na životní prostředí
- Mediální výchova – dnešní média a jejich působení, úvaha, referáty, řečnická cvičení a rozbor textů - ochrana životního prostředí

Mezipředmětové vztahy:

- DĚ – významné historické události a osobnosti
- SV – myšlenkové směry 2. poloviny 20. století
- HV a VV – umělecké směry ve výtvarném umění a v hudbě
- Člověk a vztah k přírodě – literatura s ekologickou problematikou, regionální literatura a autoři

UČEBNÍ OSNOVY

ANGLICKÝ JAZYK

Časové, obsahové a organizační vymezení předmětu

Ročník :	1.	2.	3.	4.
Počet hodin :	4	3	3	2
Učební texty :	Maturita Solutions Pre-Intermediate, Maturita Solutions Intermediate nebo jiné učebnice podobného obsahu a odpovídající úrovně			

Charakteristika předmětu:

Vyučovací předmět **Anglický jazyk** realizuje vzdělávací obsah vzdělávacího oboru **Cizí jazyk**, který je součástí vzdělávací oblasti **Jazyk a jazyková komunikace** vymezené v RVP GV.

Zároveň jsou realizována následující **průřezová témata** vymezená v RVP GV:

- Osobnostní a sociální výchova - 1
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - 2
- Multikulturní výchova - 3
- Environmentální výchova - 4
- Mediální výchova - 5

Anglický jazyk je na Gymnáziu Karviná pro všechny žáky prvním cizím jazykem, to znamená, že všichni absolventi dosáhnou úrovně středně pokročilého uživatele jazyka (úroveň B2 podle Společného evropského referenčního rámce).

Výuka probíhá ve skupinách (třídy se zpravidla dělí na dvě skupiny, pokud možno podle vstupní úrovně žáků) v kmenových třídách nebo jazykových učebnách.

Kromě standardních učebnic se používají audiovizuální nahrávky, informace dostupné v médiích a volitelně časopisy. Pracujeme také s digitálními výukovými materiály a využíváme moderní technologie.

Na obsah předmětu **Anglický jazyk** navazuje ve 3. a 4. ročníku obsah volitelného předmětu **Konverzace v anglickém jazyce** (prohlubování kompetencí získaných v hodinách anglického jazyka) a ve 4. ročníku obsah volitelného předmětu **Anglické testy** (příprava na mezinárodní zkoušky z angličtiny – FCE, ESOL).

Žákům škola nabízí také poznávací zájezdy do Velké Británie. Zájemcům o studium na Gymnáziu Karviná, kteří se na základní škole neučí anglický jazyk, můžeme nabídnout intenzivní přípravný kurz angličtiny. Škola se rovněž zapojuje do přípravy žáků pro získání certifikátů Cambridge English.

Uplatňované strategie:

Rozvíjíme u žáků v různé míře všechny klíčové kompetence.

Kompetenci k učení:

- Motivujeme žáky k učení se anglickému jazyku jako důležité součásti studia i budoucího života.
- Zařazujeme do hodin práci se slovníky a časopisy.
- Vedeme žáky k samostatnému vyhledávání informací (literatura, tisk, internet) a jejich zpracování ve formě písemných prací nebo ústních referátů.
- Necháváme žákům prostor pro vlastní postup práce i při používání učebnic a cvičebnic.

- Vedeme žáky k účasti v soutěžích, kde mohou porovnat své schopnosti s žáky jiných tříd nebo škol.
- Učíme žáky hodnotit sebe i druhé, radit a věcně kritizovat.

Kompetenci k řešení problémů:

- Zadáváme problémové úlohy, úlohy rozvíjející kreativitu.
- Zařazujeme do výuky diskuze na aktuální témata.
- Dáváme žákům v hodinách možnost reagovat na neznámou situaci, dotazovat se, ověřovat informace, obhajovat vlastní stanovisko a vyjádřit svůj názor.
- Vedeme žáky k logickému odvozování jazykových pravidel nebo významů slov.
- Využíváme ve výuce i hry, kvízy, hádanky, křížovky, při kterých žáci uplatňují i vědomosti nabyté v jiných předmětech.

Kompetenci komunikativní:

- Rozvoj komunikativní kompetence je podstatou předmětu, rozvíjíme ji tedy všemi standardními i netradičními metodami, které ve výuce používáme.
- Vedeme žáky k praktickému využívání zvukových a grafických prostředků jazyka.
- Simulujeme situace, do kterých se žáci mohou dostat v anglicky mluvícím prostředí.
- Umožňujeme žákům prezentovat se před kolektivem samostatně (mluvní cvičení, referáty), ve dvojicích (hrané rozhovory) nebo ve skupinách (přípravené nebo improvizované diskuze).
- Zadáváme úkoly, při kterých žáci vytvářejí různé slohové útvary.
- Podporujeme žáky při používání všech dostupných prostředků komunikace.

Kompetenci sociální a personální:

- Zadáváme práci dvojicím nebo skupinám, tím žáky učíme rozdělit si úkoly, spolupracovat, respektovat názory druhých.
- Dáváme žákům příležitost prezentovat svou práci před spolužáky.
- Vybízáme žáky k vhodně formulovanému hodnocení vystoupení druhých.
- Zařazujeme do výuky hry a soutěže.

Kompetenci občanskou:

- Využíváme studia reálií anglicky mluvících zemí ke srovnání politického systému, ekonomického a kulturního dění, způsobu života a vedeme žáky k pochopení a toleranci rozdílů různých kultur.
- Zařazujeme do výuky aktuální témata z oblasti kultury, sportu, politického dění, ochrany životního prostředí.
- Umožňujeme žákům formulovat vlastní postoje a názory a učíme je respektovat názory druhých.
- Vedeme žáky ke spolupráci a vzájemnému respektu.

Kompetenci k podnikavosti:

- Zadáváním a důsledným hodnocením domácí přípravy vedeme žáky k systematické a pečlivé práci.
- Zdůrazňujeme žákům přínos znalosti anglického jazyka pro jejich další studium i uplatnění v praxi.

1. ročník

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
Fonetika: intonace, jednoduchá pravidla výslovnosti	1. a 2. ročník	Průřezová témata: 1, 2, 4, 5
Pravopis: lexikální princip pravopisu slov, základní pravidla interpunkce	Během prvních dvou ročníků žák dosáhne úrovně B1 Společného evropského rámce, to znamená:	Mezipředmětové vazby: Čj, SV, Z, Bi, IVT
<p>Gramatika: srovnání přítomných časů, členy, příslovce, minulé časy, koncovky přídavných jmen, kvantifikátory, možnost a nutnost, frázová slovesa, stupňování přídavných jmen, nulový kondicionál</p> <p>Lexikologie: základní slovní zásoba vztahující se k probíraným tematickým okruhům, expresivní přídavná jména, tvorba slov, fráze, frázová slovesa, záporné předpony</p>	<p>Receptivní řečové dovednosti: Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - porozumí hlavnímu smyslu jasné standardní řeči o známých, běžných tématech, - rozliší v řeči jednotlivé mluvčí, jejich názory a stanoviska, - rozumí textům psaným běžně užívaným jazykem – popisům událostí, zážitků, přání, - rozliší hlavní a doplňující informace, - odvodí význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby, kontextu, - čte s porozuměním texty v učebnici a časopisech - využívá překladový i výkladový slovník. 	
<p>Tematické okruhy: škola a zájmy, pocity, zdraví, příroda, sport, film a televize, reklama, videohry, počasí, volný čas, globální problémy</p> <p>Komunikační situace: popis postavy, rady, vyprávění a jeho rozvržení, projevy zájmu a účasti, popis reakcí lidí, popis a srovnání fotografií a jejich rozvržení, spekulace o pocitech, psaní pozvánky a odpovědi, navrhování aktivit, zkratky, vyjadřování preference, dohoda, psaní neformálního dopisu a článku, prezentace názorů a odlišných pohledů naslouchání kontextu, tvorba interview</p>	<p>Produktivní řečové dovednosti: Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - formuluje svůj názor jednoduše, s menšími gramatickými nedostatky, - volně reprodukuje text z učebnice nebo časopisu. 	

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata:

Průřezová témata:

1. Emoce, organizace volného času.
2. Americký filmový průmysl.
4. Počasí, příroda a její ochrana, globální problémy.
5. Zábava v médiích, film, dopady reklamy.

Mezipředmětové vazby:

- Čj – psaní krátkých slohových útvarů.
 SV – emoce.
 Z – klima.
 Bi – příroda a její ochrana.
 HV – ochrana přírody.
 IVT – využívání internetu.

2. ročník

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
<p>Fonetika: zvuková výstavba slova, fonetická redukce, zvuková stránka věty: intonace v otázkách</p> <p>Pravopis: pravidla u složitějších slov, zákonitosti vyplývající z psané podoby jazyka pro frázování a intonaci, konvence používané k prezentaci výslovnosti</p> <p>Gramatika: vyjadřování budoucnosti, první kondicionál, složitější prostředky návaznosti, předpřítomný čas prostý a jeho kontrast s minulými časy, druhý kondicionál, předminulý čas prostý, nepřímá řeč, trpný rod</p>	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - souvisle popíše události, zážitky, představy, zájmy a činnosti, vyjádří svůj názor, - napíše jednoduchý, logicky strukturovaný souvislý text na známé téma, dodrží zadaný slohový útvar, použije vhodné jazykové prostředky (osobní profil, článek, leták, kritika filmu, neformální a formální dopis, vzkaz, poznámka, vypravování), - přijímá a srozumitelně předává informace. 	<p>Průřezová témata: 1, 2, 3, 4, 5 Mezipředmětové vazby: Čj, TV, SV, Z, Dě, Bi, IVT</p>
<p>Lexikologie: slovní zásoba vztahující se k probíraným tematickým okruhům, předpony a přípony přídavných jmen, složeniny, slovní spojení, slovesné vzory, koncovky podstatných jmen, vazby sloves a předložek</p> <p>Tematické okruhy: povolání, vlastnosti člověka, cestování a prázdniny, nakupování a peníze, vzdělávání, zločin, technologie, zdravotnictví, média, Kanada, Irsko, Česko</p>	<p>Interaktivní řečové dovednosti:</p> <p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyjádří své stanovisko a názor, okomentuje a prodiskutuje odlišné názory různých faktografických textů, - reaguje správně v každodenních situacích, používá vhodné výrazy, - komunikuje adekvátně na témata v konkrétních i méně běžných situacích, 	

<p>Komunikační situace: pracovní pohovor, rozvíjení odpovědí, vyjádření kontrastu, psaní žádosti o zaměstnání, vyjádření názoru, dohadování společné aktivity, psaní blogu, neformální vypouštění podmětu, prezentace, popis a srovnávání fotografií, vyjadřování názoru v delším textu, psaní příběhu v e-mailu, strukturování vyprávění, sdělení stížnosti, psaní formálního dopisu</p>	<p>- nepřípraven zahájí, vede a ukončí konverzaci o tématech, která jsou mu známá, zajímají ho, souvisejí s každodenním životem.</p>	
--	--	--

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata:

Průřezová témata:

1. Člověk a svět práce, člověk a jeho charakter, organizace volného času.
2. Život lidí v různých zemích.
3. Základní sociokulturní problémy, vztah k lidem z různého kulturního prostředí.
4. Režim dne, zvyklosti a návyky šetrné k životnímu prostředí.
5. Role médií a technologií.

Mezipředmětové vazby:

- Čj – psaní krátkých slohových útvarů.
- TV – druhy sportů, sportovní události a osobnosti.
- SV – svět práce, peníze, vztahově-postojové vlastnosti člověka, média.
- Z, Dě – zajímavá místa, historické události a osobnosti anglicky mluvících zemí.
- Bi – lidské tělo.
- IVT – využívání internetu.

3. ročník

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
<p>Fonetika: zvuková výstavba slova (pomocná slovesa), zvuková stránka věty (intonace zdůrazněného slova ve větě), přízvuk ve slovech, homonyma</p>	<p>3. a 4. ročník</p>	<p>Průřezová témata: 1, 2, 3, 5 Mezipředmětové vazby: Čj, SV, IVT, Z, D</p>
<p>Pravopis: pravidla u složitějších slov, zákonitosti vyplývající z psané podoby jazyka pro frázování a intonaci, konvence používané k prezentaci výslovnosti</p>	<p>Během třetího a čtvrtého ročníku žák dosáhne úrovně B2 Společného evropského rámce, to znamená:</p>	
<p>Gramatika: přítomné časy, dynamická a stavová slovesa, členy, vyjadřování budoucnosti, minulé časy, vazba used to, kontrast minulých časů a</p>	<p>Receptivní řečové dovednosti: Žák - porozumí delšímu autentickému projevu na aktuální i známé odborné</p>	

<p>předminulého prostého času, předpřítomné časy, spekulace a předpovědi, budoucí průběhový a předbudoucí prostý čas, stupňování přídavných jmen a srovnávání, imaginární situace, práci věty,</p> <p>Lexikologie: slovní zásoba vztahující se k probíraným tematickým okruhům, koncovky podstatných a přídavných jmen, frázová slovesa, místní předložky, složeniny, homonyma, složeniny, slovesné vazby</p>	<p>téma, postihne hlavní a doplňující informace,</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozliší jednotlivé mluvčí, jejich názory a stanoviska, identifikuje různý styl, citové zabarvení, - vyhledá a shromáždí informace z různých textů a dokáže s nimi pracovat, - odvodí význam neznámých slov i na základě znalosti tvorby slov a internacionalismů, - využívá slovníky, encyklopedie, média, - dokáže číst s porozuměním jednoduchou současnou prózu v angličtině, pochopí zápletku ve filmu nebo hře. 	
<p>Tematické okruhy: prázdniny, pocity, život člověka, technologie, sport, jídlo, lidské tělo a medicína, povolání, bydlení, sociální problémy, vzdělání, zdravý životní styl, cestování, Evropská unie, svátky a oslavy, politický systém, ekonomika a geografie UK, zajímavá místa v UK, britská historie, populace a životní styl v anglicky hovořících zemích, britská literatura</p> <p>Komunikační situace: příprava k mluvení, rozhovor s předáváním informací, rady, psaní zprávy, zdvořilé požadavky, náležitě plnění všech úkolů písemných prací, dohadování aktivity, vyjádření názoru a dosažení kompromisu, psaní blogu, dodržování slovního limitu písemných prací, popis fotografie a jeho struktura, identifikace lidí na fotografii a spekulace, vyjadřování názoru a návrhu řešení v delším textu, srovnávání a diskuse nad fotografiemi, získávání času při mluvení, psaní neformálního e-mailu</p>	<p>Produktivní řečové dovednosti: Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - dokáže spontánně, srozumitelně, plynule formulovat svůj názor, používá dosti bohatou slovní zásobu, - volně, svými slovy reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý náročnější text, - přednese samostatně sestavený souvislý projev na celou řadu témat, vyjádří své stanovisko, - vytvoří přehledný, složitější písemný projev na různá témata, dodrží zadaný slohový útvar, použije vhodné jazykové prostředky (neformální dopis, vypravování, formální dopis, žádost o práci, esej) 	

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata:

Průřezová témata:

1. Organizační dovednosti a efektivní řešení problémů, poznávání a rozvoj vlastní osobnosti.
2. Realie anglicky hovořících zemí.
3. Vzdělávání u nás a ve světě, studijní příležitosti v zahraničí, způsob života v anglicky hovořících zemích.
5. Moderní technologie a jejich využívání.

Mezipředmětové vazby:

Čj – psaní krátkých slohových útvarů, literatura anglicky hovořících zemí.

SV – politické systémy anglicky hovořících zemí.

IVT – informační a komunikační technologie, využívání internetu

Z, Dě – zajímavá místa, historické události a osobnosti anglicky mluvících zemí

4. ročník

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
Fonetika: zvuková stránka věty (intonace otázek a zvolacích vět)	- přijímá a předává obsahově náročnější informace - využívá překladové, výkladové a odborné slovníky.	Průřezová témata: 1, 2, 3, 5 Mezipředmětové vazby: Čj, SV, IVT, Z, Dě
Pravopis: pravidla u složitějších slov, zákonitosti vyplývající z psané podoby jazyka pro frázování a intonaci, konvence používané k prezentaci výslovnosti	Interaktivní řečové dovednosti:	
Gramatika: kvantifikátory, modální slovesa v minulosti, vztažné věty, nepřímé otázky, uvozující it, neurčitá zájmena, trpný rod, vazba have something done, nepřímá řeč s otázkami, třetí kondicionál, přechodníkové konstrukce	Žák - vhodnou ústní i písemnou formou vyjádří, zdůvodní a vysvětlí své myšlenky, názory, stanoviska, domluví se na kompromisu, - reaguje ve složitějších, méně běžných situacích, užívá i frazeologické obraty, - komunikuje spontánně, gramaticky a foneticky víceméně správně v konkrétních i abstraktních situacích, - je schopen vést dialog s rodilým mluvčím, účastnit se diskuse ve známém kontextu, vysvětlí a zdůvodní své názory.	
Lexikologie: slovní zásoba vztahující se k probíraným tematickým okruhům, kolokace, vazby přídavných jmen s předložkami, frázová slovesa, slovesa s předložkami, zprostředkující slovesa, vazby sloves a podstatných jmen, slovesné vzorce, míry a váhy		
Tematické okruhy: moderní technologie, charakter, umění, Austrálie, Nový Zéland, politika, ekonomika a geografie USA, zajímavá		

místa v USA, americká historie, populace a životní styl v anglicky hovořících zemích, americká literatura, angličtina jako jazyk		
Komunikační situace: vyjadřování názoru, psaní příspěvku na internet, popis charakteru člověka, řízený rozhovor, psaní eseje pro a proti, popis a srovnání fotografií, rozhovor s výměnou názorů, spekulace při rozhovoru, psaní knižní recenze, vyjadřování názorů na umění, psaní příběhu a jeho struktura, využití času na přípravu rozhovoru, náležitá interakce při rozhovoru, řízený rozhovor s dohodnutím kompromisu, psaní formálního dopisu, popis a srovnání fotografií		

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata:

Průřezová témata:

1. Organizační dovednosti a efektivní řešení problémů, poznávání a rozvoj vlastní osobnosti.
2. Reálie anglicky hovořících zemí.
3. Vzdělávání u nás a ve světě, studijní příležitosti v zahraničí, způsob života v anglicky hovořících zemí.
5. Moderní technologie a jejich využívání.

Mezipředmětové vazby:

- Čj – psaní krátkých slohových útvarů, literatura anglicky hovořících zemí.
 SV – politické systémy anglicky hovořících zemí.
 IVT – informační a komunikační technologie, využívání internetu
 Z, Dě – zajímavá místa, historické události a osobnosti anglicky mluvících zemí

UČEBNÍ OSNOVY

NĚMECKÝ JAZYK

Časové, obsahové a organizační vymezení předmětu

Ročník :	1.	2.	3.	4.
Počet hodin :	3	3	3	3
Učební texty :	Passt schon, doplňkový materiál: Aspekte nebo jiné učebnice podobného obsahu a odpovídající úrovně			

Charakteristika předmětu:

Vyučovací předmět **Německý jazyk realizuje** vzdělávací obsah vzdělávacího oboru **Další cizí jazyk**, který je součástí vzdělávací oblasti **Jazyk a jazyková komunikace** vymezené v RVP GV. Zároveň jsou realizována následující průřezová témata vymezená v RVP GV:

- Osobnostní a sociální výchova – 1
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – 2
- Multikulturní výchova – 3
- Environmentální výchova – 4
- Mediální výchova – 5

Německý jazyk je na Gymnáziu Karviná pro všechny studenty druhým cizím jazykem, to znamená, že buď je vzdělávání v tomto jazyce určeno pro absolutní začátečníky, nebo navazuje na úroveň jazykových znalostí a komunikačních dovedností odpovídající úrovní A1 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky, které žák získal v předchozím vzdělávání, a směřuje k dosažení úrovně B1 (středně pokročilý uživatel jazyka) podle tohoto rámce.

Výuka probíhá ve skupinách (třídy se zpravidla dělí podle zvoleného dalšího cizího jazyka nebo se slučují žáci dvou tříd) v kmenových třídách nebo v jazykových učebnách.

Kromě standardních učebnic se používají audiovizuální nahrávky, rozšiřující texty, časopisy a informace dostupné v médiích.

Na obsah předmětu **Německý jazyk** navazuje ve 3. a 4. ročníku obsah volitelného předmětu **Konverzace v německém jazyce** (příprava na školní část maturitní zkoušky). Studenti mají možnost se připravit na mezinárodní zkoušky z německého jazyka – Zertifikat Deutsch (B1) nebo Goethe-Zertifikat B2. Zájemcům škola nabízí poznávací zájezdy do Švýcarska a do Vídně.

Uplatňované strategie:

Rozvíjíme u žáků v různé míře všechny klíčové kompetence.

Kompetenci k učení:

- Motivujeme žáky k učení se německému jazyku jako součásti studia i budoucího života.
- Zařazujeme do hodin práci se slovníky a časopisy.
- Vedeme žáky k samostatnému vyhledávání informací (literatura, tisk, internet) a jejich zpracování ve formě písemných prací nebo ústních referátů.
- Žáci jsou vedeni k hledání souvislostí jak u jazykových struktur, tak u slovní zásoby. Tam, kde je to možné, využívají srovnání s jinými jazyky, které znají, i s mateřštinou.
- Necháváme žákům prostor pro vlastní postup práce i při používání učebnic a cvičebnic.
- Vedeme žáky k účasti v soutěžích, kde mohou porovnat své schopnosti s žáky jiných tříd nebo škol.
- Učíme žáky hodnotit sebe i druhé, radit a věcně kritizovat.

Kompetenci k řešení problémů:

- Zadáváme problémové úlohy, úlohy rozvíjející kreativitu.
- Zařazujeme do výuky diskuze na aktuální témata.
- Dáváme žákům v hodinách možnost reagovat na neznámou situaci, dotazovat se, ověřovat informace, obhajovat vlastní stanovisko a vyjádřit svůj názor.
- Neustálou prací s texty, kterým ne vždy beze zbytku rozumějí, se žáci učí zacházet s nekompletními informacemi. Jsou vedeni k nutnosti domýšlení, hledání souvislostí a smyslu.
- Ve výuce jsou simulovány modelové situace, se kterými se žáci mohou setkat v praktickém životě (psaní dopisů na různá témata, rozhovory v různých kontextech, poslech neznámých mluvčích atd.)
- Využíváme ve výuce i hry, kvízy, hádanky, křížovky, při kterých žáci uplatňují i vědomosti nabyté v jiných předmětech.

Kompetenci komunikativní:

- Rozvoj komunikativní kompetence je podstatou předmětu, rozvíjíme ji tedy všemi standardními i netradičními metodami, které ve výuce používáme.
- Vedeme žáky k praktickému využívání zvukových a grafických prostředků jazyka.
- Simulujeme situace, do kterých se žáci mohou dostat v německy mluvícím prostředí.
- Umožňujeme žákům prezentovat se před kolektivem samostatně (mluvní cvičení, referáty), ve dvojicích (hrané rozhovory) nebo ve skupinách (přípravené nebo improvizované diskuze).
- Zadáváme úkoly, při kterých žáci vytvářejí různé slohové útvary.
- Ke komunikaci s rodilými mluvčími a německy mluvícími cizinci dostávají žáci příležitost v rámci poznávacích zájezdů.
- Podporujeme žáky při používání všech dostupných prostředků komunikace.

Kompetenci sociální a personální:

- Zadáváme práci dvojicím nebo skupinám, tím žáky učíme rozdělit si úkoly, spolupracovat, respektovat názory druhých.
- Dáváme žákům příležitost prezentovat svou práci před spolužáky.
- Členění do skupin napříč ročníkem (exkurze a zájezdy), kterých se účastní žáci z různých tříd a ročníků, poskytují žákům možnost setkávání a spolupráce s různými lidmi.
- Vybízíme žáky k vhodné formulovanému hodnocení vystoupení druhých.
- Zařazujeme do výuky hry a soutěže.

Kompetenci občanskou:

- V rámci konverzace vedeme žáky k tomu, aby vyjádřili svůj názor, aby zaujali stanovisko k problémům společenským, sociálním a kulturním.
- Využíváme studia reálií německy mluvících zemí ke srovnání politického systému, ekonomického a kulturního dění, způsobu života a vedeme žáky k pochopení a toleranci rozdílů různých kultur.
- Zařazujeme do výuky aktuální témata z oblasti kultury, sportu, politického dění, ochrany životního prostředí.
- Umožňujeme žákům formulovat vlastní postoje a názory a učíme je respektovat názory druhých.
- Vedeme žáky ke spolupráci a vzájemnému respektu.
- Při pobytech v německy mluvících zemích vedeme žáky k pozitivnímu vnímání jiných kulturních, duševních a etických hodnot.

Kompetenci k podnikavosti:

- Zadáváním a důsledným hodnocením domácí přípravy vedeme žáky k systematické a pečlivé práci.
- Zdůrazňujeme žákům přínos znalosti německého jazyka pro jejich další studium i uplatnění v praxi.

1.ročník

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
Fonetika: vokalický a konsonantický systém, slovní přízvuk, zvuková stránka věty jednoduché, větný rytmus a intonace, redukce výslovnosti	1. ročník	Průřezová témata: 1, 2, 3
Pravopis: základní pravidla a specifika německého pravopisu, psaní kompozit, větná interpunkce	Během prvního ročníku žák dosáhne úrovně A1 Společného evropského rámce, to znamená:	Mezipředmětové vazby: Čj, SV, Z, Dě, EV,
Gramatika: číslovky (1-1000), tázací slova, časování sloves, množné číslo podstatných jmen, préteritum slovesa sein a haben, přivlastňovací zájmena, slovesa s odluč. předponou, předložky se 3. a 4. pádem, řadové číslovky, způsobová slovesa	Receptivní řečové dovednosti: ŽÁK - rozliší v psaném textu nebo poslechu podstatné informace (téma rozhovoru, počet mluvčích) - odhadne význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby a kontextu - využívá různé druhy slovníků při čtení nekomplikovaných textů	
Lexikologie: jednoduché idiomy a fráze na známá témata: seznámení, zájmy a koníčky, volný čas, orientace ve městě, peníze, bydlení, denní program, povolání.		
Tematické okruhy: pamětihodnosti v Berlíně, jazyky, volný čas, popis cesty, bydlení, povolání (seznámení s různými profesemi), denní program	Produktivní řečové dovednosti: ŽÁK - srozumitelně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý, méně náročný autentický text na běžné téma (pomocí odpovědí na jednoduché otázky) - formuluje svůj názor na jednoduché běžné téma ústně i písemně, srozumitelně, gramaticky správně a stručně - jednoduše a souvisle formuluje věty k popisu každodenních událostí a činností, k rodině a přátelům	
Komunikační situace: seznámení v kurzu, objednávky v kavárně, informace o bydlení, rozhovor nad plánem města, žádost o zopakování nebo upřesnění informace, domluvení termínu	- napíše kratší, souvislý a správně strukturovaný text na jednoduché téma - aktivně se zapojuje do jednoduchého rozhovoru na známé téma	

u lékaře, omluva za zpoždění, zdůvodnění volby budoucího povolání	- vytvoří otázky a umí na ně odpovědět - umí se zeptat na cestu, popř. někomu trasu popsat	
---	---	--

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata:**Průřezová témata:**

1. Osobnostní a sociální výchova – denní režim
2. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
3. Multikulturní výchova – německy mluvící země

Mezipředmětové vazby:

Čj – osobní profil, neformální dopis

SV – osobnost člověka

Z, Dě – zajímavá místa, historické události německy mluvících zemí

EV – koledy

EV – nákres bytu/pokoje, orientace ve městě

2.ročník

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
Fonetika: vokalický a konsonantický systém, slovní přízvuk, zvuková stránka věty jednoduché a složené, větný rytmus a intonace, redukce výslovnosti	2. ročník	Průřezová témata: 1, 2, 4
Pravopis: pravidla a specifika německého pravopisu, psaní složitějších kompozit, větná interpunkce	Během druhého ročníku žák dosáhne úrovně A1/A2 Společného evropského rámce, to znamená:	Mezipředmětové vazby: Čj, Z, TV, SV, Bi, Aj
Gramatika: perfektum pravidelných a nepravidelných sloves, stupňování přídavných jmen a příslovcí, zájmeno welch-, skloňování přídavných jmen, ukazovací zájmena, rozkazovací způsob, osobní zájmena, vedlejší věty, vztažné věty	Receptivní řečové dovednosti: ŽÁK - identifikuje strukturu textu a rozliší hlavní informace (tzn. najde klíčová slova, vybere důležité informace) - odhadne význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby a kontextu - rozpozná kompozita a slova přejatá	
Lexikologie: slovní zásoba a užitečné fráze k tématům cestování, nakupování, oblečení a počasí, zdraví, cizí jazyky, rodina, volný čas a sport, média	- získává informace pro zadaný úkol	
Tematické okruhy: cestování, nakupování, oblečení a počasí, zdraví,	Produktivní řečové dovednosti: ŽÁK	

cizí jazyky, rodina, volný čas a sport, média	- formuluje svůj názor na jednoduché běžné téma i písemně, srozumitelně, gramaticky správně. - jednoduše a souvisle popíše své okolí, své zájmy a činnosti s nimi související	
Komunikační situace: popsat dovolenou, popis nehody, objednat si zájezd, rozhovor v obchodě (potraviny, oblečení), rozhovor v ordinaci s lékařem + zdravý životní styl, motivace učení se cizím jazykům, rodinný život (vztahy, oslavy), informace o koníčcích, nákup po internetu a práce s ním.	- vyjádří své myšlenky nekomplikovanou formou, vyjádří svůj souhlas nebo nesouhlas - vyzve partnera, aby vyjádřil svůj názor na známé téma - při vysvětlování svých názorů a stanovisek respektuje zavedené zdvořilostní formy	

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata:**Průřezová témata:**

1. Osobnostní a sociální výchova - komunikace
2. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
3. Multikulturní výchova – německy mluvící země
5. Mediální výchova – sdělovací prostředky

Mezipředmětové vazby:

Čj – formální dopis, neformální pozvání, přijetí a odmítnutí, vyprávění

Z – různé světové jazyky, německy mluvící cizinci

TV – různé druhy sportů

SV – vztahy v rodině, soužití lidí v panelovém domě, současná společenská témata (např. rodina, nebo kariéra?)

Bi – lidské tělo, péče o zdraví

Aj – srovnání angličtiny a němčiny a pronikání anglického lexika do německého jazyka

3.ročník

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
Fonetika: vokalický a konsonantický systém, slovní přízvuk, zvuková stránka věty jednoduché a složené, větný rytmus a intonace, redukce výslovnosti	Viz 4. ročník	Průřezová témata: 1, 2, 3, 4, 5
Pravopis: pravidla a specifika německého pravopisu, psaní složitějších kompozit, větná interpunkce		Mezipředmětové vazby: Čj, SV, Bi, Z, Dě, Fy
Gramatika: préteritum a perfektum, vedlejší věty, spojky denn a weil, konjunktiv II, neurčitá zájmena, trpný		

rod, vedlejší věty s um...zu, substantivizace, spojky, příslovce		
Lexikologie: slovní zásoba a užitečné fráze k tématům život ve městě a na venkově, stěhování, kultura, zaměstnání, svátky v průběhu roku, emoce, film, vynálezy, životní etapy a historie, stres a problémy všedního dne		
Tematické okruhy: život ve městě a na venkově, stěhování, kultura (významná města evropské kultury, návštěva divadla, prohlídka města), vzdělání a zaměstnání, svátky v průběhu roku, emoce, film, vynálezy, životní etapy a historie, stres a problémy všedního dne		
Komunikační situace: objednat lístek do divadla, pohovořit o svátcích u nás a v zahraničí, výhody a nevýhody života ve městě a na vesnici, napsat životopis, odpovědět na inzerát a napsat žádost o zaměstnání, vyjádřit kladné i záporné emoce, hovořit o pocitech, hovořit o německé historii, poradit při problémech, rozhovor v bance.		

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata:

Průřezová témata:

1. Osobnostní a sociální výchova - komunikace
2. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
3. Multikulturní výchova – německy mluvící země
4. Environmentální výchova – znečišťování životního prostředí, přispění jednotlivce k ochraně životního prostředí
5. Mediální výchova – sdělovací prostředky

Mezipředmětové vazby:

- Čj – životopis a žádost, filmová kritika
 SV – člověk ve společnosti, trh práce, profesní volba
 Bi, Z – životní prostředí (město, vesnice)
 Dě – kulturní památky v Evropě
 Fy – technické a fyzikální vynálezy

4.ročník

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
Fonetika: vokalický a konsonantický systém, slovní přízvuk, zvuková stránka věty jednoduché a složené, větný rytmus a intonace, redukce výslovnosti	3.+ 4. ročník	Průřezová témata: 1, 2, 3, 4 Mezipředmětové vazby: Čj, SV, Z, Dě, Bi
Pravopis: pravidla a specifika německého pravopisu, psaní složitějších kompozit, větná interpunkce	Během třetího a čtvrtého ročníku žák dosáhne úrovně B1 Společného evropského rámce, to znamená:	
Gramatika: infinitiv s zu, přídavná jména s un- a –los, zdvojnásobení, předložky s 2. pádem, budoucí čas, dvojicové spojky, domněnka, plusquamperfekt, další vedlejší věty, vztažné zájmeno ve 2. pádě, zájmenná příslovce, opisný tvar trpného rodu s man.		
Lexikologie: slovní zásoba a užitečné fráze k tématům role muže a ženy, partnerství, hádky, pracovní úraz a pojištění, průmysl, školství, životní prostředí a klima, řeč těla, problémy a konflikty, generace, migrace, Evropská unie a Evropa	Receptivní řečové dovednosti: ŽÁK - porozumí hlavním myšlenkám autentického ústního projevu složitějšího obsahu na aktuální téma proneseného standardním tempem a běžnou výslovností - užívá různé techniky čtení dle typu textu a účelu	
Tematické okruhy: role muže a ženy, partnerství, hádky, velká německá města, pojištění, školství, životní prostředí a klima, řeč těla, problémy a konflikty, generace (dětství, mládí, stáří), migrace, Evropská unie a Evropa	- rozumí složitějšímu a stylisticky diferencovanějšímu projevu na aktuální téma - rozezná téma složitějšího rozhovoru - rozliší jednotlivé styly a citové zabarvení jednotlivých promluv - užívá techniky rychlého čtení pro vyhledávání klíčových slov a hlavních myšlenek v delším, složitějším textu	
Komunikační situace: hovořit o vztazích a problémech partnerských vztahů, poznat historii regionu, mluvit o pracovních úrazech a pojištění, rozumět slovům dialektu, hovořit o vzdělávání a budoucím povolání (přání), hovořit o změnách klimatu a problémech ŽP, komentovat situaci (pravidla chování, gesta), hovořit o	Produktivní řečové dovednosti: ŽÁK - formuluje svůj názor na složitější běžné téma i písemně, srozumitelně, gramaticky správně - vysvětlí svůj postoj a zdůvodní ho - vyjádří svůj postoj k opačnému názoru	

<p>životních etapách a diskutovat o konfliktech, hovořit o migraci (problémy, strach, naděje, ...), hovořit o Evropě, politice a poznat evropské instituce.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - logicky a jasně strukturuje písemný projev, formální i neformální text na běžné téma (dodržuje stylistiku) - účelně a pohotově užívá dvojjazyčného slovníku v knižní podobě i na internetu, vybere vhodný výraz z nabídky synonym, vhodné frazeologismy a přirovnání - používá správných a složitějších gramatických prostředků - aktivně se zapojuje do rozhovoru s rodilým mluvčím 	
---	---	--

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata:

Průřezová témata:

1. Osobnostní a sociální výchova - komunikace
2. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Evropská unie
3. Multikulturní výchova – německy mluvící země, nenávisť k cizincům
4. Environmentální výchova – ekologické zemědělství, ochrana živ. prostředí, důsledky globalizace, život v 21. století
5. Mediální výchova – sdělovací prostředky

Mezipředmětové vazby:

Čj – formální dopis

SV – člověk ve společnosti, člověk a svět práce – finance, EU

Dě – historické události Německa

Z – velká německá města, průmysl, klima

Bi – životní prostředí

UČEBNÍ OSNOVY

FRANCOUZSKÝ JAZYK

Časové, obsahové a organizační vymezení předmětu

Ročník :	1.	2.	3.	4.
Počet hodin :	3	3	3	3
Učební texty :	Quartier Libre I., Le nouveau sans frontières II. nebo jiné učebnice podobného obsahu a odpovídající úrovně			

Charakteristika předmětu:

Vyučovací předmět **Francouzský jazyk** realizuje vzdělávací obsah vzdělávacího oboru **Další cizí jazyk**, který je součástí vzdělávací oblasti **Jazyk a jazyková komunikace** vymezené v RVP GV. Zároveň jsou realizována následující průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Enviromentální výchova
- Mediální výchova

Francouzský jazyk je na Gymnáziu Karviná pro všechny studenty druhým cizím jazykem, to znamená, že buď je vzdělávání v tomto jazyce určeno pro absolutní začátečníky, nebo navazuje na úroveň jazykových znalostí a komunikačních dovedností odpovídajících úrovni A1 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky, které žák získal v předchozím vzdělávání, a směřuje k dosažení úrovně B1 (středně pokročilý uživatel jazyka) podle tohoto rámce.

Výuka probíhá ve skupinách (třídy se zpravidla dělí podle zvoleného dalšího cizího jazyka nebo se slučují žáci dvou tříd) v kmenových třídách nebo v jazykové učebně.

Kromě standardních učebnic se používají audiovizuální nahrávky, rozšiřující texty, autentický materiál, internet, informace dostupné v médiích, slovníky.

Na obsah předmětu **Francouzský jazyk** navazuje ve 3. a 4. ročníku obsah volitelného předmětu **Konverzace ve francouzském jazyce** (příprava na školní část maturitní zkoušky). Zájemcům škola nabízí také poznávací zájezdy do Francie.

Uplatňované strategie:

Při výuce se uplatňují strategie, které vedou k rozvíjení všech klíčových kompetencí žáka ve větší či menší míře.

- **Kompetence k učení**
  - Rozvíjíme u žáků samostatný a kritický přístup k informacím, např. zadáváním úkolů z cizojazyčného tisku a z naučné literatury, kdy žáci texty analyzují a zpracovávají do podoby referátů, zpráv nebo písemných prací a prezentují je před spolužáky. Plánují tak sami svou pracovní činnost.
  - Vedeme žáky k diskusi a samostatnému hledání správné formulace (soutěže, studijní pobyty).
  - Používáním internetu a různých druhů slovníků zprostředkujeme žákům hledání jejich vlastních postupů práce (zpracování vlastních projektů).

- **Kompetence k řešení problémů**
  - Vedeme žáky k uplatňování dosud osvojené slovní zásoby a logických úvah při odvozování neznámých výrazů z kontextu.
  - Pomocí orientačního zkoušení a testů ověřujeme, zda žáci naučené postupy aplikují při řešení podobných situací.
  - Umožňujeme žákům ověřit si správnost získaných znalostí a dovedností (např. fungování gramatického systému a slovní zásoby v autentických cizojazyčných textech, schopnost komunikace s rodilými mluvčími atd.).
  - Navozujeme autentické situace vedoucí k řešení problémů (získat určitou informaci, zjistit čas, domluvit schůzku).

- **Kompetence komunikativní**
  - Vedením výuky převážně ve francouzském jazyce (náročnost jazykových prostředků je přizpůsobena dané pokročilosti žáků) posilujeme u žáků vůli a snahu vyjadřovat se právě v tomto vyučovacím jazyce.
  - Podporujeme žáky v praktickém využívání slovní zásoby včetně vybrané frazeologie v různých komunikačních situacích, dáváme jim příležitost, aby vyjadřovali své názory, poslouchali názory ostatních, učili se je chápat, ale také slušnou formou obhajovat názory své vlastní (písemnou i ústní formou).
  - Žáci jsou vedeni k využívání moderní informační technologie pro získání nových informací (internet, počítač, audiovizuální pomůcky).

- **Kompetence sociální a personální**
  - Simulujeme diskuse na různá aktuální témata, při kterých mají žáci možnost vyjádřit a obhájit své vlastní stanovisko a rozvíjíme jejich schopnost akceptovat názor jiných.
  - Do hodin, při kterých je možnost využít internet, zařazujeme úkoly, při kterých žáci sledují na francouzsky psaných stránkách aktuální dění v Evropě i ve světě. Mají tak možnost pochopit nutnost přizpůsobování se měnícím se životním a pracovním podmínkám kolem nich.
  - Vedeme žáky k tomu, aby přizpůsobovali výběr jazykových prostředků komunikační situaci, aby byli schopni odhadnout důsledky vlastního jednání a chování a přizpůsobit je právě dané situaci. Přispívají tak k vytváření a udržování hodnotných mezilidských vztahů založených na vzájemné úctě, toleranci a empatii.

- **Kompetence občanská**
  - Při studiu reálií francouzsky mluvících zemí žáci vnímají jiné kulturní a etické pozadí života člověka.
  - Pracujeme s texty a nahrávkami, které se týkají aktuálních sociálních, společenských, kulturních a ekologických problémů, kdy žáci mají příležitost vyjádřit svůj názor a zaujmout stanovisko.
  - Tato kompetence se rozvíjí i při diskusích o jednotlivých tématech (životní prostředí, život ve škole, ve městě, charitativní organizace, zdraví, drogy, atd.), kdy se žáci učí respektovat různorodost hodnot, názorů, postojů a schopností ostatních lidí.

- **Kompetence k podnikavosti**
  - Důsledným hodnocením přípravy a zpracování zadaných úkolů vedeme žáky k získání návyků systematické a pečlivé práce. Motivujeme je, aby uplatňovali proaktivní přístup, vlastní iniciativu a tvořivost.

- Ukazujeme žákům přínos znalosti francouzského jazyka (internet, filmy, knihy, besedy, exkurze, stáže v zahraničí). Na příkladech demonstrujeme nutnost znalosti cizích jazyků v jejich budoucí profesi.
- Napomáháme žákům používat při práci vhodné pomůcky a technologie (různé druhy slovníků a jejich specifika, počítačové výukové programy, internet).

1. ročník

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Časový plán	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
SETKÁNÍ, PŘEDSTAVOVÁNÍ Slovní zásoba – názvy profesí, národností, adresa, pozdravy Gramatika – člen určitý, neurčitý, rod a číslo substantiv a adjektiv, časování základních sloves, negace, přivlastňování, číslovky základní Fonetika – abeceda, intonace, vázání Reálie – Francie v Evropě	Žák se představí a je schopen představit, používá základní zdvořilostní fráze, pozdraví, odpoví na pozdrav, aplikuje základní gramatická pravidla v mluveném i psaném projevu.	1.ročník	OaSV
MULTIKULTURNÍ EVROPA Slovní zásoba – jazyky v mém životě, můj cestovní pas Gramatika – otázka, časování sloves nepravidelných, 1.slovesná třída, přísllovečné určení místa, rozkazovací způsob, negace Fonetika – samohlásky, jejich výslovnost ve skupinách Reálie – Francie, základní údaje, symboly	Žák je schopen pohovořit o sobě, napsat svůj stručný profil na facebook, pohovořit o svých sourozencích, položit otázky na dané téma a reagovat na ně.		MV
MÁ ŠKOLA Slovní zásoba – popis školy, její charakteristika,	Žák dokáže popsat školu, kam chodí, pohovoří o svých předmětech a vyjádří svůj vztah k nim. Je schopen		

<p>vybavení, předměty, dny v týdnu Gramatika – vazba <i>il y a</i>, zájmena přivlastňovací, vyjádření preferencí – slovesa <i>aimer</i>, <i>détester</i> + člen určitý, sloveso <i>faire</i> Fonetika – vázání Reálie – francouzské školní prostředí</p>	<p>souhlasit či nesouhlasit s konstatováním okolí.</p>		
<p>ČAS, HODINY Slovní zásoba – školní rozvrh, vyjádření času - hodiny Gramatika – přesný čas, vyjádření frekvence opakování, časování sloves typu <i>finir</i> Fonetika – intonace, vázání ve větných celcích Reálie – organizace výuky ve Francii</p>	<p>Žák určí přesný čas, stejně i čas jednotlivých událostí během dne. Je schopen vyjádřit frekvenci opakování jednotlivých činností.</p>		
<p>POPIS OSOBY Slovní zásoba – popis zevnějšku, oblékání, barvy, ptáme se na vlastnictví věcí Gramatika – tvary přídavných jmen – pravidelné i nepravidelné zájmena osobní samostatná Fonetika – výslovnost některých hláskových skupin Reálie – francouzská móda, francouzský styl</p>	<p>Žák popíše sebe, jinou osobu, pohovoří o svém stylu oblékání, o tom, co mu patří. Stejně tak je schopen se na vše i zeptat.</p>		MV
<p>VOLNÝ ČAS Slovní zásoba – zájmy, volnočasové aktivity, vyjádření frekvence Gramatika – slovesa <i>faire</i>, <i>jouer</i> a jejich vazby Fonetika – výslovnost skupin <i>u</i> a <i>ou</i> Reálie – volný čas mladých Francouzů</p>	<p>Žák pohovoří o svých zájmech, o tom, jak tráví svůj volný čas, na totéž je schopen se zeptat.</p>		
<p>CHARAKTER, POVAHA Slovní zásoba – názvy vlastností, charakteristika</p>	<p>Žák je schopen charakterizovat sebe či jinou osobu, vyjádřit i míru dané vlastnosti. Vyjádří svůj názor i své preference.</p>		

člověka, vyjádření míry vlastnosti Gramatika – sloveso aller a jeho vazby, tvary přídavných jmen, vyjádření míry vlastnosti Fonetika – intonace Reálie – Asterix, Obelix – francouzský fenomén			

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata:

- OaSV - Osobnostní a sociální výchova – ve všech kapitolách se žák setkává s komunikativními situacemi a učí se v dané situaci „sociálně komunikovat“, tj. adekvátně reagovat v cizím jazyce, aby byl schopen navázat kontakt, udržet jej a co nejvíce využít. Průřezové téma je uplatněno formou dialogu, rozvíjí tyto klíčové kompetence:
Komunikativní – s ohledem na situaci a účastníky komunikace efektivně využívá dostupné prostředky komunikace
Kompetence sociální a personální – odhaduje důsledky vlastního jednání a chování v nejrůznějších situacích, dle toho volí vyjadřovací prostředky.
- Multikulturní výchova – žáci se učí budovat vztah k multilingvní situaci a jazykové pluralitě již tím, že začínají studovat další cizí jazyk, který je jim předkládán na pozadí nejen jazyka rodného, ale i již známého cizího jazyka (angličtiny). Při objasňování slovní zásoby i gramatických pravidel se využívají znalosti z jiných jazyků (internacionalismy, slova přejatá, shodná gramatická pravidla či naopak odlišnosti v jejich uplatňování). Často se dá vystopovat i historický podklad pro některou slovní zásobu na základě společných dějin daných zemí, či jejich kulturní spřízněnosti v některém historickém období. Průřezové téma je uplatňováno průběžně formou diskuse s žáky vždy v návaznosti na probírané učivo.

2. ročník

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Časový plán	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
KALENDÁŘ – FRANCOUZSKÝ ROK Slovní zásoba – názvy měsíců, svátků, událostí v roce	Žák pojmenuje všechny časové jednotky roku (roční období, měsíce, ...), francouzské i české svátky a stručně je charakterizuje.	2.ročník	

Gramatika – datum, zájmeno <i>on</i> Fonetika – hlásky znělé a neznělé, hláska r Reálie – svátky ve Francii			
OBCHODY, NAKUPOVÁNÍ Slovní zásoba – názvy obchodů, zboží, jeho cena Gramatika – předložka <i>à</i> plus člen určitý, modální slovesa, stupňování přídavných jmen Fonetika – intonace, výslovnost j Reálie – francouzské obchodní značky	Žák je schopen reagovat v obchodě, požádat o zboží, zeptat se na cenu, zaplatit.		OaSV
RODINA, PŘÍBUZENSKÉ VZTAHY Slovní zásoba – členové rodiny, charakteristika osoby Gramatika – číslovky do milionu, vazba <i>pour qui</i> Fonetika – nosové samohlásky Reálie – specifika fungování francouzské rodiny	Žák představí svou širší rodinu, pojmenuje všechny její členy, popíše je.		
JÍDLO, RESTAURACE Slovní zásoba – jídlo, návštěva v restauraci, objednání menu, vyjádření kvantity, času Gramatika – člen dělivý a jeho používání, výrazy množství, Fonetika – nosové samohlásky Reálie – francouzská kuchyně, fr. speciality	Žák požádá v restauraci o jídelní lístek, orientuje se v něm, objedná si jídlo a pití, vysloví na ně svůj názor, poděkuje. Je schopen vytknout z celku dané množství.		OaSV
REŽIM DNE Slovní zásoba – můj režim dne Gramatika – časové výrazy, slovesa zvrtná - systematizace Fonetika – hlásky <i>s</i> a <i>z</i> a jejich psaná podoba Reálie – režim dne u nás a ve Francii	Žák popíše svůj režim dne, časuje zvrtná slovesa, je schopen používat přitom různé časové údaje.		

<p>ZDRAVÍ, NEMOC Slovní zásoba – lidské tělo, zdraví, nemoc Gramatika – vyjádření potřeby, nutnosti – <i>il faut</i>, <i>devoir</i>, vyjádření intenzity činnosti a množství Fonetika – hlásky <i>s</i> a <i>z</i> a jejich psaná podoba, větné celky Reálie – zdravotní péče ve Francii</p>	<p>Žák vede dialog u lékaře, hovoří o svých problémech, snaží se najít příčinu a řešení. Zdravotní návyky jako prevence.</p>		<p>OaSV</p>
<p>ODPOČINEK, MÉDIA, POZVÁNÍ Slovní zásoba – volnočasové aktivity, televize, internet, pozvání, jeho přijetí i odmítnutí, časové výrazy Gramatika – zájmeno <i>který</i> a jeho tvary, blízká budoucnost, sloveso <i>venir</i> Fonetika – výslovnost grafémů <i>j</i> a <i>g</i> Reálie – zábava francouzské mládeže</p>	<p>Žák pohovoří o svém vztahu k médiím, nabídne další volnočasové aktivity, pozve své přátele či reaguje na pozvání.</p>		<p>Med.V</p>
<p>CESTOVÁNÍ Slovní zásoba – dopravní prostředky, přírodní monumenty, cestování, světové strany, počasí Gramatika – minulý čas <i>passé composé</i>, VV vztažné se spoj. výrazy <i>que, qui, où</i> Fonetika – intonace fr. věty Reálie – mapa Francie</p>	<p>Žák pohovoří o tom, jak cestoval, o navštívených destinacích, způsobech dopravy, popíše počasí, navštívené místo. Orientuje se v mapě dle světových stran, zná základní geografické údaje o Francii.</p>		
<p>CESTOVÁNÍ, ORIENTACE V PROSTORU Slovní zásoba – zavazadlo na cesty, umístění v prostoru – předložky místní Gramatika – <i>passé composé</i> Fonetika – tři varianty výslovnosti grafému <i>e</i> Reálie – geografie Francie, její turistické atrakce</p>	<p>Žák umístí v prostoru jakoukoli věc, při opakování použije odpovídající zájmeno, sbalí se na cesty dle její charakteristiky.</p>		

PLÁNY NA PRÁZDNINY Slovní zásoba – krajina, plány na prázdniny, přání Gramatika – předmět přímý vyjádřený zájmenem, předložky před názvy zemí a geograf. Skutečností – opak. Fonetika – intonace Reálie – regiony ve Francii	Žák plánuje, vyjadřuje svá přání a preference, cestuje po celém světě.		MV
--	--	--	----

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata:

- **Osobnostní a sociální výchova** - ve všech kapitolách se žák setkává s komunikativními situacemi a učí se v dané situaci „sociálně komunikovat“, tj. adekvátně reagovat v cizím jazyce, aby byl schopen navázat kontakt, udržet jej a co nejvíce využít. Průřezové téma je uplatněno formou dialogu, rozvíjí tyto klíčové kompetence:
Komunikativní – s ohledem na situaci a účastníky komunikace efektivně využívá dostupné prostředky komunikace.
Kompetence sociální a personální – odhaduje důsledky vlastního jednání a chování v nejrůznějších situacích, dle toho volí vyjadřovací prostředky.
- **Multikulturní výchova** – žáci se učí budovat vztah k vícejazyčné situaci a jazykové pluralitě již tím, že studují další cizí jazyk, který je jim předkládán na pozadí nejen jazyka rodného, ale i již známého cizího jazyka (angličtiny). Při objasňování slovní zásoby i gramatických pravidel se využívají znalosti z jiných jazyků (internacionalismy, slova přejatá, shodná gramatická pravidla či naopak odlišnosti v jejich uplatňování). Často se dá vystopovat i historický podklad pro některou slovní zásobu na základě společných dějin daných zemí, či jejich kulturní spřízněnosti v některém historickém období. Průřezové téma je uplatňováno průběžně formou diskuse s žáky vždy v návaznosti na probírané učivo.
- **Enviromentální výchova** – žáci popisují svůj režim dne, uvědomují si tak své praktické dovednosti a návyky pro běžné denní činnosti, které mimo jiné také mohou napomáhat ke zlepšení životního prostředí. Průřezové téma je uplatněno formou diskuse, dotazníku, rozvíjí tyto klíčové kompetence:
Kompetence k učení – své učení a pracovní činnost si sám plánuje a organizuje – samostatně a zodpovědně přistupuje k plánování, učí se hospodařit s časem
Kompetence sociální a personální – reaguje na měnící se životní a pracovní podmínky a dle svých možností a cílů jim přizpůsobuje svůj režim dne.
- **Mediální výchova** – žáci pojmenují typy masových médií, seznámí se se způsoby financování médií, s kategoriemi mediálních produktů, sami vytvoří krátký text vhodný ke zveřejnění, čímž rozvíjejí následující kompetence:

Kompetence k řešení problémů – žáci získávají nové informace, kriticky je ověřují, interpretují, nacházejí argumenty a důkazy pro svá tvrzení.

Kompetence komunikativní – žáci využívají moderní informační technologie pro získání nových informací, jasně formulují a interpretují svá sdělení.

3.ročník

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Časový plán	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
Tematické okruhy: tisk, média, události, informace, reklama, sport, svět kolem nás, svět kolem nás, kapitoly z historie Francie, kulturní život, postoje a názory, časové údaje	Žák rozumí hlavním bodům či myšlenkám autentického ústního projevu i psaného textu na běžné a známé téma, využívá slovník při čtení nekomplikovaných faktografických textů.	3. ročník	OsSV VkmvEaGS MKV Med.V EV
Gramatika: <i>přídavná jména</i> – tvary M,F, stupňování, porovnávání <i>zájmena</i> – osobní ve 3. a 4. pádě, zájmena en, y, zájmena ukazovací <i>slovesa</i> – syntéza časování, časů, trpný rod, imperfektum, konjunktiv, blízká minulost <i>číslovky</i> - řadové <i>příslovce</i> – vyjádření množství, míry, času zájmenná příslovce vyjádření účelu	Žák srozumitelně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý méně náročný text se slovní zásobou na běžné téma. Při tvorbě vlastních vět aplikuje daná gramatická pravidla.		
Fonetika: výslovnost delších celků, jejich charakteristické rysy včetně začlenění jednotlivých výslovnostních jevů	S jistou mírou sebedůvěry komunikuje foneticky správně s použitím osvojené slovní zásoby a gramatických prostředků.		
Reálie: Vztah mladých Francouzů k internetu, základní informace z oblasti	Získává základní informace z oblasti francouzské kultury.		

francouzské kultury, historie			
----------------------------------	--	--	--

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata:

- **OaSV – Osobnostní s sociální výchova** – ve všech kapitolách se žák setkává s komunikativními situacemi a učí se v dané situaci „sociálně komunikovat“, tj. adekvátně reagovat v cizím jazyce, aby byl schopen navázat kontakt, udržet jej a co nejvíce využít. Průřezové téma je uplatněno formou dialogu, rozvíjí tuto klíčovou kompetenci:
Komunikativní – s ohledem na situaci a účastníky komunikace efektivně využívá dostupné prostředky komunikace.

Žák také uvažuje o svých současných i budoucích sociálních rolích, v některých situacích je stavěn před dilemata naší doby, kdy se má rozhodnout o svém postoji k některým světovým problémům (situace třetího světa, morálka sdělovacích prostředků, ochrana životního prostředí) i v každodenní situaci (zodpovědnost v různých situacích, můj vztah k životnímu prostředí, k lidem kolem mě). Tento tematický okruh je realizován formou rozhovoru, dotazníku a rozvíjí následující klíčové kompetence:
Kompetence k učení – je třeba naučit se kriticky přistupovat ke zdrojům informací, informace ověřovat a třídit, pak je teprve využít při studiu či praxi
Kompetence občanská – žák si uvědomuje svá práva, povinnosti a zodpovědnost, stejně tak se to samé snaží respektovat i u ostatních. Sleduje události a vývoj veřejného života.
- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** – žák se informuje o některých globálních problémech a jejich příčinách a důsledcích, osvojí si některé pojmy z této oblasti. Hovoří o problémech třetího světa, chudobě a bohatství a jejich relativitě, o nerovnoměrnosti ekonomického a společenského rozvoje ve světě, o přírodních katastrofách. Téma je představeno formou reportáže a rozvíjí tuto klíčovou kompetenci:
Kompetence občanská – zvažuje vztahy mezi vlastními zájmy a zájmy veřejnými, je připraven aktivně jednat ve prospěch potřebných dle svého nejlepšího svědomí.
- **Multikulturní výchova** – které příčiny způsobují emigraci/imigraci – viz. problémy třetího světa. Uplatňovaná kompetence:
Kompetence k řešení problémů – žák se učí rozpoznat, co je příčinou emigrace, objasní její podstatu.
- **Mediální výchova** – žák získá představu o práci lidí v médiích, o jejich etice, o zpracovávání informací. Sám pracuje s aktuálním zpravodajstvím, je upozorněn na způsoby mediální prezentace skutečnosti, věrohodnost informací a informačních zdrojů. Přitom je kladen důraz na tyto kompetence:
Kompetence k učení – žák kriticky přistupuje ke zdrojům informací, tyto třídí, zpracovává, využívá je a prezentuje.

Kompetence k řešení problémů - kriticky interpretuje získané poznatky a zjištění, pro své tvrzení nachází argumenty a důkazy, obhajuje podložené závěry.

Enviromentální výchova – v rámci turistické cesty po Francii si žák uvědomí, že i on může napomoci svým ekologicky zodpovědným chováním k ochraně přírody. Žák také porovnává náš region s regiony francouzskými, o kterých je aktuálně informován. Rozvíjí tuto kompetenci:

Kompetence sociální a personální – odhaduje důsledky svého ekologického chování v nejrůznějších situacích a podle toho jej také koriguje.

4.ročník

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Časový plán	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
Tematické okruhy: vyprávění v minulosti a jeho struktura, scény z rodinného života, životní prostředí a jeho ochrana, příroda, Paříž, frankofonie, kapitoly z historie, literatury, divadla, vyjádření emocí	Žák odhadne význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby a kontextu. Využívá překladové slovníky při zpracování písemného projevu na méně běžné téma. Zapojí se do rozhovoru s rodilými mluvčími na běžné a známé téma v předvídatelných situacích, dle okolností i s menšími obtížemi.	4.ročník	OaSV VkMvEaGS MKV EV
Gramatika: <i>zájmena</i> – vztažná, přivlastňovací <i>slovesa</i> – časy minulé, budoucí – doplnění, podmiňovací způsob <i>okolnosti dějů</i> vyjádření příčiny	Logicky a jasně strukturuje středně dlouhý písemný projev ne běžné či známé téma. Sestaví ústně i písemně souvislý text na jednoduché téma jako lineární sled myšlenek.		
Fonetika: formy výslovnosti, delší souvislý text, intonace	Rozumí projevu rodilého mluvčího na známé téma při použití známé slovní zásoby, je schopen se zapojit do rozhovoru s ním.		
Reálie: přírodní, kulturní a historické bohatství Francie, Paříž, kapitoly z dějin Francie a frankofonie	Orientuje se ve státním systému Francie, má povědomí o základních historických meznících, které ovlivnily dějiny i současnost této země. Dle mapy se v roli turistu orientuje v Paříži		

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata:

- **OaSV – Osobnostní s sociální výchova** – ve všech kapitolách se žák setkává s komunikativními situacemi a učí se v dané situaci „sociálně komunikovat“, tj. adekvátně reagovat v cizím jazyce, aby byl schopen navázat kontakt, udržet jej a co nejvíce využít. Průřezové téma je uplatněno formou dialogu, rozvíjí tuto klíčovou kompetenci:
Komunikativní – s ohledem na situaci a účastníky komunikace efektivně využívá dostupné prostředky komunikace.
Kompetence sociální a personální – odhaduje důsledky vlastního jednání a chování v nejrůznějších situacích, dle toho volí vyjadřovací prostředky.
- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** – při studiu z historie Francie může žák poznat významné osobnosti, které ovlivnily evropské, světové i české dějiny, kulturu a politiku. Přitom rozvíjí následující kompetenci:
Kompetence sociální a personální – tím, že může porovnat vyjimečné osobnosti, může též reálněji posoudit své vlastní fyzické a duševní možnosti a dle toho hledat své uplatnění v budoucím životě.
- **Enviromentální výchova** – v rámci turistické cesty po Francii si žák uvědomí, že i on může napomoci svým ekologicky zodpovědným chováním k ochraně přírody. Rozvíjí tuto kompetenci:
Kompetence sociální a personální – odhaduje důsledky svého ekologického chování v nejrůznějších situacích a podle toho jej také koriguje.
- **Multikulturní výchova** – dějiny a historická zkušenost jako základ pro budování novodobého vztahu mezi jedinci různých kulturních skupin (Česká republika – Francie). Rozvíjejí se následující kompetence:
Kompetence komunikativní – žák vhodně volí prostředky komunikace, aby předešel případnému nepochopení ze strany cizojazyčného partnera.
Kompetence občanská – žák respektuje různé kulturní hodnoty svých zahraničních partnerů.

UČEBNÍ OSNOVY

RUSKÝ JAZYK

Časové, obsahové a organizační vymezení předmětu

Ročník :	1.	2.	3.	4.
Počet hodin :	3	3	3	3
Učební texty :	<ul style="list-style-type: none"> • Klass 1,2,3, nebo jiné učebnice podobného obsahu a odpovídající úrovně, Ruština-maturitní příprava 			

Charakteristika předmětu:

Vyučovací předmět **Ruský jazyk realizuje** vzdělávací obsah vzdělávacího oboru **Další cizí jazyk**, který je součástí vzdělávací oblasti **Jazyk a jazyková komunikace** vymezené v RVP GV. Zároveň jsou realizována následující průřezová témata vymezená v RVP GV:

- Osobnostní a sociální výchova – 1
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – 2
- Multikulturní výchova – 3
- Environmentální výchova – 4
- Mediální výchova – 5

Ruský jazyk je na Gymnáziu Karviná pro všechny studenty druhým cizím jazykem, to znamená, že buď je vzdělávání v tomto jazyce určeno pro absolutní začátečníky, nebo navazuje na úroveň jazykových znalostí a komunikačních dovedností odpovídajících úrovni A1 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky, které žák získal v předchozím vzdělávání, a směřuje k dosažení úrovně B1 (středně pokročilý uživatel jazyka) podle tohoto rámce.

Výuka probíhá ve skupinách (třídy se zpravidla dělí podle zvoleného dalšího cizího jazyka nebo se slučují žáci dvou tříd) v kmenových třídách nebo v jazykových učebnách.

Kromě standardních učebnic se používají audiovizuální nahrávky, rozšiřující texty, časopisy a informace dostupné v médiích.

Na obsah předmětu **Ruský jazyk** (navazuje ve 3. a 4. ročníku obsah volitelného předmětu **Konverzace v ruském jazyce** (příprava na školní část maturitní zkoušky).

Uplatňované strategie:

U žáků v různé míře utváříme a rozvíjíme všechny klíčové kompetence.

1. Kompetence k učení:

- učitel motivuje žáky k učení se cizímu jazyku jako nezbytné součásti svého budoucího života
- učitel zadává žákům úkoly, aby samostatně vyhledávali a třídili informace z různých zdrojů (učebnice, internet, tisk, literatura, slovník)
- zařazujeme do hodin žakovské prezentace samostatných prací (dialogy, referáty atd.)
- vedeme žáky k hledání souvislostí – srovnáváme s češtinou i angličtinou, učíme žáky kombinovat vědomosti získané v RJ s poznatky z jiných předmětů

2. Kompetence k řešení problémů:

- rozvíjíme schopnost žáků logicky odvozovat neznámé výrazy z kontextu, ze situací tím, že pokyny zadáváme v ruštině

- do hodin zařazujeme kvízy, rébusy, křížovky, při nichž žáci uplatňují nejen jazykové schopnosti, ale i vědomosti z jiných oborů
- simulujeme se žáky různé situace z praktického života (hotel, restaurace, letiště, banka)
- vedeme žáky k rozvíjení fantazie a kreativního myšlení prostřednictvím rolí, vytvářením fiktivních příběhů, dokončováním neúplných textů a individuálním i skupinovými prezentacemi
- zadáváme i časově náročnější úkoly, při nichž žáci využívají vědomosti i z jiných předmětů

3. Kompetence komunikativní:

- používáme modelové situace, do nichž se žák může dostat – vedeme žáky k vytváření rozhovorů na dané téma
- klademe důraz na „kulturní“ úroveň žákova projevu (ústního i písemného)
- podporujeme dopisování žáků se zahraničními partnery – komunikativní využívání internetu (email, chatování)
- učíme žáky reprodukovat slyšené (audio), viděné (video) nebo přečtené (text)

4. Kompetence sociální a personální:

- zařazujeme do hodin práci ve dvojicích i ve skupinách, při které žáci pochopí nutnost spolupráce pro úspěšnost celku, rozdělení úkolů v rámci skupiny i zodpovědnost za výsledek práce
- dáváme žákům příležitost prezentovat před spolužáky svou práci, hájit svá stanoviska adekvátní argumentací a opíráním se o ověřená fakta
- zařazujeme hry a soutěže

5. Kompetence občanské:

- seznámíme žáky s reáliemi zemí studovaného jazyka – srovnáváme s ČR
- diskutujeme o odlišném způsobu života v jiných zemích a vedeme žáky k tomu, aby zaujímali stanoviska ke společenským, kulturním a jiným odlišnostem
- reflektujeme společenské dění a události ve světě
- zadáváme mluvní cvičení, aby žáci museli formulovat vlastní postoje

6. Kompetence k podnikavosti:

- vedeme žáky k získávání návyků systematické a pečlivé práce zadáváním a hodnocením domácích úkolů a domácí přípravy
- vedeme žáky k dodržování pracovní disciplíny
- doplňkovými aktivitami (filmy, přednášky, exkurze) ukazuje učitel přínos znalosti cizího jazyka a pomáhá získat představu o jeho uplatnění v různých oborech činnosti

1.ročník

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
Fonetika: -distinktivní rysy -slovní přízvuk (pohyblivý přízvuk) -intonace vět tázacích, oznamovacích, zvolacích -slabé a silné formy výslovnosti Pravopis: -běžně používané litografické znaky -azbuka	1. a 2.ročník Receptivní řečové dovednosti: Žák: -rozumí hlavním bodům či myšlenkám psaného či zřetelně mluveného textu na běžné téma -odhadne význam neznámých slov -umí používat dvojjazyčný slovník -rozliší v mluveném projevu jednotlivé mluvčí	Čj, Aj, Z, SV 1,2,3,5

<p>-konvence používané k prezentaci výslovnosti Gramatika: -jednoduché slovní tvary -alternace samohlásek -základní vyjádření přítomnosti - vyjádření slovesa „být“, věty s „jest“ -časování sloves -osobní zájmena – skloňování Lexikologie: -jednoduché idiomy a fráze na téma: představování se, pozdravy, oslovení, členové rodiny, zájmy a koníčky, práce, pozvání, země – jazyk Tematické okruhy: -rodina, profese, škola, zájmová činnost Komunikační situace: -pozdravy při setkání a loučení -telefonické pozvání na návštěvu -představování sebe a představování přátel cizím lidem -jaký jazyk se kdo učí a odkud je -poděkování, omluva</p>	<p>-rozliší hlavní informace v jednoduchém textu Produktivní řečové dovednosti: Žák: -sestaví jednoduchý, logicky strukturovaný souvislý text na jednoduché téma a dodrží zadaný slohový útvar -jednoduše popíše své zájmy, okolí -formuluje svůj názor jednoduše a srozumitelně s menšími gramatickými nedostatky</p>	
---	--	--

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata:

- Čj – neformální dopis, popis
- Aj – srovnávání gramatických jevů a slovní zásoby
- G – zajímavá místa
- SV – charakter, osobnost, přátelství a rodinné vazby
- 1 Sociální komunikace
- 2 Život mladých lidí v RF vs. ČR
- 3 Mezilidské vztahy, kulturní diference
- 5 Úloha médií v každodenním životě

2.ročník

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
<p>Fonetika: -zvuková stránka věty, změny intonace otázek podle jejich smyslu -intonace souvětí -zvuková výstavba slova -výslovnost předložkových spojení Pravopis:</p>	<p>Interaktivní řečové dovednosti: Žák: -reaguje správně v běžných, každodenních situacích užitím vhodných výrazů a frazeologických obrátů -písemnou i ústní formou vysvětlí své názory a stanoviska v krátkém</p>	<p>Čj, Z, SV 1, 2, 3, 4</p>

<p>-pravidla u složitějších slov (psaní záporky ne- u sloves -pravopis -y- po c- -konvence používané ve slovníku k prezentaci výslovnosti Gramatika: -vyjádření minulosti a budoucnosti -synonyma, antonyma -nepravidelné tvary slovních druhů -časování sloves pohybu -subst. životná a neživotná, neskloňná -předložkové vazby -modální výrazy Lexikologie: -ustálená slovní spojení, přirovnání -kino, divadlo – pozvání na kulturní akci, kupování vstupenek, informace o začátku představení, zápis do jazykového kurzu, odpověď na seznamovací inzerát, orientace ve městě, město – pamětihodnosti, škola Tematické okruhy: Kultura, město – obchody, dopravní prostředky, pamětihodnosti a historie ruských velkoměst, životní prostředí , škola, rozvrh hodin, vlastnosti lidí, vzhled, móda Komunikační situace: -odpověď na inzerát -dotazy na použití dopravních prostředků a orientaci ve městě -pozdání na kulturní akci a vyjádření názoru na ni -vyjádření názoru na osobní vlastnosti lidí, jejich vzhled a oblečení – popis podezřelého na policii -vyplňování osobního dotazníku</p>	<p>projevu na téma z každodenního života</p>	
--	--	--

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata:

- Čj – dotazník, životopis, inzerát
- SV – osobnost a charakter člověka
- Z – zajímavá místa – Moskva, Petěrburk
- 1 – Sociální komunikace, vztah k lidem
- 2 – Vzdělávání u nás a ve světě
- 3 – Sociokulturní rozdíly
- 4 – Člověk a životní prostředí (znečištění měst)

3.ročník

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
<p>Fonetika: -distinktivní rysy -rytmus, intonace</p> <p>Pravopis: -interpunkce, pravidla psaní data a řadových číslovek -konvence používané k prezentaci výslovnosti</p> <p>Gramatika: -skloňování adjektiv, superlativ -slovesné vazby odlišné od ČJ -podmiňovací způsob – použití –li, jestli, jestli by -imperativ -účelové věty -neurčitá zájmena a příslovce</p> <p>Lexikologie: -turistika, cestování, letiště, celnice, hotel, roční období, svátky, tradice, příroda, vyjadřování časových údajů, životní prostředí, odborné výrazy, vazba „učastvovat v čem“, podmiňovací – li, jestli, jestli by, výrazy „nužen, nužna.., restaurace, slovesa „jest a pit“, nákup potravin, životní styl, péče o zdraví</p> <p>Tematické okruhy: Cestování – doprava, letiště, hotel Stravování – restaurace, bufet, oblíbené jídlo, národní kuchyně Příroda, ochrana životního prostředí, Vliv civilizace na člověka i přírodu Životní styl – péče o zdraví, sport, stres</p> <p>Komunikační situace: -diskuse o významu cestování, poznávání různých kultur -beseda o životním prostředí, vyjadřování názorů na ochranu živ. prostředí -objednávání pokojů v hotelu – telefonicky, počítačem -celní a pasová kontrola na letišti, reklamace ztraceného kufříku -vítání hosta -dopis do časopisu o osobním problému</p>	<p>1. a 2.ročník</p> <p>Receptivní řečové dovednosti: Žák: -porozumí hlavním myšlenkám autentického projevu na aktuální i známé téma -umí používat různé techniky čtení podle typu textu a účelu čtení -umí vyhledávat a shromažďovat informace z různých zdrojů (překladový i výkladový slovník, encyklopedie, internet) -dokáže s porozuměním číst jednoduché literární texty, odvodit si význam neznámých slov na základě znalosti mateřského jazyka i internacionalizmů</p> <p>Produktivní řečové dovednosti: Žák: -dokáže srozumitelně reprodukovat přečtený nebo vyslechnutý text -umí srozumitelně formulovat svůj názor jak písemně, tak i ústně na běžné téma -dokáže ústně sestavit souvislý text i na složitější téma -umí vytvořit složitější písemný projev na dané téma, dodrží slohový útvar, použije vhodné jazykové prostředky (referát, objednávka, reklamace – formální dopis) -využívá různé typy slovníků při zpracovávání písemného projevu na složitější téma</p>	<p>Bi, Dě, SV</p> <p>1, 2, 4, 5</p>

-rozhovor s odborníkem na zdravý životní styl -u lékaře		
--	--	--

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata:

Bi – zdraví, zdravý životní styl, lidské tělo

Dě – Transsib, Gulagy

SV – náboženské svátky ,tradice

1. Morálka všedního dne

2. Globalizační a rozvojové procesy

4. Člověk a životní prostředí

5. Účinky mediální produkce a vliv médií

4.ročník

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
Fonetika: -intonace, slabé a silné formy výslovnosti Pravopis: -interpunkce -konvence používané k prezentaci výslovnosti Gramatika: -věty se spojkou „čtoby“ -přechodníky -přídavná jména slovesná činná a trpná -nepravidelné skloňování substantiv -jmenné tvary adjektiv -záporná zájmena -větný a členský zápor Lexikologie: -slovesné vazby odlišné od ČJ (vdát se, oženit se) -byt, dům – stěhovat se, vyjadřování českého „mít“ a použití slovesa „javljat’ sja“ -sport – fandit komu, starat se o koho, zdraví, práce, zaměstnání, ustálená slovní spojení, odborné výrazy Tematické okruhy: Slovanské jazyky – historie RJ, dům, byt, bydlení, rodina, služby, sport, zdraví, civilizační nemoci, OH, práce – přijímací pohovor, reklama,	Interaktivní řečové dovednosti: Žák: -dokáže gramaticky správně vyjádřit své názory, myšlenky, a to formou ústní i písemnou -umí reagovat v běžných, každodenních situacích užitím vhodných výrazů a frazeologických obrátů -je schopen vést dialog s rodilým mluvčím na známé téma či v běžné situaci -komunikuje sebevědomě, foneticky správně	Čj, SV, TV, Bi 1, 2, 3, 5

<p>tisk, internet Rusko a Evropa, svoboda slova, církev</p> <p>Komunikační situace:</p> <p>-diskuze o významu učení se cizím jazykům, porovnávání shod a rozdílů mezi RJ a jinými jazyky</p> <p>-chci koupit byt – zdroje – noviny, internet, žádost</p> <p>-služby – rozhovory v hotelu, čistírně, bance atd.</p> <p>-názory na zdravý způsob života – diskusní fórum</p> <p>-rozhovory o sportu, můj oblíbený sport</p> <p>-přijímací pohovor do zaměstnání, názor na různé profese, vyjádření kompromisu</p>		
--	--	--

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata:

Čj – žádost

SV – církev

TV – druhy sportů

Bi – lidské tělo, choroby

1. Organizační dovednosti a efektivní řešení problémů, spolupráce a soutěž

2. Globální problémy, humanitární pomoc

3. Spolupráce mezi lidmi z různého kulturního prostředí

5. Mediální produkty a jejich významy

UČEBNÍ OSNOVY

ŠPANĚLSKÝ JAZYK

Časové, obsahové a organizační vymezení předmětu

Ročník :	1.	2.	3.	4.
Počet hodin :	3	3	3	3
Učební texty :	Ven Nuevo 1, 2 nebo jiné učebnice podobného obsahu a odpovídající úrovně			

Charakteristika předmětu:

Vyučovací předmět Španělský jazyk realizuje vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Další cizí jazyk, který je součástí vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace vymezené v RVP GV.

Žáci, kteří si z nabídky školy zvolili Španělský jazyk jakožto druhý cizí jazyk, jsou absolutními začátečníky, nebo navazují na úroveň jazykových znalostí a komunikačních dovedností odpovídající úrovně A1 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky, které žák získal v předchozím vzdělávání. Vzdělávání v předmětu Španělský jazyk směřuje k dosažení úrovně B1 podle výše zmíněného rámce.

Výuka probíhá ve skupinách, žáci jsou rozdělováni do skupin v rámci jedné třídy (dle dalšího zvoleného cizího jazyka), nebo se slučují žáci ze dvou tříd a je realizována v kmenových třídách, jazykové učebně nebo počítačové učebně.

Základní metodický materiál představují učebnice a pracovní sešity, dále jsou dle potřeby využívány audiovizuální pomůcky, časopisy, rozšiřující texty a informace dostupné v médiích.

Realizace vzdělávacího obsahu předmětu probíhá různými formami výuky (výklad, překlad, poslechová cvičení, reprodukce textu, písemné procvičování), během nichž žáci pracují jak samostatně, tak ve skupinkách.

Na obsah předmětu Španělský jazyk navazuje ve 3. a 4. ročníku obsah volitelného předmětu Konverzace ve španělském jazyce, jehož hlavním cílem je příprava na školní část maturitní zkoušky.

Zájemcům škola nabízí poznávací exkurzi do Španělska.

V předmětu jsou realizována hlavně tato průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Environmentální výchova
- Mediální výchova

Uplatňované strategie:

Kompetence k učení

- Zadáváním ústních referátů nebo písemných prací motivujeme žáky k samostatnému vyhledávání informací z různých zdrojů (učebnice, slovníky, internet ...).
- Hodnotíme práci žáků a napomáháme rozvíjet jejich kritický postoj k vlastní práci.

Kompetence k řešení problémů

- Výběrem vhodných úloh vedeme žáky k rozpoznání různých problémů, dáváme jim prostor k vyjádření svého názoru a obhajobě vlastního stanoviska.
- Ve výuce vedeme diskuse na různá témata, během nichž studenti využívají vědomosti nabyté v jiných předmětech.

Kompetence komunikativní

- Nacvičujeme s žáky efektivní využití komunikačních prostředků v rámci psaného i mluveného projevu.
- Simulujeme situace, v nichž se žáci ve španělsky mluvícím prostředí mohou ocitnout.
- Umožňujeme žákům prezentovat svůj projev před spolužáky v rámci skupiny, dále komunikují ve dvojicích či větších skupinkách, případně před zkušební komisí během konání školních či mimoškolních soutěží.

Kompetence sociální a personální

- Zadáváme týmovou práci, která vede žáky k vzájemné spolupráci, k schopnosti rozdělit si úkoly, učíme je respektovat potřeby a názory ostatních členů kolektivu.
- Podporujeme aktivitu žáků, dáváme jim možnost prezentovat svou práci před ostatními a hodnotit vystoupení druhých.

Kompetence občanská

- Ve výuce se zabýváme aktuálním děním doma i v hispanofonním světě, čímž u žáků podporujeme zájem o politické, ekonomické a sociokulturní dění.
- Pomocí studia reálií španělsky mluvících zemí vedeme žáky k pochopení a toleranci různých kultur, vytváříme v nich pocit občanské zodpovědnosti.

Kompetence k podnikavosti

- Zadáváním a hodnocením úkolů vedeme žáky k systematické práci, motivujeme je k dosažení stanovených cílů.
- Zdůrazňujeme důležitost znalosti španělského jazyka pro další vzdělávání a uplatnění v praxi.

1.ročník

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
Fonetika: základní druhy intonace, přízvuk, zvláštnosti výslovnosti.	1. + 2. Ročník	Průřezová témata: 1, 3
Pravopis: písemná správnost v psaném projevu ve známých výrazech.	Během prvních dvou ročníků se žák pohybuje v rozmezí úrovně A1 – A2 Společného evropského rámce, to znamená:	Mezipředmětové vazby: Čj, SV, Z
Gramatika: podstatná jména, členy, přídavná jména, osobní, přivlastňovací a ukazovací zájmena,	Receptivní řečové dovednosti: Žák	

číslovky, přítomný čas pravid. i neprav. sloves, zvrtná slovesa, rozkazovací způsob, neohebné slovní druhy.	<ul style="list-style-type: none"> • běžně rozumí známým výrazům a jednoduchým větám v rámci známých témat • rozumí instrukcím, které se týkají organizace jazykové výuky • reaguje na podněty z oblasti běžných komunikačních situací 	
Lexikologie: základní slovní zásoba vztahující se k tématům: povolání, bydlení, doprava a orientace ve městě, potraviny, volný čas, popis osoby, rodina, oblékání.	<ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje hlavní a doplňující informace • čte s porozuměním texty v učebnici a časopisech na odpovídající jazykové úrovni • aktivně využívá dvojjazyčný slovník. 	
Tematické okruhy: povolání, bydlení, doprava a orientace ve městě, potraviny, volný čas, popis osoby, rodina, oblékání.	Produktivní řečové dovednosti: Žák <ul style="list-style-type: none"> • formuluje svůj názor jednoduše, s menšími gramatickými nedostatky 	
Komunikační situace: pozdravy, představení se, tykání, vykání, vyjádření žádosti, prosby, přání, komunikace v restauraci a při nakupování.	<ul style="list-style-type: none"> • v textu vyhledá základní informaci, umí ji reprodukovat a dále s ní pracuje • vytvoří jednoduché sdělení týkající se známého tematického okruhu 	

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata:**Průřezová témata:**

1. Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti – představování se, jaký jsem
3. Základní problémy sociokulturních rozdílů – vztah k lidem z různého kulturního světa

Mezipředmětové vazby:

ČJ – osobní profil

SV – charakter člověka, funkce rodiny

Z – vybraná místa španělsky mluvících zemí.

2.ročník

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
Fonetika: intonace, přízvuk slovesných tvarů.	<ul style="list-style-type: none"> • umí reagovat v běžných komunikačních situacích 	Průřezová témata: 1, 3
Pravopis: písemná správnost v psaném projevu ve známých výrazech.	<ul style="list-style-type: none"> • účastní se rozhovoru na známé téma • postupně si osvojuje základní aspekty psané podoby jazyka a souvislosti s výslovností 	Mezipředmětové vazby: Čj, TV, Z, Dě.

Gramatika: přítomný průběhový čas, blízká budoucnost, složený minulý čas, jednoduchý minulý čas, souminulý čas, zájmena, stupňování, neosobní slovesné vazby, podmínkové věty.	<ul style="list-style-type: none"> umí napsat jednoduchý text na známé téma 	
Lexikologie: volný čas, telefonování, vybrané geografické pojmy, duševní stavy, počasí, části těla, nemoci, sporty, historické události.	Interaktivní řečové dovednosti: Žák <ul style="list-style-type: none"> vyjádří své názory a stanoviska týkající se běžných komunikačních situací 	
Tematické okruhy: volnočasové aktivity, duševní stavy, zdraví a části těla, sporty, počasí, cestování.	<ul style="list-style-type: none"> reaguje správně během konverzace o známých tématech, používá jednoduché výrazy a větné konstrukce. 	
Komunikační situace: pozvání, domluvení si schůzky, formulace záměru, plánů, možností; vyjádření pravděpodobnosti, pochybnosti, nejistoty; telefonický rozhovor, formulace a akceptace omluvy; vyjádření podmínky a nutnosti.		

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata:**Průřezová témata:**

- Seberegulace – péče o vlastní zdraví, organizace volného času
3. Základní problémy sociokulturních rozdílů – sociokulturní rozrůzněnost hispanofonních zemí

Mezipředmětové vazby:

- Čj – neformální dopis, neformální pozvání, vyprávění, životopis
 TV – základní sportovní terminologie
 G – vybrané geografické pojmy, některá místa španělsky mluvících zemí
 Dě – historické události a osobnosti hispanofonních zemí.

3.ročník

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
Fonetika: upevňování již známých fonetických jevů, vybrané fonetické odlišnosti španělštiny	3. + 4. ročník	Průřezová témata: 2, 3, 4

v jednotlivých hispanofonních oblastech.		
Pravopis: složitější pravopisné jevy.	Během třetího a čtvrtého ročníku žák dosáhne úrovně B1 společného evropského rámce, to znamená:	Mezipředmětové vazby: Čj, SV, Bi, Z
Gramatika: upevňování a prohlubování problematiky užití minulých časů, budoucí a předbudoucí čas, rozkazovací způsob, subjektiv přítomný, podmíňovací způsob, předminulý čas, nepřímá řeč.	Receptivní řečové dovednosti: Žák <ul style="list-style-type: none"> • rozumí hlavním myšlenkám delšího poslechu, který se váže ke známým tématům • rozumí výstavbě textu a dokáže vyhledat specifické informace • odvodí význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby a kontextu 	
Lexikologie: životopisné údaje, domácí práce, povahové rysy a duševní stavy, zdraví, jídlo, cestování, média; synonyma a antonyma.	<ul style="list-style-type: none"> • čte srozumitelně kratší či delší texty za účelem sdělení obsahu či jakékoliv informace • orientuje se v textu a vyhledává v něm hlavní informace 	
Tematické okruhy: povahové rysy a duševní stavy, zdraví, domácí práce, jídlo a vaření, cestování, média, svátky ve španělsky mluvících zemích, vybrané památky a významná místa Španělska a Hispanoameriky.	<ul style="list-style-type: none"> • při své práci využívá různé typy slovníků. 	
Komunikační situace: převyprávění životopisu, vyjádření názoru, instrukcí a příkazů; formulace pravděpodobnosti a hypotézy, rozhovory na cestách, popis cesty, otázky ohledně místa a času; rozhovor u lékaře, získávání a poskytování informací; vyjadřování přání, obav, stížností... .	Produktivní řečové dovednosti: Žák <ul style="list-style-type: none"> • dokáže srozumitelně a s jistou mírou plynulosti vyjádřit svůj názor • reprodukuje text a formuluje souvislé sdělení v rámci známého tématu • dokáže poskytnout nekomplikované informace a s omezenou přesností složitější informace • dokáže uvést podrobnosti, porovnat různé alternativy a shrnout informace • dbá na jazykovou a výslovnostní správnost 	

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata:**Průřezová témata:**

- 2. Globální problémy
- 3. Interkulturalita (život hispánského etnika v USA), imigrace
- 4. Režim dne – návyky šetrné k životnímu prostředí

Mezipředmětové vazby:

- Čj – synonyma, antonyma, informační slohový postup
- SV – povahové rysy
- Bi – zdraví, zdravý životní styl
- Z – vybraná místa španělsky mluvících zemí.

4.ročník

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
Fonetika: upevňování již známých fonetických jevů.	<ul style="list-style-type: none"> • vytvoří souvislý, přehledný písemný projev, dodrží zadaný slohový útvar 	Průřezová témata: 2, 4, 5
Pravopis: složitější pravopisné jevy.	<ul style="list-style-type: none"> • použije vhodné jazykové prostředky 	Mezipředmětové vazby: Čj, SV, IVT, Dě, Z
Gramatika: stupňování, zájmena, superlativ absolutní, vztahné věty, subjunktivy minulý a předminulý, účelové věty, podmínková a přípustková souvětí, souvětí složitá.	<ul style="list-style-type: none"> • popíše událost či zážitek ve všech časových rovinách • napíše životopis, dopis, e-mail, popis a jednoduchý příběh. 	
Lexikologie: povolání, osobní údaje, fyzický popis, oblékání a móda, bydlení, nakupování, mezilidské vztahy, volný čas, televize, tvoření slov.	Interaktivní řečové dovednosti: Žák <ul style="list-style-type: none"> • dovede zjistit, předat, ověřit si a potvrdit nekomplikované informace • umí zahájit, udržet a ukončit jednoduchý rozhovor • ústně i písemně vyjádří své myšlenky, názory, plány do budoucna, popíše děje přítomné i minulé 	
Tematické okruhy: povolání, oblékání a móda, bydlení,	<ul style="list-style-type: none"> • je schopen vést dialog se spolužáky i vyučujícím, umí 	

<p>nakupování, mezilidské vztahy, vzdělávání, volný čas, svátky, významné osobnosti španělsky mluvících zemí.</p>	<p>diskutovat a zdůvodnit své stanovisko</p> <ul style="list-style-type: none"> • reaguje správně v každodenních situacích, umí formulovat a použít známé výrazy a ustálená spojení. 	
<p>Komunikační situace: pracovní pohovor, identifikace osob, vyjádření údivu, nelibosti, příkazů..., konverzace při nakupování, formulace názorů a rad, poskytnutí pomoci, účast v debatě, argumentace, zdvořilostní obraty.</p>		

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata:

Průřezová témata:

- 2. Vzdělávání u nás a ve světě, pracovní a studijní příležitosti v zahraničí
- 4. Člověk a životní prostředí
- 5. Média a mediální produkty

Mezipředmětové vazby:

- Čj – životopis, vypravování
- SV – svět práce, mezilidské vztahy
- IVT – informační a komunikační technologie
- Dě – vybrané historické osobnosti španělsky mluvících zemí
- Z – vybraná místa španělsky mluvících zemí.

UČEBNÍ OSNOVY

TEXTOVÝ EDITOR

Časové, obsahové a organizační vymezení předmětu

Ročník:	1.	2.	3.	4.
Počet hodin:	-	-	-	2

Charakteristika předmětu:

Vyučovací předmět Textový editor realizuje vzdělávací obsah vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace (Český jazyk a literatura, Cizí jazyk).

Předmět probíhá formou dílny, tj. jde o autonomní učení, kdy vyučující vystupuje jako kouč a poradce. Forma dílny rozvíjí autonomní učení, učební styly a mnohočetné inteligence.

Předmět je zaměřen na rozvoj kompetencí a pracovních činností vycházejících ze skupinové práce a dynamiky, individuálních potřeb a talentu jednotlivých žáků.

Výuka v Textovém editoru probíhá v tandemu. Předmět rozvíjí produktivní řečovou kompetenci v českém jazyce i anglickém jazyce. Tandem vyučujících hovoří jazykem českým i jazykem anglickým, a takto poskytuje žákům instrukci v průběhu vyučování.

Předmět probíhá v několika dislokovaných stanovištích: běžná učebna, podcastové studio, počítačová učebna, knihovna.

Výsledky žákovské činnosti jsou publikovány.

Digitální kompetence je rozvíjena formou textových editorů pro tvorbu dokumentů, grafických editorů, elektronickou střížnou, nahráváním a editováním videa a audiostop, ovládním přístrojů v online i offline režimu, vyhledáváním a analýzou zdrojů především z elektronického prostředí, administrací a tvorbou webových stránek, ovládním prostředí sdílení.

Hodnocení v předmětu probíhá formativně, tj. dochází k vzájemnému argumentačnímu hodnotícímu procesu. Žáci se stávají konzumenty produktů vytvořených spolužáky a hodnotí vzájemně své výsledky, postup práce, týmovou práci. Během tohoto procesu se všichni naučí hodnotit sebe, ostatní členy vlastního týmu nebo zástupce dalších týmů a hodnotit práci vzhledem ke stanoveným kritériím. Výsledek je v závěrečném hodnocení realizován známkou.

Další možností hodnocení je v rámci předmětů, které poslaly do Textového editoru svá témata ke zpracování (Čj, SV, Z, Dě, Bi, Ch, Ma, Fy). Žáci mohou být hodnoceni v Textovém editoru a zároveň v zadávajícím předmětu. Tímto způsobem jsou rozvíjeny mezipředmětové vztahy.

Žáci jsou vedeni k odpovědnosti za výsledek své činnosti, volí si své pracovní tempo a dodržují časový harmonogram, který je na začátku školního roku sdělen vyučujícími.

Textový editor je na Gymnáziu Karviná určen pro všechny žáky 4. ročníku.

V rámci Textového editoru jsou intenzivně rozvíjeny všech kompetence, které jsou uvedeny v rámcovém vzdělávacím plánu a patří k hlavním cílům vzdělávání.

Kompetence k učení

Učitel:

- vede žáky k tomu, aby si své učení a pracovní činnost sami plánovali a organizovali a využívali je jako prostředku pro seberealizaci a osobní rozvoj;
- vede žáky k tomu, aby efektivně využívali různé strategie učení k získání a zpracování poznatků a informací, hledali a rozvíjeli účinné postupy ve svém učení, reflektovali proces vlastního učení a myšlení;
- učí žáky kriticky přistupovat ke zdrojům informací, informace tvořivě zpracovávat a využívat při svém studiu a praxi;
- vede žáky ke kritickému hodnocení vlastního pokroku při dosahování cílů svého učení a práce, k přijímání ocenění, rady i kritiky ze strany druhých, k čerpání poučení z vlastních úspěchů i chyb pro další práci;
- projevuje vůči každému žákovi očekávání úspěchu, využívá formativního hodnocení a tím motivuje žáky k dalšímu studiu;
- vnímá i aktivně zjišťuje vzdělávací potřeby jednotlivých žáků, s přihlédnutím k tomu používá různé metody a postupy a pomáhá tak žákům najít vlastní cestu k úspěšnému osvojení látky;
- vede žáky k vlastní tvořivosti a samostatné činnosti, motivuje je zadávanými tématy a vede k uvědomělému propojování informací z různých předmětů;
- zadává úkoly, při kterých žáci zpracovávají a kombinují informace z různých zdrojů v českém i anglickém jazyce, a kriticky je hodnotí a vede žáky k využívání dříve osvojených znalostí;
- zařazuje do výuky různorodé autentické materiály, aby rozvíjel jazykové i odborné dovednosti a znalosti svých žáků.

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- zařazuje metody, při kterých se žáci učí sami rozpoznat problém, objasnit jeho podstatu, rozčlenit ho na části, dojít k vlastním objevům, řešením a závěrům;
- vede žáky při řešení problémů k uplatňování vhodných metod a dříve získaných vědomostí a dovedností, kromě analytického a kritického myšlení vede žáky k využívání tvořivého myšlení s použitím představivosti a intuice;
- vede žáky ke kritickému prozkoumávání různých pohledů a názorů, učí žáky vnímat, přijímat i samostatně formulovat alternativní možnosti řešení a pracovat s nimi;
- motivuje žáky ke zvažování možných kladů a záporů jednotlivých variant řešení, včetně posouzení jejich rizik a důsledků;
- seznamuje žáky s jazykovými prostředky, které čeština i angličtina používají pro různé funkce (např. vyjádření souhlasu/nesouhlasu, diskuze o problému, navrhování řešení ...) a vytváří takové modelové situace či úlohy, které vedou k jejich použití;
- vede žáky k tomu, aby byli schopni v rámci skupinového úkolu formulovat hypotézy, cíle, postup práce, alternativní řešení a závěry práce;
- vede žáky k tomu, aby byli schopni argumentovat a obhájit postup práce, alternativní řešení a podložené závěry práce.

Kompetence komunikativní

Učitel:

- seznamuje žáky s jazykovými prostředky, které čeština i angličtina používají v ústní i písemné komunikaci v oblasti funkčních stylů, registru (formální, neutrální, neformální);

- motivuje žáky efektivně využívat dostupné prostředky komunikace, verbální i neverbální, včetně symbolických a grafických vyjádření informací různého typu;
- vytváří příležitosti pro vzájemnou komunikaci žáků v českém i anglickém jazyce a soustavně k ní žáky vede;
- vede žáky k efektivnímu využívání moderních informačních technologií ve vzájemné komunikaci;
- v mluvených i psaných projevech rozvíjí schopnost žáků formulovat názor, adekvátně a věcně argumentovat, naslouchat názoru druhých, kriticky ho zhodnotit a zaujmout k němu stanovisko;
- vede žáky k prezentaci vlastní práce před spolužáky, ke schopnosti hodnotit a tolerovat různost projevu;
- vede žáky k porozumění sdělením různého typu v různých komunikačních situacích, ke správné interpretaci sdělení a k věcné argumentaci;

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- zadává úkoly, při kterých žáci spolupracují, umožňuje žákům reflektovat úspěšnost dosažení cíle;
- pomáhá žákům stanovovat si cíle a priority s ohledem na své osobní schopnosti, zájmovou orientaci i životní podmínky;
- podporuje žáky při rozvoji jejich schopností a osobnosti, aby dokázali reálně posoudit své fyzické a duševní možnosti, byli schopni sebereflexe a sebekritiky a dokázali se přizpůsobit měnícím se životním a pracovním podmínkám;
- respektuje diferencované výkony podle individuálních schopností žáků;
- přispívá k vytváření a udržování hodnotných mezilidských vztahů při skupinové práci založených na vzájemné úctě, toleranci a empatii;
- podporuje schopnost žáka vystupovat před kolektivem spolužáků;
- rozvíjí smysl žáků pro sebekritiku a pro spravedlnost;
- podporuje žáky v hodnocení výkonů vlastních i výkonů spolužáků založeném na objektivitě, učí je dokládat tato hodnocení konkrétními příklady – tím je vede k uvědomění si vlastních nedostatků či chyb a jejich následnému zlepšení či odstranění;
- vede žáky k rozhodování se na základě vlastního úsudku, odolávání společenským i mediálními tlakům;

Kompetence občanské

Učitel:

- vede žáky k tomu, aby si vzájemně sdělovali své pocity a názory a aby respektovali různorodost hodnot, názorů, postojů a schopností ostatních lidí;
- vytváří situace posilující u žáků smysl pro solidaritu a toleranci, trvá na zdvořilém chování žáků vůči učitelům i mezi sebou;
- umožňuje žákům rozšiřovat své poznání a chápání kulturních a duchovních hodnot, spoluvytvářet je a chránit;
- reflektuje ve výuce aktuální společenské a přírodní dění a jeho historické a kulturní souvislosti ve světě a v České republice a motivuje žáky k zaujímání a obhajobě informovaných stanovisek;
- motivuje žáka posuzovat události a vývoj veřejného života, sledovat, co se děje v jeho bydlišti a okolí, zaujímat a obhajovat informovaná stanoviska.

Kompetence k podnikavosti**Učitel:**

- vede své žáky k odpovědnosti za svoji budoucnost a získávání znalostí, které budou ve svém budoucím povolání potřebovat, učí je plánovat a stanovovat si reálné krátkodobé i dlouhodobé vzdělávací cíle, vysvětluje žákům jejich význam;
- motivuje žáky dokončovat zahájené aktivity, motivuje je k dosahování úspěchu, spolu se žáky průběžně revidují a kriticky hodnotí dosažené výsledky, korigují další činnost s ohledem na stanovený cíl;
- při zadávání úkolů zohledňuje a využívá mezipředmětové vztahy, tak aby žáci porozuměli prolínání jednotlivých oborů a jejich využití v reálných situacích v praktickém životě;
- vede žáky k uvědomělému plánování práce a ke správnému časovému rozvržení dlouhodobějších činností a pracovních úkolů, následně dbá na dodržování termínů a hygienu práce, poskytuje žákům konzultace;
- učí žáky pracovat ve skupině a nést zodpovědnost za svěřenou část společné práce, přičemž skupiny určuje tak, aby se naučili spolupracovat žáci různých schopností a dovedností;
- učí žáky respektovat duševní vlastnictví a jeho nedotknutelnost, projevuje nulovou toleranci k plagiátorství, vyžaduje správné uvádění citací, zdrojů a pramenů, ze kterých žák při zpracovávání úkolů čerpal;
- vede žáky k respektování práce vlastní i druhých;
- zjišťuje, zda jeho formy výuky jsou v delším časovém horizontu v souladu s RVP, ŠVP a potřebami a očekáváním jeho žáků, využívá možnosti zpětné vazby.

Téma / Produkt	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vazby
Psané texty Reportáž Rozhovor Článek Odborný článek Referát Zpráva Popis pracovního postupu Esej Úvaha Recenze Mluvené texty Rozhovor – Podcast Komentář Audionahrávka Dokument Grafický text Komiks Videonahrávka Plakát	<ul style="list-style-type: none"> • v mluveném projevu ovládá zásady spisovné výslovnosti a pro účinné dorozumívání vhodně užívá zvukové prostředky řeči (modulace síly, výšky hlasu a tempa řeči; umístění přízvuků a pauz, správné frázování), • v mluveném projevu vhodně užívá nonverbální prostředky řeči, • v písemném projevu dodržuje zásady pravopisu a s oporou příruček řeší složitější případy; účinně využívá možnosti grafického členění textu, • v písemném i mluveném projevu volí vhodné výrazové prostředky podle jejich funkce a ve vztahu k sdělovacímu záměru, k dané situaci, kontextu a k adresátovi, • ve svém projevu uplatňuje znalosti tvarosloví a slovtvorných a syntaktických principů českého jazyka, • používá různé prostředky textového navazování vedoucí ke zvýšení srozumitelnosti, přehlednosti a logické souvislosti sdělení; uplatní 	Čj, SV, Z, Dě, Bi, Ch, Ma, Fy

	<p>textové členění v souladu s obsahovou výstavbou textu a rozvíjením tématu,</p> <ul style="list-style-type: none"> • při tvorbě vlastního textu mluveného i psaného využívá základní principy rétoriky, • volí adekvátní komunikační strategie, zohledňuje partnera a publikum, • posoudí a interpretuje komunikační účinky textu, svá tvrzení argumentačně podpoří ve formativně hodnotící diskuzi, • pořizuje z textu výpisky, zpracovává výtahy, konspekty, • efektivně a samostatně využívá různé informační zdroje, • používá bohatou všeobecnou slovní zásobu k rozvíjení argumentace, aniž by redukoval to, co chce sdělit.	
--	---	--

V rámci výuky Textového editoru jsou realizována následující průřezová témata vymezená v RVP GV:

- Osobnostní a sociální výchova;
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech;
- Multikulturní výchova;
- Environmentální výchova;
- Mediální výchova.

UČEBNÍ OSNOVY

MATEMATIKA

Časové, obsahové a organizační vymezení předmětu

Ročník :	1.	2.	3.	4.
Počet hodin :	4	4	4	4
Učební texty :	Matematika Základní poznatky z matematiky (Bušek, Calda) <ul style="list-style-type: none"> - Rovnice, nerovnice (Boček, Bočková, Charvát) - Planimetrie (Pomykalová) - Sběrka úloh, rovnice, nerovnice, výrazy (Janeček) - Funkce (Odvárko) - Sběrka úloh, funkce (Odvárko) - Goniometrie (Odvárko) - Sběrka úloh, goniometrie (Odvárko) - Stereometrie (Pomykalová) - Posloupnosti, řady (Odvárko) - Sběrka úloh, posloupnosti a řady (Odvárko) - Analytická geometrie (Kočandrlé, Boček) - Sběrka úloh, analytická geometrie (Bušek) - Kombinatorika, pravděpodobnost, statistika (Cald) - Diferenciální a integrální počet (Hrubý, Kubát) - Komplexní čísla (Cald) 			

Charakteristika předmětu:

- rozvíjí logické myšlení a paměť
- napomáhá rozvoji abstraktního a analytického myšlení
- vede ke srozumitelné a věcné argumentaci
- učí pamatovat si nejpodstatnější informace a vše ostatní si odvodit
- rozvíjí prostorovou představivost
- klade důraz na pochopení souvislostí mezi matematickými tématy a tématy jiných předmětů
- podporuje účast studentů na soutěžích se zaměřením na matematiku (Matematická olympiáda, Matematický klokan, Pythagoriáda)
- cílem výuky je úspěšné zvládnutí maturitní zkoušky, splnění požadavků pro zahájení vysokoškolského studia, vypěstování trvalého zájmu nejen o matematiku jako o budoucí studijní obor, ale i jako základ pro další obory studia všech zaměření.
- Vybrané učivo je realizováno v rámci projektových dnů

Uplatňované strategie:

Kompetence k učení

- Učitel prokládá výklad názornými příklady
- Učitel zařazuje do vyučování práci s chybou, vede žáky k odhalování záměrných chyb

- Učitel vhodně zadává úkoly na promyšlení a pomocí nich umožňuje žákům kontrolovat vlastní úspěšnost
- Učitel zařazuje vhodné slovní úlohy a tím posiluje vazbu učiva k reálnému světu
- Učitel zařazuje do výuky matematické rozcvičky

Kompetence k řešení problémů

- Učitel přechází od jednoduššího problému ke složitějšímu
- Učitel vhodně volí úlohy, které lze algoritmizovat
- Učitel upozorňuje žáky na chyby, kterých se při práci mohou dopustit, a ukazuje jim metody odstranění
- Učitel s žáky odvozuje vzorce a podporuje jejich odvozování během řešení úloh
- Učitel vede žáky k využívání náčrtků
- Učitel nutí žáky hledat řešení a vytváří pro toho hledání časový prostor
- Učitel klade důraz na mezipředmětové vztahy

Kompetence komunikativní

- Učitel vede žáky ke komentování svého postupu při řešení úloh
- Učitel vede žáky k jasně formulovaným závěrům řešení
- Student využívá tabulku a graf při vyjadřování svých myšlenek
- Učitel vede studenty k rozborům a prezentacím vlastního postupu

Kompetence sociální a personální

- Učitel vede diskusi a dbá na respektování názorů i těch nesprávných
- Učitel oceňuje studenty, kteří se dovedou konkrétně zeptat a formulovat svoji otázku
- Učitel podporuje vhodnou vzájemnou pomoc při řešení úloh

Kompetence digitální

- Učitel vede žáky k sebevědomé práci s digitálních technologií při získávání informací a řešení základních matematických problémů

1 .ročník

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Časový plán	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
Reálná čísla Elementární teorie čísel Číselné obory Obor čísel reálných	Přirozená čísla: žák provádí početní operace s přirozenými čísly, seznamuje se s množinovou symbolikou, rozpozná a užívá znaky dělitelnosti, řeší úlohy na největší společný dělitel a nejmenší společný násobek.		

	<p>Celá čísla: žák zná pojmy kladná a záporná celá čísla, číslo opačné k danému číslu, provádí početní operace s celými čísly.</p> <p>Racionální čísla: žák pracuje s různými tvary zápisu racionálních čísel, provádí početní operace s desetinnými čísly a se zlomky, zaokrouhluje a umí znázornit racionální číslo na číselné ose.</p> <p>Reálná čísla: žák umí zařadit číslo do příslušného číselného oboru, provádí početní operace s reálnými čísly, umí určit absolutní hodnotu reálného čísla a chápe její geometrický význam, ovládá početní výkony s druhou a třetí mocninou a odmocninou, provádí operace s mocninami s celočíselným exponentem.</p>		
<p>Množiny, intervaly Symbolika, základní pojmy, množinové operace Intervaly a operace s nimi Vennovy diagramy</p>	<p>Žák rozumí pojmu množina, v zápisech používá množinovou symboliku, provádí množinové operace, umí zapsat a zakreslit intervaly, určit jejich průnik, sjednocení a doplněk. Řeší slovní úlohy s použitím Vennových diagramů.</p>		
<p>Základy výrokové logiky</p>	<p>Žák rozumí základním symbolům a pojmům výrokové logiky</p>		
<p>Algebraické výrazy Mnohočleny a operace s nimi Rozklad mnohočlenů v součin, užití vzorců Racionální lomené výrazy a jejich úpravy Výrazy s mocninami a odmocninami Výrazy s absolutní hodnotou</p>	<p>Žák rozumí pojmu proměnná a obor proměnné, umí určit hodnotu výrazu, provádí početní operace s mnohočleny, umí rozložit výraz na součin pomocí vzorců a vytýkáním, umí určit definiční obor lomeného výrazu a provádí početní operace s lomenými výrazy, provádí početní operace s výrazy s absolutní hodnotou.</p>		
<p>Rovnice, nerovnice a jejich soustavy Lineární rovnice a nerovnice Rovnice a nerovnice s neznámou ve jmenovateli</p>	<p>Žák rozpozná a řeší jednotlivé typy rovnic a nerovnic v daném číselném oboru, umí zformulovat a řešit reálné situace pomocí rovnic, využívá množinovou symboliku.</p>		Fy, Ch

Rovnice a nerovnice v součinném a podílovém tvaru Rovnice a nerovnice s absolutní hodnotou Kvadratické rovnice a nerovnice Soustavy rovnic a nerovnic			
--	--	--	--

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata:

- Rovnice, nerovnice a jejich soustavy – Fyzika /úlohy o pohybu/
Chemie /slovní úlohy o směsích/
- Grafické řešení rovnic – Fyzika /grafické řešení úloh o pohybu/

2. ročník

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Časový plán	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
Opakování	Žák prokáže znalost látky 1. ročníku		
Funkce Pojem funkce a její základní vlastnosti Lineární funkce Funkce s absolutní hodnotou Kvadratická funkce Lineární lomená funkce Funkce mocninné Inverzní funkce Exponenciální funkce Exponenciální rovnice Logaritmická funkce Logaritmická rovnice Goniometrie	Žák užívá různé způsoby zadání funkce, rozumí pojmům definiční obor, obor hodnot funkce, hodnota funkce v bodě, graf funkce. Umí klasifikovat jednotlivé typy funkcí a popsat jejich vlastnosti. Žák umí matematizovat jednoduché reálné situace pomocí funkčních vztahů. Žák řeší logaritmické a exponenciální rovnice. Žák si osvojí pojem orientovaný úhel, umí určit jeho velikost v míře stupňové i obloukové, umí definovat a řešit goniometrické funkce v pravoúhlém i obecném trojúhelníku. Žák definuje goniometrické funkce v oboru reálných čísel, umí popsat jejich vlastnosti a grafy, umí znázornit jejich hodnoty v jednotkové kružnici, ovládá základní vztahy mezi goniometrickými funkcemi, řeší		Fy

Trigonometrie	goniometrické rovnice a jednoduché nerovnice. Žák umí řešit trigonometrické úlohy v pravoúhlém trojúhelníku. Žák umí řešit úlohy v obecném trojúhelníku. Při řešení žák používá sinovou a kosinovou větu.		
Planimetrie Geometrické útvary v rovině	Žák správně používá geometrické pojmy a řeší jejich metrické vztahy. Žák umí rozlišit jednotlivé typy rovinných útvarů (trojúhelníky, mnohoúhelníky, kružnice, kruh), popsat jejich vlastnosti a využít je v početních úlohách		

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata:

- Grafy funkcí - Fyzika /mechanika, časové diagramy/
- Goniometrie - Fyzika /kmitání a vlnění/

3. ročník

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Časový plán	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
Opakování	Žák prokáže znalost látky 2. ročníku		
Stereometrie Základní pojmy stereometrie Metrické vztahy přímek a rovin Objemy a povrchy těles	Žák správně používá geometrické pojmy a řeší jejich metrické vztahy. Žák umí charakterizovat jednotlivá tělesa (krychle, kvádr, hranol, jehlan, rotační kužel, komolý jehlan a kužel, koule), vypočítat jejich objem a povrch, využít poznatků o tělesech v praktických úlohách.		Fy

Posloupnosti Pojem posloupnosti a její určení Aritmetická posloupnost Geometrická posloupnost	Žák rozumí pojmu posloupnost, umí určit posloupnost vzorcem pro n-tý člen a rekurentně, sestrojít graf posloupnosti. Umí určit aritmetickou a geometrickou posloupnost a používat základní vzorce. Aplikuje učivo o posloupnostech v úlohách z finanční matematiky.		
Vektorová algebra Operace s vektory Skalární součin Vektorový součin	Žák rozumí pojmu vektor, souřadnice vektoru, velikost vektoru. Provádí operace s vektory – sčítání, násobení reálným číslem, skalární a vektorový součin.		
Analytická geometrie Parametrické vyjádření přímky a roviny Obecná rovnice přímky a roviny Polohové a metrické úlohy přímek	Žák užívá různé způsoby analytického vyjádření přímek v rovině, parametrickou a obecnou rovnici roviny. Řeší polohové i metrické úlohy v rovině.		
Kuželosečky Základní vlastnosti kuželoseček. Obecná rovnice kuželoseček	Žák charakterizuje jednotlivé typy kuželoseček, umí popsat jejich vlastnosti a analytické vyjádření.		
Výroková logika Systematizace poznatků	Žák rozumí pojmům výrokové logiky a řeší jednoduché příklady. Umí číst z grafů a tabulek		

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata:

- Vektory - Fyzika /vektorové veličiny ve fyzice/

4. ročník

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Časový plán	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
Opakování	Žák prokáže znalost látky 3. ročníku		

<p>Kombinatorika Permutace, variace, kombinace Faktoriál, kombinační číslo</p>	<p>Žák umí rozpoznat jednotlivé kombinatorické skupiny (variace, permutace, kombinace) určit jejich počty a užít je v reálných situacích. Umí počítat s faktoriály a kombinačními čísly.</p>		
<p>Pravděpodobnost a statistika</p>	<p>Žák rozumí a umí použít pojmy náhodný jev, jev jistý a nemožný, opačný jev, nezávislost jevů, průnik a sjednocení jevů. Umí vypočítat pravděpodobnost náhodného jevu. Žák rozumí základním statistickým pojmům a statistickým charakteristikám. Umí pracovat s tabulkami a grafy.</p>		
<p>Komplexní čísla Algebraický a goniometrický tvar komplexního čísla Rovnice v oboru komplexních čísel Moivreova věta Binomické rovnice</p>	<p>Žák umí užít Gaussovu rovinu k zobrazení komplexních čísel, umí vyjádřit komplexní číslo v algebraickém a goniometrickém tvaru, určit absolutní hodnotu komplexního čísla a jeho geometrický význam. Provádí početní operace s komplexními čísly v algebraickém i goniometrickém tvaru. Umí umocňovat a odmocňovat komplexní čísla v goniometrickém tvaru užitím Moivreovy věty. Řeší binomické rovnice.</p>		
<p>Systematizace poznatků</p>			

UČEBNÍ OSNOVY

FYZIKA

Časové, obsahové a organizační vymezení předmětu

Ročník :	1.	2.	3.	4.
Počet hodin :	2+1	2	2+1	2
Učební texty :	Fyzika - Mechanika (Bednařík, Široká) - Molekulová fyzika a termika (Bartuška, Svoboda) - Mechanické kmitání a vlnění (Lepil) - Elektřina a magnetismus (Lepil, Šedivý) - Optika (Lepil) - Fyzika mikrosvětla (Štoll) - Astrofyzika (Macháček) - Speciální teorie relativity (Bartuška) - Sbírká úloh pro střední školy (Lepil, Bednařík, Široká)			

Charakteristika předmětu:

Vyučovací předmět Fyzika vychází ze vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Fyzika z RVP GV. Obsahově se fyzika člení do několika oblastí, které pokrývají široké spektrum přírodních jevů. Vyučování fyziky žákům poskytuje prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům a jejich zákonitostem. Prostřednictvím pozorování, měření a experimentů umožní praktické ověření některých fyzikálních zákonů, jiné touto cestou pomůže vyvodit. Dává jim potřebný základ pro lepší porozumění a využívání současných technologií a pomáhá jim tak lépe se orientovat v běžném životě. Má úzký vztah k dalším přírodním vědám biologii, chemii a hlavně matematice. Její nástroje využívá při řešení teoretických úloh a zpracování výsledků měření. Předmět Fyzika je převážně vyučován v učebně fyziky, která je vybavena multimediální technikou. Laboratorní práce probíhají v laboratoři fyziky. Výuka je doplněna také exkurzemi, např. do Planetária Ostrava.

Uplatňované strategie:

- Učitel vede žáky, aby kvalitně prezentovali své znalosti – **kompetence komunikativní**.
- Učitel dbá na bezpečnost práce v laboratoři, vede žáky k zodpovědnosti za své zdraví i zdraví ostatních, zdůrazňuje zásady první pomoci v případě úrazu – **kompetence občanské**.
- Učitel vede žáky k tomu, aby řešili fyzikální úlohy jak samostatně, tak ve spolupráci ve skupině – **kompetence k řešení problémů**.
- Učitel podněcuje a řídí diskuse nad řešeními, hledání řešení, vede žáky k prezentacím vlastních postupů řešení – **kompetence komunikativní, kompetence sociální a personální, kompetence občanské**.
- Učitel zadává úkoly formou skupinová práce – **kompetence sociální a personální, kompetence občanské**.
- Žáci mohou zpracovat projekt s fyzikální tematikou. Téma zpracují a vlastní výsledky prezentují a obhajují – **kompetence komunikativní, kompetence k řešení problémů**.
- Učitel klade důraz na mezipředmětové vztahy – **kompetence k učení, kompetence k řešení problémů**.

- Žák posuzuje a kriticky hodnotí rizika související s rozhodováním v reálných životních situacích a v případě nezbytnosti je připraven tato rizika nést – **kompetence k podnikavosti**.

1.ročník

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Časový plán	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
FYZIKÁLNÍ VELIČINY A JEJICH MĚŘENÍ			
Fyzikální veličiny a jejich jednotky Skalární a vektorové veličiny Aritmetický průměr a odchylky měření	využívá a převádí základní veličiny a jednotky rozlišuje skalární od vektorových veličin a využívá je při řešení problémů a úloh měří vybrané fyzikální veličiny vhodnými metodami zpracovává a vyhodnocuje výsledky měření	září	M
KINEMATIKA HMOTNÉHO BODU			
Poloha a pohyb Trajektorie a dráha Rychlost Rovnoměrný pohyb Zrychlení Rovnoměrně zrychlený pohyb Pohyb po kružnici Skládání pohybů a rychlostí	využívá abstraktní představy hmotného bodu při řešení fyzikálních problémů užívá základní kinematické vztahy při řešení problémů a úloh o pohybech rovnoměrných a rovnoměrně zrychlených využívá s porozuměním veličiny popisující pohyb po kružnici řeší praktické problémy o pohybech v různých situacích (doprava, sport, technika), včetně složených pohybů	září říjen	M
DYNAMIKA HMOTNÉHO BODU			
Vzájemné působení těles Newtonovy pohybové zákony Hybnost Tření Inerciální a neinerciální vztažné soustavy	využívá Newtonovy pohybové zákony při popisu fyzikálních dějů určuje v konkrétních problémech hybnost jako vektorovou veličinu a využívá zákona zachování hybnosti určuje velikost třecí síly, jsou-li dány potřebné veličiny	listopad prosinec	M

	rozlišuje inerciální a neinerciální vztažné soustavy a využívá je při popisu fyzikálních dějů		
MECHANICKÁ PRÁCE A ENERGIE			
Mechanická práce Kinetická energie Potenciální energie Zákon zachování energie Výkon a účinnost	využívá s porozuměním základních vztahů pro výpočet práce, energie, výkonu a účinnosti řeší jednoduché úlohy s využitím zákona zachování energie popisuje kvantitativně či kvalitativně změny polohové a pohybové energie v praktických příkladech	leden únor	M
GRAVITAČNÍ POLE			
Newtonův gravitační zákon Gravitační pole a jeho charakteristika Tíhové pole Země Keplerovy zákony	využívá Newtonův gravitační zákon k odhadu výpočtu velikosti gravitační síly mezi objekty kvalitativně a kvantitativně analyzuje praktické problémy týkající se pohybů v centrálním gravitačním poli kvalitativně a kvantitativně analyzuje praktické problémy týkající se pohybů v homogenním tíhovém poli Země aplikuje Keplerovy zákony při porovnávání rychlosti a doby oběhu planet nebo družic	březen	Z
MECHANIKA TUHÉHO TĚLESA			
Tuhé těleso a jeho pohyby Moment síly Skládání a rozklad sil Rovnovážná poloha tuhého tělesa	využívá modelu tuhého tělesa při řešení fyzikálních problémů určuje v konkrétních situacích síly působící na těleso a momenty těchto sil určuje v konkrétních situacích výslednici sil působících na těleso v konkrétních případech analyzuje, za jakých podmínek je těleso v rovnovážné poloze	duben	
MECHANIKA TEKUTIN			
Vlastnosti kapalin a plynů Hydrostatika Hydrodynamika Atmosférický tlak a základy aerodynamiky	využívá s porozuměním základních vztahů pro výpočet tlaku v kapalině vypočítá velikost vztlakové síly a ze zadaných hodnot určuje, jestli dané těleso ponořené do kapaliny bude plovat na hladině, vznášet se v kapalině, nebo klesne ke dnu (Archimédův zákon)	květen-červen	

	řeší problémy spojené s využitím rovnice kontinuity a Bernoulliho rovnice charakterizuje atmosférický tlak a diskutuje o praktické využití poznatků aerodynamiky		
--	---	--	--

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata:**Mezipředmětové vztahy:**

M-matematika - využívá statistických metod při výpočtu odchylek měření
- využívá znalostí při řešení rovnic a vyjádření neznáme ze vzorce

Z-Zeměpis - doplňuje si své znalosti o sluneční soustavě, Keplerovy zákony

Průřezová témata:

OSV - Osobnostní a sociální výchova – žáci jsou během laboratorních prací vedeni ke vzájemné spolupráci a komunikaci

2.ročník

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Časový plán	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
ZÁKLADNÍ POZNATKY TERMODYNAMIKY A MOLEKULOVÉ FYZIKY			
Kinetická teorie látek Termodynamická teplota	formuluje základní principy kinetické teorie látek vyjadřuje v kelvinech teplotu uvedenou v Celsiových stupních a naopak	září	
VNITŘNÍ ENERGIE, PRÁCE, TEPLŮ			
Vnitřní energie tělesa Tepelná výměna Kalorimetrie První termodynamický zákon	na konkrétních příkladech popisuje změnu vnitřní energie tělesa konáním práce a tepelnou výměnou určuje teplo, které přijme (odevzdá) těleso při změně teploty sestavuje a řeší kalorimetrickou rovnici pro konkrétní změnu teploty řeší jednoduché úlohy s využitím prvního termodynamického zákona	říjen	
STRUKTURA A VLASTNOSTI PLYNŮ			
Ideální plyn	objasňuje souvislost mezi vlastnostmi plynů a jejich vnitřní strukturou	listopad	VMGES Ch

Stavová rovnice ideálního plynu Děje v plynech Kruhový děj Tepelné motory	využívá stavovou rovnici ideálního plynu stálé hmotnosti při popisu stavových změn plynu kvalitativně, kvantitativně a graficky popisuje průběh izotermického, izobarického, izochorického a adiabatického děje seznamuje se s využitím tepelných motorů		
STRUKTURA A VLASTNOSTI PEVNÝCH LÁTEK			
Pevné látky Deformace pevného tělesa Teplotní roztažnost pevných látek	objasňuje souvislost mezi vlastnostmi pevných látek a jejich vnitřní strukturou analyzuje kvalitativně, kvantitativně a graficky vznik a průběh procesu pružné deformace pevných těles využívá zákonitosti teplotní roztažnosti pevných těles k řešení praktických problémů	prosinec	
STRUKTURA A VLASTNOSTI KAPALIN			
Povrchová vrstva kapaliny a její vlastnosti Kapilární jevy Teplotní roztažnost kapalin	objasňuje souvislost mezi vlastnostmi kapalin a jejich vnitřní strukturou vysvětluje jevy na rozhraní pevného tělesa a kapaliny využívá zákonitosti teplotní roztažnosti pevných těles k řešení praktických problémů	leden	
ZMĚNY SKUPENSTVÍ LÁTEK			
Tání a tuhnutí Sublimace a desublimace Vypařování a kapalnění Fázový diagram	objasňuje kvalitativně, kvantitativně a graficky (fázový diagram) změny skupenství látek sestavuje a řeší kalorimetrickou rovnici pro konkrétní změnu skupenství	únor	Z
MECHANICKÉ KMITÁNÍ			
Základní pojmy Kinematika a dynamika kmitání Mechanický oscilátor	využívá základní kinematické a dynamické vztahy při řešení úloh týkajících se harmonického kmitání charakterizuje, za jakých podmínek může nastat rezonance oscilátoru na příkladu pružinového oscilátoru a kyvadla popisuje proces přeměny potenciální a kinetické energie v mechanickém oscilátoru	březen duben	
MECHANICKÉ VLNĚNÍ			

Vznik a druhy vlnění Postupné vlnění Interference vlnění Stojaté vlnění Akustika	objasňuje procesy vzniku, šíření a odrazu mechanického vlnění rozlišuje a analyzuje základní druhy mechanického vlnění charakterizuje podmínky pro vznik interferenčního maxima a minima při skládání dvou vlnění stejné frekvence orientuje se v pojmech a veličinách popisujících zvuk a řeší jednoduché praktické problémy akustiky	květen červen	
--	---	------------------	--

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata:**Mezipředmětové vztahy:****Ch - chemie** - žáci používají chemických vzorců při výpočtech**Z - Zeměpis** - v kapitole tání a tuhnutí jsou žáci upozorněni na problém tání ledovců**Průřezová témata****OSV - Osobnostní a sociální výchova** – žáci jsou během laboratorních prací vedeni ke vzájemné spolupráci a komunikaci**VMGES - Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** - Globální problémy zdrojů energie, tepelné motory

3.ročník

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Časový plán	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
ELEKTRICKÝ PROUD V KAPALINÁCH A PLYNECH			
Elektrický náboj Coulombův zákon Intenzita elektrického pole Elektrické napětí Vodič a izolant v elektrickém poli Kondenzátor	specifikuje elektrický náboj jako fyzikální veličinu a využívá hodnotu elementárního elektrického náboje využívá Coulombův zákon k odhadu velikosti a určení směru elektrické síly mezi bodovými náboji pomocí siločar znázorňuje jednotlivé typy elektrických polí a určuje jejich intenzitu vypočítá práci vykonanou při přenesení bodového náboje a elektrické napětí mezi dvěma body charakterizuje účinky elektrického pole na vodič a izolant interpretuje kondenzátor jako elektrotechnickou součástku, seznamuje se s jeho praktickým využitím, k jeho kvantitativnímu	září	

	popisu využívá fyzikální veličinu kapacita kondenzátoru		
ELEKTRICKÝ OBVOD			
Elektrický proud Zdroj elektrického napětí	sestavuje podle schématu elektrický obvod a naopak vytváří schéma reálného obvodu charakterizuje elektrický proud jako fyzikální děj a jako fyzikální veličinu, využívá s porozuměním vztah pro výpočet elektrického proudu rozlišuje vnitřní a vnější část elektrického obvodu (elektromotorické a svorkové napětí)	říjen	
ELEKTRICKÝ PROUD V KOVECH			
Ohmův zákon Rezistor Kirchhoffovy zákony Práce a výkon elektrického proudu	využívá Ohmův zákon (pro část obvodu a pro uzavřený obvod) při řešení praktických problémů v obvodech s jedním zdrojem elektrického napětí interpretuje rezistor jako elektrotechnickou součástku, seznamuje se s jeho praktickým využitím, k jeho kvantitativnímu popisu využívá fyzikální veličinu odpor rezistoru využívá Kirchhoffovy zákony při řešení praktických problémů v obvodech s více zdroji elektrického napětí vypočítá práci a výkon stejnosměrného elektrického proudu	listopad	
ELEKTRICKÝ PROUD V POLOVODIČÍCH			
Vlastní polovodiče Nevlastní polovodiče Praktické využití polovodičů	popisuje mechanismus vedení elektrického proudu v polovodičích, přičemž rozlišuje jednotlivé typy polovodičů (vlastní, nevlastní typu P, N) objasňuje princip PN přechodu, diskutuje o využití jednotlivých polovodičových součástek v moderní technice	prosinec	
ELEKTRICKÝ PROUD V KAPALINÁCH A PLYNECH			
Elektrický proud v kapalinách Elektrolýza Elektrické články	popisuje mechanismus vedení elektrického proudu v kapalinách diskutuje o praktických problémech spojených s vedením elektrického	leden	Ch

Elektrický proud v plynech	proudu v kapalinách (elektrolýza, elektrické články) popisuje mechanismus vedení elektrického proudu v plynech a diskutuje o praktických problémech spojených s vedením elektrického proudu v plynech		
STACIONÁRNÍ MAGNETICKÉ POLE			
Magnetické pole vodiče s proudem Vodič s proudem v magnetickém poli Magnetické vlastnosti látek	rozlišuje stacionární a nestacionární magnetické pole pomocí magnetických indukčních čar a fyzikální veličiny magnetická indukce charakterizuje magnetické pole vodiče s proudem (popř. cívky) popisuje silový účinek magnetického pole na částici s nábojem a vodič s proudem (popř. cívku) diskutuje o chování těles z diamagnetických, paramagnetických a feromagnetických látek v magnetickém poli	únor	
NESTACIONÁRNÍ MAGNETICKÉ POLE			
Magnetický indukční tok Elektromagnetická indukce Cívka	určuje magnetický indukční tok danou plochou a jeho časovou změnu v nestacionárním magnetickém poli na základě Faradayova zákona elektromagnetické indukce vypočítá velikost indukovaného elektromotorického napětí a na základě Lenzova zákona určí směr indukovaného proudu (F16) interpretuje cívku jako elektrotechnickou součástku, seznamuje se s jejím praktickým využitím, k jejímu kvantitativnímu popisu využívá fyzikální veličinu indukčnost cívky	březen	
STŘÍDAVÝ PROUD			
Vznik střídavého proudu Obvody střídavého proudu Střídavý proud v energetice Základy elektroniky	vyjadřuje rovnicí okamžitou hodnotu střídavého proudu a napětí, z rovnic a diagramů určuje fázový rozdíl těchto veličin charakterizuje obvody s RLC prvky, určuje celkovou impedanci složeného obvodu při určování činného výkonu složeného obvodu střídavého proudu interpretuje pojmy efektivní hodnota střídavého proudu a napětí, účinník	duben květen	VMGES

	diskutuje o jednoduchých praktických problémech týkajících se obvodů střídavého proudu (alternátor, transformátor, elektromotory) diskutuje o jednoduchých praktických problémech týkajících se moderní elektroniky (usměrňovače, zesilovače)		
ELEKTROMAGNETICKÉ KMITÁNÍ A VLNĚNÍ			
Elektromagnetický oscilátor Elektromagnetické vlnění	popisuje kmitání oscilačního LC obvodu z hlediska přeměny energie elektrického a magnetického pole, určuje frekvenci vlastního kmitání LC obvodu (Thomsonův vztah) charakterizuje, za jakých podmínek může nastat rezonance elektromagnetického oscilátoru objasňuje procesy vzniku, šíření a odrazu elektromagnetického vlnění diskutuje o jednoduchých praktických problémech souvisejících s elektromagnetickým vlněním	červen	MEV

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata:**Mezipředmětové vztahy :****Ch - chemie** - elektrolýza, galvanické články**Průřezová témata****OSV - Osobnostní a sociální výchova** – žáci jsou během laboratorních prací vedeni ke vzájemné spolupráci a komunikaci**VMGES - Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** - zdroje elektrické energie**MEV - Mediální výchova** - Media a mediální produkce, televize, rozhlas

4.ročník

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Časový plán	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
OPTIKA			
Světlo Optická prostředí Odras světla Zrcadla Lom světla Čočky	charakterizuje světlo jako elektromagnetické vlnění určitých vlnových délek (popř. frekvencí)	září-listopad	MEV Bi

<p>Oko Optické přístroje Vlnová optika Elektromagnetické záření Fotometrie</p>	<p>rozlišuje jednotlivé druhy optických prostředí, ve kterých vypočítá pomocí indexu lomu rychlost světla využívá principy paprskové optiky a chodu význačných paprsků ke konstrukci a analýze obrazu vzniklého zobrazením rovinným a kulovým zrcadlem, tenkou spojkou a tenkou rozptylkou využívá zobrazovací rovnice (včetně znaménkové konvence) k analýze obrazu vzniklého zobrazením rovinným a kulovým zrcadlem, tenkou spojkou a tenkou rozptylkou řeší jednoduché praktické problémy týkající se zobrazování optickými soustavami (oko, vybrané optické přístroje) popisuje jevy dokazující vlnový charakter světla (disperze, interference, difrakce, polarizace) charakterizuje některé další druhy elektromagnetického vlnění (rentgenové záření, ultrafialové záření, infračervené záření) vysvětlí pojem černé těleso rozlišuje fotometrické veličiny (lux, kandela, lumen)</p>		
<p>SPECIÁLNÍ TEORIE RELATIVITY</p>			
<p>Základní principy speciální teorie relativity Dilatace času Kontrakce délek Relativistické skládání rychlostí Relativistická dynamika</p>	<p>formuluje princip relativity a princip konstantní rychlosti světla a vyvozuje z nich jednoduché důsledky (relativnost současnosti) používá vztahy pro dilataci času, kontrakci délek, skládání rychlostí, relativistickou hmotnost a hybnost při řešení konkrétních problémů určuje ze změny energie soustavy změnu její hmotnosti a naopak</p>	<p>prosinec</p>	<p>VMGES</p>
<p>FYZIKA MIKROSVĚTA</p>			
<p>Částicové vlastnosti vln Vlnové vlastnosti částic Kvantování energie atomů Kvantová mechanika Vlastnosti atomového jádra Radioaktivita Jaderné reakce</p>	<p>popisuje jevy dokazující částicový charakter elektromagnetického záření, vypočítá energii fotonu popisuje jevy dokazující vlnový charakter částic, vypočítá de Broglieho vlnovou délku vypočítá frekvenci a vlnovou délku emitovaného či absorbovaného záření při přechodu elektronu z jednoho energetického stavu do druhého,</p>	<p>leden</p>	<p>Ch</p>

	<p>seznamuje se s praktickým využitím kvantové fyziky aplikuje poznatky z chemie a relativistické dynamiky při charakteristice atomového jádra a při výpočtu vazebné energie a hmotnostního úbytku rozlišuje a charakterizuje jednotlivé druhy radioaktivního záření, vypočítá ze známého poločasu rozpadu radionuklidu počet přeměněných a nepřeměněných jader rozlišuje základní typy jaderných reakcí (syntéza, štěpení) a vyhodnocuje jejich energetickou bilanci diskutuje o současných problémech spojených s praktickým využitím fyziky mikrosvěta, zejména v souvislosti s ochranou životního prostředí</p>	únor-březen	
OPAKOVÁNÍ		duben	

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata:

Mezipředmětové vztahy :

Bi - biologie - oko, oční vady

Ch - chemie - kvantový model atomu

Průřezová témata:

MEV - Mediální výchova - optické přístroje

VMGES - Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - STR, Einsteinovy myšlenky

UČEBNÍ OSNOVY

CHEMIE

Časové, obsahové a organizační vymezení předmětu

Ročník :	1.	2.	3.	4.
Počet hodin :	2+1	2+1	2	-
Učební texty :	Hoza, Mareček – Chemie pro gymnázia			

Charakteristika předmětu:

- Svým obsahem navazuje na výuku chemie v 8. a 9. ročníku základní školy a na výuku chemie v tercií a kvartě osmiletého gymnázia. Učivo zahrnuje poznatky z obecné chemie, anorganické chemie, organické chemie a biochemie.
- Výuka předmětu je realizována převážně v hodinách, kterých se účastní celá třída, pouze laboratorní cvičení jsou organizovány vždy pro polovinu třídy. Lab. cvičení probíhají v chemické laboratoři – jsou zařazovány pravidelně v 1. a 2. ročníku / V. a VI / - dvouhodinové cvičení jednou za 14 dnů .
- Povinná výuka chemie končí třetím ročníkem / VII. ročníkem /. Studenti projevující hlubší zájem si mohou navíc vybrat ve 3. a 4. ročníku studia / VII. a VIII. / volitelný předmět chemie s dvouhodinovou týdenní dotací. Výběr volitelného předmětu v příslušných ročnících není na sebe vázaný.

Uplatňované strategie:

Podstatná část výuky představuje klasické formy výuky – přednáška, frontální vyučování, rozhovor, diskuse, referáty studentů, prezentace, ročníkové práce . Je možné pro některá dílčí témata zařadit projektové vyučování. Podstatnou součástí výuky chemie jsou laboratorní cvičení, která umožňují získávání dovedností, praktické ověřování poznatků z teoretické výuky. Zmíněné vzdělávací formy výuky dovoluují u studenta získávat a rozvíjet příslušné kompetence.

- Komp.k učení – žák se učí organizovat, plánovat své učení, efektivně využívat různé postupy učení a zpracování informací .
- Komp.k řešení problémů – žák se učí vytvářet pracovní hypotézy, navrhuje kroky řešení, uplatňuje vhodné metody při řešení problému, zvažuje klady a zápory navrhovaných řešení
- Komp. komunikativní – učí se využívat dostupné prostředky komunikace, používá odbornou terminologii, využívá moderní informační technologii.
- Komp. sociální a personální – žák se učí stanovit své vlastní cíle podle schopností, zájmu. Odhaduje důsledky vlastního jednání a chování, projevuje zodpovědný vztah k vlastnímu zdraví a zdraví druhých.
- Kompetence k podnikavosti – rozvíjí svůj odborný potenciál, využívá příležitosti pro svůj osobní a profesní rozvoj. Cílevědomě se rozhoduje o dalším vzdělávání.

1.ročník

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Časový plán	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
OBECNÁ CHEMIE	Žák zvládá základní názvosloví anorg. látek, užívá správně odbornou terminologii, orientuje se v základních chemických výpočtech a rozlišuje jednotlivé druhy chemických reakcí, dokáže vyvodit důsledky vyplývající z jednotlivých chemických zákonů a aplikovat je v praxi		
Soustavy látek a jejich složení	Užívá odbornou terminologii, rozlišuje pojmy směs, chem.čistá látka, sloučenina, prvek.	září	Fy
Zákl. veličiny, výpočty	Rozlišuje rel. hmotnost, mol. hmotnost, mol.objem, Avogadrova k., látkové množství	říjen	Fy
Stavba atomu- jádro	Zná pojmy at. jádro, obal, nukleony, číslo Z, A, nuklid, izotop, stabilita jádra, radioaktivita, záření α, β, γ , uplatní posunová pravidla, poločas rozpadu, rozliší jaderné reakce / transmutace, štěpné reakce, jaderná syntéza/. Je seznámen s praktickým využitím. Klady a zápory jaderné energetiky.	listopad	Fy EV
Stavba atomu - atomový obal	Pracuje s pojmy – orbital, umí použít kvantová čísla k zákl. charakteristice orbitalu, elektronu, zapíše el. konfiguraci atomu, iontu. Chápe pojem excitovaný stav, ionizační energie, el. afinita.	prosinec	Fy
Periodická soustava prvků	Formuluje per. zákon, popíše per. soustavu, vyvodí podobnost prvků ve skupinách, umí určit valenční elektrony, odhadne hodnotu elektronegativity prvků, chování při ch.reakcích .	leden	
Chemická vazba	Podmínky vzniku vazby, vazebná energie, zápis vazby, délka vazby, vazba jednoduchá, násobná, vazba σ, π , vazba koordinační, polarita chem. vazby, dipolový moment, vazebný úhel, polarita molekul, vazba iontová, polárně kovalentní, vodíkové můstky.	únor	
Výpočty z chem. vzorce	Umí výpočet hmot.zlomku složky ve sloučenině, výpočet hmotnosti složky v daném množství sloučeniny.	únor	
Roztoky	Zná pojem roztok, rozpouštědlo, rozpustnost, roztok nasycený, nenasycený, faktory ovlivňující rozpustnost.	březen	Fy, Bi
Výpočty koncentrací roztoků	Hmotnostní zlomek, objemový zlomek, látková koncentrace, ředění a mísení roztoků, příprava roztoků dané koncentrace	březen	
Tepelné změny při chem. reakcích	Rozlišuje děj endotermní, exotermní, reakční teplo, zapíše termochemickou rovnici, umí	duben	Fy, EV

	uplatnit termochemické zákony v konkrétních reakcích.		
Reakční kinetika	Zná pojem rychlost chemické reakce, zapíše kinetickou rovnici, zná základní faktory ovlivňující rychlost chemické reakce, katalýza, aktivační energie, aktivní srážka, aktivovaný komplex	duben	
Chemické reakce	Zapíše chem. děj chemickou rovnicí, umí vyčíslit chem. reakci, užívá pojmy reaktant, reakční produkt, zvládá výpočty z chemických rovnic.	květen	
Chemická rovnováha	Zná pojem rovnovážný stav chem. děje, vyjádří rovnovážnou konstantu, zná princip ovlivňování chem. rovnováhy, odhadne složení rovnovážné soustavy.	květen	Bi
Acidobazické rovnováhy	Zná Bronsted. teorii kyselin a zásad, zná pojem konjugovaný pár, amfoterní látka, disociační konstanta, zapíše autoprotolýzu vody, vyjádří iontový součin vody, stupnici pH, indikátor, umí uplatnit hydrolyzu solí	červen	Bi
Redoxní rovnováhy	Zná podstatu oxidace a redukce, určí redoxní páry v reakci, umí vyčíslit koeficienty v redoxní rovnici.	červen	Fy, EV

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata:

Mezipředmětové vztahy:

- Téma: Zákl. veličiny – fyzika – soustava SI, základní jednotky
- Téma: Stavba atomu - fyzika, environmentální výchova – energetické zdroje /dostupnost, zátěž pro životní prostředí, úspora energie /
- Téma: Roztoky – biologie, environmentální výchova – voda zákl. podmínka života, zajištění zdrojů vody u nás, ve světě, znečišťování vody
- Téma: Tepelné změny při reakcích -fyzika, environmentální výchova-spalování, čistota ovzduší, skleníkový efekt, energet. zdroje
- Téma: Kinetika – automobilové katalyzátory – problematika čistoty ovzduší
- Téma: Chemická rovnováha – biologie- stálost vnitřního prostředí organismů, dynamická rovnováha, zákl. předpoklad pro organismy
- Téma: Acidobazické rovnováhy – biologie – vhodné pH důležitá podmínka existence organismů/ aktivita enzymů, pH krve.../
- Téma: Redoxní rovnováhy – fyzika, environmentální výchova – ochrana před korozí, recyklace baterií, správná likvidace

Průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova – umět spolupracovat /lab. práce/, systematickosti činností, organizační schopnosti a dovednosti, přesná komunikace, argumentace, utváření hodnotových žebříčků

Výchova k myšlení v globálních souvislostech – hledat souvislosti mezi jevy a procesy, rozlišovat příznivé a nepříznivé jevy, hledat kompromisy, hodnotit jevy v širších souvislostech, získávat praktické dovednosti pro osobní a pracovní život

Environmentální výchova – přínos jedince k ochraně přírody, chápat provázanost ekologických, ekonomických a sociálních problémů, uvědomit si vliv znečištění na lidské zdraví,

Mediální výchova – vnímání vztahů mezi mediální prezentací a skutečností, věrohodnost zdrojů informací.

2.ročník

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Časový plán	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
ANORGANICKÁ CHEMIE	Žák umí názvosloví běžných anorganických sloučenin. Charakterizuje významné zástupce prvků, sloučenin, zná jejich surovinové zdroje, praktické využití, vliv látek na životní prostředí, předvídá průběh reakcí anorg. látek .		
Vodík, kyslík	Zná metody jejich získávání, sloučeniny – H ₂ O ₂ , H ₂ O – koloběh, zdroje, tvrdost , úprava, čištění, Oxidy / kyselé, zásadité, amfoterní /	září	Z, EV
VIII. skupina	Zná vlastnosti a využití vzácných plynů, jejich výskyt a metody získávání	říjen	Z, EV
VII. skupina	Zná metody jejich přípravy a výroby, halogenovodíky, halogenidy, kyslíkaté sl. halogenů, negativní vliv na životní prostředí	říjen	Dě, EV
VI. skupina / S /	Zná prakticky významné sloučeniny síry- H ₂ S, sulfidy, CS ₂ , oxidy, kyseliny a jejich soli, chápe podstatu kyselých dešťů, jejich negativní důsledky	listopad	Z, Bi, EV
V. skupina /N,P,As /	Zná metody jejich výroby, sloučeniny s vodíkem, oxidy, kyseliny, soli, průmyslová hnojiva, problém přehnojování- znečišťování vody	listopad	Z, Bi, EV
IV.+III. skupina /C, Si, B/	Zná metody získávání prvků, alotropické modifikace C, oxidy, karbidy, kyseliny, soli, má představu o výrobě skla, porcelánu, keramiky, cementu, problém produkce CO ₂ v současném světě	prosinec	Z, SV, EV
Obecná charakteristika kovů	Je seznámen s principy zpracování rud /oxidů, sulfidů, uhličitánů/ - zná pojmy pražení, redukce, elektrolyza / umí popsat základní principy elektrolyzy / , rýžování. Zná zákl. fyz. vlastnosti kovů, umí odhadnout jejich reaktivitu / koroze / , umí pracovat s Becketovou řadou kovů, zná běžné slitiny kovů, jejich uplatnění, zná pojem galvanický článek	leden	Fy

Kovy I. a II. skupiny	Zná metodu elektrolýzy pro získání kovů, barvení plamene, oxidy, hydroxidy, soli- soda, potaš, vápno, sádra	únor	Z
Kovy III. a IV. skupiny / Al, Sn, Pb /	Zná metody výroby kovů, amfoterní vlastnosti Al, princip aluminotermie, oxidy, soli, funkce olověného akumulátoru, ochrana před korozi	únor	Fy
Přechodné kovy /Fe,Cr,Mn,Au,Ag, Cu,Zn,Hg,Pt /	Zná názvosloví koordinačních sloučenin, je seznámen s principem získávání těchto kovů, zná některé významné sloučeniny	březen	Fy
ORGANICKÁ CHEMIE	Žák zná zákl. vlastnosti atomu C významné pro strukturu org. sloučenin, aplikuje pravidla systematického názvosloví, umí charakterizovat základní skupiny sloučenin, zná jejich reakce, vliv na živ.prostředí, surovinové zdroje, praktické využití.		
Obecný úvod do org. chemie	Zná zákl. vlastnosti atomu C, typy vazeb, řetězce, zná pojem izomerie /řetězová, polohová, geometrická /, typy činidel, typy reakcí, polohu vazeb, typy vzorců, reakční schemata	duben	
Uhlovodíky alifatické	Zná zákl. zdroje – ropa, uhlí, plyn, má zákl. představu o způsobu těžby, zpracování / chápe pojmy- frakční destilace, krakování, reformování, karbonizace, frakce /, homologická řada	květen	Z
Uhlovodíky aromatické	Zná pojem aromatický stav, substituce, substituenty I. a II. třídy, zánik aromatického jádra / oxidace, adice /, negativní vliv aromátů na životní prostředí – zdravotní dopady	červen	Bi, EV

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata:

Mezipředmětové vztahy:

- Téma-Vodík , kyslík – geografie, environment. výchova – zdroje vody, hospodaření s vodou, voda základní předpoklad pro život, hydrosféra
- Téma – VIII. Skupina – dějepis, environment. výchova - surovinové zdroje
- Téma – VII. skupina- dějepis, environment. výchova – zneužití halogenů k vojenským účelům, I. svět. válka
- Téma – VI. skupina – geografie, environment. výchova, biologie- surovinové zdroje, měření čistoty ovzduší, informace z regionu
- Téma – V. skupina – geografie, environment. výchova, biologie – surovinové zdroje, hnojiva-produkce potravin, biopotraviny, makrobiogenní prvky-vznik života na Zemi
- Téma – IV. skupina- geografie, environment. výchova – surovinové zdroje, globální oteplování, problémy sklářského a keramického průmyslu
- Téma –kovy – fyzika – praktické využití galvanických článků, akumulátorů- zdroje energie
- Organická chemie – geografie, biologie, environment. výchova- surovinové zdroje, negativní vlivy aromátů na živ. prostředí, vztah k prašnosti, problematika PCB, DDT problematika ozonových děr

Průřezová témata – stejné jako v prvním ročníku

3. ročník

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Časový plán	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
ORGANICKÁ CHEMIE	Žák umí aplikovat pravidla chemického názvosloví, umí charakterizovat jednotlivé skupiny látek, jejich významné zástupce, zná zákl. principy jejich získávání, praktické využití, zná jejich vliv na životní prostředí, umí aplikovat obecné znalosti o průběhu reakcí na konkrétní případy.		
Halogenderiváty uhlovodíků	Zná pojem polarizovatelnost vazeb, zná porovnání reaktivity, je seznámen s negativním vlivem některých látek na životní prostředí	září	Bi, Z, EV
Organokovové sloučeniny	Uvádí příklady organokovových slouč., jejich využití a vliv na životní prostředí	září	EV
Kyslíkaté deriváty – alkoholy, fenoly, ethery	Zná vztah chem. vlastností vzhledem ke struktuře /oxidace/, amfoterní vlastnosti alkoholů, je seznámen s principem výroby alk. nápojů, umí porovnat reaktivitu alkoholů a fenolů	říjen	Bi, SV, EV
Kyslíkaté deriváty - karbonylové sloučeniny	Umí porovnat reaktivitu základních aldehydů a ketonů, zná princip důkazu redukčních vlastností aldehydů /Tollensovo a Fehlingovo činidlo /.	listopad	
Kyslíkaté deriváty – karboxylové kyseliny	Umí posoudit sílu kyselin, odvodí možné deriváty kyselin.	listopad	
Funkční deriváty karboxylových kyselin	Chloridy, amidy, estery, anhydridy, nitrily – žák zná jejich vzájemné vztahy, praktickou aplikaci	prosinec	
Substituční deriváty karboxylových kyselin	Halogenkyseliny, hydroxykyseliny, oxokyseliny, aminokyseliny - zná pojmy amfion, IEB, posoudí reaktivitu aminokyselin v závislosti na pH, vysvětlí vznik peptidické vazby, princip optické izomerie, vznik laktonů, laktamů	prosinec	Bi
Dusíkaté deriváty uhlovodíků	Žák umí vymezit jednotlivé skupiny derivátů, zná pojmy nitrace, diazotace, kopulace, kvarterní soli, je seznámen se zákl. podmínkami barevnosti látek, zná příklady některých barviv	leden	Bi, EV

Heterocyklické sloučeniny	Žák zná zákl. typy sloučenin s pětičlenným, šestičlenným kruhem, s kondenzovanými kruhy. Umí odhadnout jejich reaktivitu /adice, substituce/, zná purinové a pyrimidinové báze / A,G, T, U, C /, chápe jejich význam pro živé organismy.	únor	Bi
BIOCHEMIE	Zná základy struktury a funkce sloučenin nezbytných pro procesy v živých organismech, umí charakterizovat základní metabolické procesy a chápe jejich význam.		
Lipidy	Žák umí vysvětlit chemickou podstatu lipidů, zná zákl. metody izolace lipidů, princip zmýdelnění, umí vysvětlit chování mýdla ve vodě /tvrdost vody /, prací účinky, pH . Chápe funkci lipidů v organismech – /stavební, zdroj energie, rozpouštědlo, izolační /	únor	Bi
Sacharidy	Žák chápe význam fotosyntézy, rozdělení sacharidů podle struktury, typy vzorců sacharidů, zná pojem poloacetalová forma, poloacetalový hydroxyl, glykosid, glykosidická vazba, redukující a neredukující sacharidy, hydrolýza sacharidů, izolace sacharózy, izolace škrobu, celulózy, zpracování celulózy na její deriváty, výroba papíru	březen	Bi, Z, D
Bílkoviny	Žák zná zákl. biologické funkce bílkovin, umí popsat různou úroveň struktury bílkovin / primární, sekundární, terciární, kvartérní /, umí vysvětlit charakter vazeb. sil vzhledem ke struktuře, zná podstatu denaturace bílkovin	duben	Bi
Nukleové kyseliny	Žák umí popsat zákl. strukturu DNA, RNA, rozumí pojmu nukleosid, nukleotid, chápe pojem „3“ konec, „5“ konec v řetězci NK, umí popsat zákl. kroky replikace, transkripce NK, umí popsat průběh translace při tvorbě bílkovin, rozlišuje typy RNA, zná jejich základní funkci, kodon, antikodon	duben	Bi
Enzymy, vitamíny	Zná enzymy jako biologické katalyzátory, má zákl. představu o stavbě enzymů, umí vysvětlit specifčnost enzymů, zná podstatu inaktivace enzymů, zná princip zpětné vazby, charakterizuje enzymové třídy, umí zařadit běžné enzymy do příslušné třídy, má představu o praktickém využití enzymů. Chápe funkci vitamínů, zná jejich rozdělení podle rozpustnosti, zdroje vitamínů, rozlišuje pojmy avitaminoza, hypovitaminoza /příklady/,	květen	Bi
Základní vztahy v metabolismu	Žák se orientuje v zákl. vzájemných vztazích metabolismu sacharidů, lipidů a bílkovin –		

	pojmy glykolýza, Krebsův cyklus, dýchací řetězec, oxidativní fosforylace, β oxidace mastných kyselin, deaminace, močovinový cyklus, glukoneogeneze, energetická bilance, anabolismus, katabolismus	květen	Bi
Sekundární metabolity	Zná pojem alkaloid, terpen, uvádí příklady alkaloidů a terpenů, jejich využití a možnosti zneužití	červen	Z
Plasty – syntetické makromolekulární látky	Žák umí pracovat s pojmy polymerace, polykondenzace, kopolymerace, termoplast, termoset mer, polymerační stupeň- jejich vztah k vlastnostem polymeru, zná běžné polymery a polykondenzáty a jejich užití v praxi , chápe význam recyklace	červen	EV

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata:

Mezipředmětové vztahy :

- Téma – Halogenderiváty – biologie, zeměpis, environment. výchova – znečištění ovzduší, vliv na lidské zdraví, využití v medicíně
- Téma - Organokovové sloučeniny - environment. výchova – znečištění ovzduší, aditiva v pohonných hmotách
- Téma – Alkoholy, fenoly – biologie, environment. výchova , SV- alkoholismus, prohibice
- Téma –Dusíkaté deriváty- biologie, environment. výchova – negativní vlivy na organismy, správná výživa, aditiva v potravinách
- Téma – Heterocyklické sloučeniny – biologie- drogy, léčiva
- Téma - Lipidy - biologie - biologické membrány, kosmetika, hygiena
- Téma - Sacharidy – biologie, zeměpis, dějepis – pěstování cukrové třtiny, cukrové řepy
- Téma - Nukleové kyseliny – biologie- mutace, buněčné struktury obsahující NK, dynamika rozvoje nových poznatků
- Téma – Enzymy – biologie - enzymy trávicí soustavy
- Téma – Metabolismus - biologie – zásady správné výživy, význam pohybové aktivity ve vztahu k výživě
- Téma – Sekundární metabolity – zeměpis, biologie - produkce přírodního kaučuku, plantáže, kolonie, drogy, léčiva
- Téma – Plasty – environment. výchova - recyklace

Průřezová témata – stejná jako I. ročník

UČEBNÍ OSNOVY

BIOLOGIE

Časové, obsahové a organizační vymezení předmětu

ročník:	1.	2.	3.	4.
počet hodin:	2	2+1	2+1	2
učební texty:	Jelínek J., Zicháček V. (1999): Biologie pro gymnázia. – Nakladatelství OLOMOUC, Olomouc.			

Charakteristika předmětu:

1. obsahové vymezení předmětu

- Vyučovací předmět biologie vychází z obsahu vzdělávací oblasti Člověk a příroda, obor biologie.
- Předmět biologie je v rámci čtyřletého studia rozčleněn na obecnou biologii, botaniku, zoologii, biologii člověka, genetiku a ekologii.

2. organizační vymezení předmětu

- Obsahem předmětu biologie je teoretické získávání znalostí a vědomostí doplněné o praktické dovednosti.
- Ověřování teoretických poznatků a získávání základních dovedností se uskutečňuje v hodinách laboratorních cvičení, které jsou nedílnou součástí výuky biologie.
- Předmět integroval obsah „Výchovy ke zdraví“:
  - zdravý způsob života a péče o zdraví;
  - vztahy mezi lidmi a formy soužití;
  - změny v životě člověka a jejich reflexe;
  - rizika ohrožující zdraví;
  - ochrana člověka za mimořádných událostí.

3. realizovaná průřezová témata

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Environmentální výchova
- Výchova ke zdraví

Uplatňované strategie pedagogem:

- zadává žákům zajímavé problémové úkoly;
- provádí se žáky analýzu vhodných textů, vede žáky k vytváření obecných závěrů;
- vyžaduje po žácích obhajovat jejich názor logickými argumenty;
- vede žáky k tolerování odlišného názoru;

- vyžaduje po žácích, aby při řešení navozených problémů využívali poznatky a znalosti z jiných oborů;
- podporuje v žácích kreativitu, vyžaduje od žáků návrhy jejich vlastních řešení;
- v diskusi se žáky vyvozuje optimální řešení problému;
- zadává referáty na podkladě internetu, či vhodných textů;
- vhodné pasáže učiva jsou využívány k samostudiu a následně žáci společně s učitelem vyvozují platné závěry;
- učitel vede žáky k práci s textem, učí žáky vybírat z textu podstatné informace;
- vede žáky k samostatnosti, k objektivnímu hodnocení výkonu, ke konstruktivní kritice;
- vhodně žáka opravuje, pomáhá žákovi odstraňovat chyby, vede žáka k zapojení do skupinové práce, vede žáka k sebehodnocení, ke schopnosti poučit se z chyb;
- vede žáky k tomu, aby prezentovali své dobré vlastnosti, dovednosti, znalosti.

1.ročník

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Časový plán	mezipředmětové vazby, průřezová témata
Obecná biologie, prokaryotní organismy a viry	žák dovede:		
Charakteristika života	<ul style="list-style-type: none"> • určit podstatné rozdíly mezi živou a neživou přírodou • charakterizovat základní vlastnosti živých organismů • charakterizovat organismus jako otevřenou soustavu 	září	
Vznik a vývoj života	<ul style="list-style-type: none"> • porovnat významné hypotézy o vzniku života a vývoji organismů • popsat hlavní evoluční události ve vývoji rostlin a živočichů; zařadit tyto události do správného geologického období • vyjmenovat možné příčiny vzniku variability organismů 	září	
Viry	<ul style="list-style-type: none"> • zařadit viry do systému organismů • porovnat základní vlastnosti virů a buněčných organismů • objasnit základní průběh životního cyklu viru, porovnat způsoby rozmnožování viru v hostitelské buňce • popsat způsoby šíření virové nákazy, posoudit opatření k zabránění virové infekci • uvést příklady virových onemocnění, zejména 	září	Výchova ke zdraví OSV

	člověka, možnosti jejich prevence a některé způsoby jejich léčení		
Buněčná stavba a chemické složení organismů	<ul style="list-style-type: none"> • popsat stavbu a úlohu buněčných struktur (organel) prokaryotní a eukaryotní buňky • popsat rozdíly ve stavbě, funkcích, způsobu výživy a zásobních látkách buňky rostlinné, živočišné a buňky hub • charakterizovat prvkové a látkové složení organismů • vysvětlit přednosti a nevýhody jednobuněčné a mnohobuněčné tělní organizace • objasnit principy komunikace mezi buňkami navzájem a mezi buňkami a okolním prostředím 	říjen	Výchova ke zdraví VMEGS
Metabolismus organismů	<ul style="list-style-type: none"> • vysvětlit podstatu buněčného metabolismu • uvést příklady metabolických drah probíhajících v cytoplazmě a v organelách konkrétních typů buněk • popsat způsoby přeměny energie v průběhu základních metabolických reakcí; význam ATP • popsat rozdíly ve způsobu získávání energie u autotrofních a heterotrofních organismů • charakterizovat podstatu a schéma průběhu fotosyntézy • objasnit závislost průběhu a intenzity fotosyntézy na vnějších podmínkách • zdůvodnit význam fotosyntézy pro evoluci života na Zemi, pro koloběh látek a tok energie v biosféře • vysvětlit význam a nezbytnost dýchání pro organismy • popsat jednotlivé fáze buněčného dýchání a jejich umístění v jednotlivých částech prokaryotní a eukaryotní buňky 	říjen	

	<ul style="list-style-type: none"> • uvést základní rozdíly v průběhu aerobní a anaerobní oxidace • uvést typy kvašení a jejich princip • charakterizovat způsoby příjmu a výdeje látek buňkou • popsat základní osmotické jevy v buňce, porovnat vlastnosti rostlinné a živočišné buňky v prostředí s různou koncentrací osmoticky aktivních látek 		
Rozmnožování organismů	<ul style="list-style-type: none"> • charakterizovat jednotlivé fáze buněčného cyklu • popsat rozdíl v průběhu a výsledku mitózy a meiózy • vysvětlit rozdíl mezi pohlavním a nepohlavním rozmnožováním, jejich význam, výhody a nevýhody 	listopad	
Biologie rostlin	žák dovede:		
Anatomie a morfologie rostlin	<ul style="list-style-type: none"> • objasnit specifické znaky rostlinné buňky • charakterizovat typy pletiv zejména podle jejich funkce • popsat typy cévních svazků a jejich význam • vyvodit ze znalosti vnitřní stavby, proč jednoděložné rostliny nemají typické druhotné tloustnutí • popsat a rozpoznat typickou stavbu a funkci základních vegetativních a generativních orgánů rostlin a jejich přeměny • interpretovat květní vzorce a diagramy • vysvětlit rozdílnou stavbu květu v souvislosti s odlišným způsobem opylování • popsat způsob oplození u nahosemenných a krytosemenných rostlin • charakterizovat stavbu, význam a šíření semen a plodů 	prosinec,	
Fyziologie rostlin	<ul style="list-style-type: none"> • popsat a vysvětlit princip fotosyntézy a dýchání a jejich 	leden	Výchova ke zdraví

	<p>význam pro biosféru a pro člověka</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakterizovat příjem, transport a výdej látek rostlinou • vysvětlit význam a praktické využití pohlavního a nepohlavního rozmnožování rostlin • objasnit princip vegetativního rozmnožování rostlin • charakterizovat životní cyklus „vyšších“ rostlin a jeho fáze • charakterizovat působení faktorů, jimiž se řídí růst a vývin rostlin • klasifikovat pohyby rostlin • vysvětlit význam rostlinných hormonů a korelačních vztahů pro růst a životní cyklus rostlin 		
<p>Systém a evoluce fylogeneticky a hospodářsky důležitých rostlin</p>	<ul style="list-style-type: none"> • uvést základní typy stélek na příkladech nejčastějších druhů řas • charakterizovat specifické znaky řas, významné skupiny a jejich praktické využití • charakterizovat rodozměnu na životních cyklech konkrétních druhů rostlin (doporučené rostliny: ploník, kaprad' samec, smrk ztepilý, tulipán, dub) • popsat postupnou adaptaci rostlin k životu na souši • vysvětlit hlavní fylogenetické vztahy mezi jednotlivými odděleními rostlin • popsat stavbu těla konkrétního zástupce, způsob rozmnožování a význam mechorostů • popsat stavbu těla konkrétního zástupce, způsob rozmnožování a význam plavuní, přesliček a kapradin • porovnat vznik a význam výtrusů a semen, vysvětlit evoluční význam semene • charakterizovat stavbu, rozmnožování, systém a 	<p>březen, duben</p>	

	<p>významné druhy nahosemenných rostlin</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakterizovat stavbu, rozmnožování, systém a významné druhy krytosemenných rostlin • porovnat charakteristické znaky a významné druhy jednoděložných a dvouděložných rostlin 		
Ekologie a ochrana rostlin	<ul style="list-style-type: none"> • objasnit základní vztah rostliny a abiotických faktorů prostředí • uvést příklady základních přírodních biotopů ČR a umět je charakterizovat • charakterizovat základní vztahy mezi populacemi rostlin a rostlinami navzájem; mezi populacemi rostlin a jiných organismů v rámci ekosystému • charakterizovat faktory ovlivňující druhovou rozmanitost, prostorové rozložení a vývoj rostlinných společenstev • vysvětlit hlavní příčiny vegetačních pásem Země • vysvětlit souvislost mezi znečištěním životního prostředí a změnami druhové skladby rostlinných společenstev • vysvětlit význam a způsob ochrany původních a přirozených rostlinných společenstev • uvést ekologické i hospodářské důsledky pěstování určitých druhů rostlin v nevhodných podmínkách • interpretovat z grafů ekologických valencí druhů jejich typická stanoviště 	květen	EV MEV
Biologie hub	žák dovede:		
Stavba, způsob výživy a rozmnožování hub	<ul style="list-style-type: none"> • porovnat společné a rozdílné znaky říše hub s říšemi rostlin a živočichů 	červen	

	<ul style="list-style-type: none"> • charakterizovat stavbu buňky a těla houby • charakterizovat způsoby výživy hub, objasnit rozdíly mezi parazitickými, saprofytickými a symbiotickými houbami • vysvětlit základní způsoby rozmnožování hub • popsat z předložených obrázků vnější a vnitřní stavbu typických zástupců hub 		
<p>System hub, pozitivní a negativní význam hub pro člověka</p>	<ul style="list-style-type: none"> • porovnat znaky typické pro vřeckovýtrusé a stopkovýtrusé houby • objasnit význam kvasinek a jiných druhů hub v potravinářském a farmaceutickém průmyslu • uvést možnosti prevence a ochrany před nejvážnějšími houbovými chorobami • poznat nejhojněji se vyskytující či významné zástupce hub podle obrázků, znát jejich stanoviště a význam 	červen	Výchova ke zdraví
<p>Lišejníky</p>	<ul style="list-style-type: none"> • charakterizovat stavbu těla a způsob rozmnožování lišejníků • popsat principy soužití houbové a řasové (sinicové) složky lišejníku • srovnat na základě obrazového materiálu vnitřní a vnější stavbu různých typů stélek lišejníků • rozpoznat nejrozšířenější zástupce lišejníků podle nákresů či fotografií • uvést ekologický význam lišejníků 	červen	

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata:

- **Výchova ke zdraví** – v kapitolách o prokaryontních organismech, virech a fyziologie rostlin a hub budou naplněny následující výstupy a žák:
  - projevuje odolnost vůči výzvám k sebepoškozujícímu chování a rizikovému životnímu stylu
  - zaujímá odmítavé postoje ke všem formám rizikového chování

- uvede důsledky porušování paragrafů trestního zákona souvisejících s výrobou a držením návykových látek a s činnostmi pod jejich vlivem, sexuálně motivovanou kriminalitou, skrytými formami individuálního násilí a vyvozuje z nich osobní odpovědnost
- rozhoduje podle osvojených modelů chování a konkrétní situace o způsobu jednání v situacích vlastního nebo cizího ohrožení
- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** – žáci si připraví referát na téma život a práce J. E. Purkyně
- **OSV - Osobnostní a sociální výchova** – žáci si připraví pro třídu kvíz na téma viry a infekční virová onemocnění
- **EV - Environmentální výchova** – žáci si připraví referát na vybrané téma z ekologie a ochrany rostlin
- **MEV - Mediální výchova** – žáci si připraví článek do časopisu na vybrané téma s ekologie a ochrany rostlin

2.ročník

Téma	Učivo	Očekávané výstupy	Časový plán	mezipředmětové vazby, průřezová témata
Biologie živočichů		žák dovede:		
	Prvoci	<ul style="list-style-type: none"> • charakterizovat na příkladech prvoky a jejich vlastnosti, které jim umožňují přežití v jednobuněčné formě života • poznat charakteristické orgány prvoků podle nákresu nebo fotografie a vysvětlit jejich funkce • popsat základní typy rozmnožování prvoků a jejich souvislost s výměnou genetické informace • charakterizovat významné skupiny prvoků či jejich zástupce • popsat nejvýznamnější nemoci člověka způsobené prvoky a uvést možnosti ochrany člověka proti těmto nemocem 	září	OSV
	Prvoústí	<ul style="list-style-type: none"> • popsat hierarchické uspořádání těla mnohobuněčných živočichů 		

	<ul style="list-style-type: none"> • najít společné a rozdílné znaky smyslových orgánů bezobratlých živočichů a obratlovců • vysvětlit význam vybraných typů smyslových orgánů jako výsledek adaptace k určitému typu prostředí • charakterizovat hlavní typy chování a jejich projevy • porovnat výhody a nevýhody stálé tělní teploty a možnosti udržování tělní teploty u živočichů • popsat a porovnat způsoby pohlavního a nepohlavního rozmnožování živočišných kmenů • porovnat vnitřní a vnější oplození a vysvětlit význam vnitřního oplození • porovnat přímý a nepřímý vývoj živočichů, proměnu dokonalou a nedokonalou • popsat zárodečný vývoj jedince • popsat význam zárodečných obalů vyšších obratlovců jako adaptace k životu na souši • charakterizovat a rozpoznat kmeny bezobratlých živočichů a jejich významné zástupce • vysvětlit význam hmyzu jako významné složky suchozemských ekosystémů • uvést příklady parazitických zástupců živočichů • na příkladech objasnit způsoby adaptace živočichů k parazitickému způsobu života 	leden	
Druhoústí	<ul style="list-style-type: none"> • vysvětlit podstatu diferenciací tkání • popsat stavbu, typy a vlastnosti epitelových, pojivových a svalových tkání a nervové tkáně • popsat evoluční význam šupin paryb pro vývoj zubů • uvést výhody a nevýhody vnější a vnitřní kostry 	únor	

	<ul style="list-style-type: none"> • porovnat společné a rozdílné vlastnosti kostry jednotlivých tříd obratlovců • uvést vlastnosti povrchu těla živočichů, které jim umožňují život na souši • charakterizovat odlišnosti pohybových soustav bezobratlých živočichů, vodních a suchozemských obratlovců • určit vybrané skupiny živočichů podle zobrazeného tělního pokryvu nebo kostry • porovnat ontogenezi paryb, ryb, obojživelníků, plazů, ptáků, savců • charakterizovat typické projevy, znaky a orgány (včetně funkce) podkmenů, tříd a významných zástupců strunatců • poznat a pojmenovat (i za pomoci určovacího klíče) významné taxony strunatců a jejich typické (modelové) zástupce • objasnit základní fylogenetické vztahy mezi třídami suchozemských obratlovců • určit znaky svědčící o postupné adaptaci obratlovců k životu na souši 	<p>březen</p> <p>duben</p> <p>květen</p>	
Živočichové a prostředí	žák dovede:		
	<ul style="list-style-type: none"> • odvozovat důsledky změn vlastností prostředí na životní projevy živočichů související s jejich smyslovým vnímáním a nervovým řízením • na příkladech popsat různé role živočichů v ekosystému • posoudit možnosti vývoje populací a rozšíření živočichů v přírodě • zdůvodnit příčiny intenzivní devastace populací mořských živočichů a odvozovat z nich možné důsledky pro lidstvo • navrhnout možná opatření k ochraně ohrožených druhů 	červen	<p>EV</p> <p>MEV</p>

	volně žijících živočichů s ohledem na ekonomické a sociální aspekty problému		
--	--	--	--

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata:

- **Osobnostní a sociální výchova** – žáci si připraví pro třídu kvíz na téma infekční onemocnění organismů způsobené prvky
- **EV - Environmentální výchova** – žáci si připraví seminární práci na libovolné téma z ekologie a ochrany živočichů
- **MEV - Mediální výchova** – žáci si připraví článek do novin, ve kterém by navrhli možná opatření k ochraně konkrétních ohrožených druhů živočichů

3.ročník

Téma Učivo	Očekávané výstupy	časový plán	mezipředmětové vazby, průřezová témata
Biologie člověka	žák dovede:		
Opěrná a pohybová soustava	<ul style="list-style-type: none"> • popsat stavbu kostí, typy kostí a typy jejich spojení • popsat v základních rysech kostru člověka a její funkce • objasnit vliv hormonů a výživy na růst a vývoj kostí • popsat proces růstu dlouhých kostí • objasnit význam kostry a její změny v průběhu ontogenetického vývoje • prokázat znalost první pomoci při zranění páteře a zlomeninách kostí • objasnit průběh regenerace kosti • popsat stavbu kosterního svalu a princip jeho činnosti • porovnat stavbu, funkci a význam kosterních a hladkých svalů a srdeční svaloviny • určit polohu významných kosterních svalů • vysvětlit funkční propojení kosterních svalů a kostry a jejich význam pro pohyb 	září, říjen	Výchova ke zdraví

<p>Oběhová soustava a imunitní systém</p>	<ul style="list-style-type: none"> • objasnit složení tělních tekutin a jejich funkci při zajišťování homeostázy • vysvětlit vztahy mezi krví, tkáňovým mokem a mizou • charakterizovat jednotlivé složky krve z hlediska jejich stavby a funkce • vysvětlit podstatu krevních skupin • popsat stavbu srdce a princip jeho činnosti • vysvětlit funkční uspořádání malého plicního a velkého tělního oběhu krve • popsat rozdíly ve stavbě a funkci žíly, tepny a vlásečnice • popsat způsob měření krevního tlaku v klinické praxi a jeho vyjádření zlomkem • objasnit význam lymfatického systému • vysvětlit rozdíl mezi mechanismy nespecifické a specifické imunity, objasnit vztah mezi antigenem a protilátkou • popsat základní rozdíl mezi buněčnou a látkovou imunitou • objasnit, co je podstatou preventivního očkování proti infekčním chorobám • prokázat znalost základů první pomoci při zástavě srdeční činnosti a krvácení 	<p>říjen, listopad</p>	<p>VMEGS</p> <p>Výchova ke zdraví</p>
<p>Dýchání a dýchací soustava</p>	<ul style="list-style-type: none"> • popsat stavbu dýchacích cest a plic • vysvětlit, jak se v procesu dýchání uplatňuje soustava oběhová a jednotlivé tkáňové buňky • popsat mechanismus vdechu a výdechu • objasnit rozdíl mezi dýcháním vnějším a vnitřním • popsat základní způsob transportu kyslíku a oxidu uhličitého krví • objasnit podstatu nerespiračních funkcí dýchací soustavy 	<p>listopad, prosinec</p>	<p>Výchova ke zdraví</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • prokázat znalost účinného postupu při zahájení neodkladné resuscitace s maximálním ohledem na pacienta i na osobní bezpečnost • popsat tvorbu hlasu a ochranu hlasivek před poškozením • onemocnění dýchací soustavy • návykové látky 		
Trávicí soustava a metabolismus	<ul style="list-style-type: none"> • popsat stavbu a funkci jednotlivých částí trávicí soustavy • popsat postup trávení a vstřebávání sacharidů, bílkovin a tuků při jejich průchodu trávicí soustavou • popsat denní příjem, výdej a vstřebávání vody • objasnit význam vrátnicového oběhu • uvést zásady zdravé výživy s ohledem na stav organismu, zdraví a nemoc, nadměrnou fyzickou a duševní námahu, těhotenství, stáří 	leden, únor	Výchova ke zdraví
Kontrolní a řídicí systémy organismu	<ul style="list-style-type: none"> • popsat stavbu a funkci jednotlivých částí nervové soustavy • popsat inervaci a řízení činností tělních orgánů, popsat rozdíly mezi motorickým a vegetativním nervovým systémem • popsat stavbu a funkci neuronu, na obrázku rozpoznat hlavní části neuronu • objasnit základní princip synapse • charakterizovat žlázy s vnitřní sekrecí a hormony, které ovlivňují základní životní funkce • objasnit hlavní rozdíly v uvolňování pohlavních hormonů muže a ženy • vysvětlit chování jako výsledek celkové somatické a vegetativní aktivity – reakce na podněty z vnějšího i vnitřního prostředí, 	březen, duben	Výchova ke zdraví VMEGS OSV

	<p>fyziologické a psychické potřeby, biorytmy, reflexy</p> <ul style="list-style-type: none"> • srovnat hormonální a nervovou regulaci, popsat jejich vzájemnou provázanost • popsat stavbu a funkci smyslových orgánů a dalších významných receptorů • charakterizovat klidový potenciál na membráně nervové buňky • vysvětlit změny membránového potenciálu při různých druzích podráždění • zdůvodnit důsledky konkrétních poškození částí nervové soustavy • popsat vady zraku a způsoby jejich nápravy • posoudit vztah mezi stresem a vznikem civilizačních chorob • objasnit pojem duševní hygiena 		
Vylučování a vylučovací soustava, homeostáza, kůže	<ul style="list-style-type: none"> • objasnit, jak a kde v organismu vznikají odpadní látky a kterými orgány jsou vylučovány • popsat stavbu a funkci vylučovací soustavy • popsat stavbu nefronu člověka a objasnit základní děje, které zde probíhají • objasnit mechanismy podílející se na změnách produkce moči • objasnit, jakým způsobem se vylučovací soustava podílí na udržení homeostázy • popsat stavbu a funkci kůže a typy kožních derivátů • prokázat znalost první pomoci při poranění kůže, omrzlinách a popáleninách • vyhodnotit, jak se mění prokrvení kůže v závislosti na teplotě prostředí, a objasnit vznik omrzlin 	duben	Výchova ke zdraví MV
Rozmnožovací soustava a vývoj člověka	<ul style="list-style-type: none"> • uvést rozdíly ve stavbě a funkci rozmnožovací soustavy muže a ženy • popsat ovulaci a průběh menstruačního cyklu ženy 	květen	

	<ul style="list-style-type: none"> • charakterizovat proces oplození vajíčka a uvést možnosti prokázání těhotenství • popsat průběh těhotenství a uvést příklady působení rizikových faktorů • charakterizovat stručně jednotlivá období života člověka • objasnit stárnutí člověka jako opotřebenosti buněk a tkání; uvést faktory, které stárnutí ovlivňují • objasnit postavení poddruhu <i>Homo sapiens sapiens</i> v živočišné říši • charakterizovat význačné lidské znaky jako výsledky procesu hominizace a sapientace • charakterizovat AIDS, pohlavně přenosné choroby a možnosti prevence • uvést základní typy antikoncepčních metod a zhodnotit jejich klady a zápory 		<p>EV</p> <p>Výchova ke zdraví</p>
<p>Životní prostředí a člověk</p>	<ul style="list-style-type: none"> • charakterizovat historický vývoj vlivu člověka na prostředí, vzájemné ovlivňování člověka a životního prostředí • charakterizovat základní postoje člověka k přírodě a jejich důsledky • vysvětlit příčiny vzniku ozonových děr a jejich důsledky pro člověka • vysvětlit podstatu skleníkového efektu a jeho důsledky pro člověka a životní prostředí • charakterizovat příčiny, projevy a možné dopady poškození různých ekosystémů • objasnit souvislosti mezi růstem lidské populace a vymíráním určitých druhů organismů 	<p>červen</p>	<p>EV</p> <p>MV</p> <p>OSV</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • uvést příklady civilizačních chorob spojených se znečišťováním prostředí a změnou způsobu života a možné způsoby ochrany před nimi 		Výchova ke zdraví
--	--	--	-------------------

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata:

- **VMEGS - Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** – žáci si připraví referát o životě a práci J. Janského
- **VMEGS - Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** – žáci si připraví referát na téma život a práce J. E. Purkyně
- **OSV - Osobnostní a sociální výchova** – žáci si připraví referáty na téma vznik a zvládnání stresu, úloha vůle v chování člověka, efektivní metody učení
- **MV - Multikulturní výchova** – žáci si připraví seminární práci o rasové problematice v ČR
- **EV - Environmentální výchova** – žáci si připraví referát o postavení Homo sapiens sapiens v živočišné říši
- **Výchova ke zdraví** – v kapitolách příslušných orgánových soustav budou naplněny tyto výstupy a žák:
  - rozhodne, jak se odpovědně chovat při konkrétní mimořádné události
  - prokáže osvojené praktické znalosti a dovednosti související s přípravou na mimořádné události a aktivně se zapojuje do likvidace následků hromadného zasažení obyvatel
  - orientuje se ve své osobnosti, emocích a potřebách
  - uplatňuje odpovědné a etické přístupy k sexualitě, rozhoduje se s vědomím možných důsledků
  - orientuje se v problematice reprodukčního zdraví z hlediska odpovědnosti k budoucímu rodičovství
  - zná práva každého jedince v oblasti sexuality a reprodukce
  - korektně a citlivě řeší problémy založené na mezilidských vztazích
  - posoudí hodnoty, které mladým lidem usnadňují vstup do samostatného života, partnerských vztahů, manželství a rodičovství, a usiluje ve svém životě o jejich naplnění
  - projevuje etické a morální postoje k ochraně matky a dítěte
  - usiluje o pozitivní změny ve svém životě související s vlastním zdravím a zdravím druhých
  - zařazuje do denního režimu osvojené způsoby relaxace; v zátěžových situacích uplatňuje osvojené způsoby regenerace
  - podle konkrétní situace zasáhne při závažných poraněních a život ohrožujících stavech
- **MEV - Mediální výchova** – žáci si připraví aktualitu o stavu ozónové díry a o skleníkovém efektu
- **OSV - Osobnostní a sociální výchova** – žáci si připraví referát o civilizačních chorobách, příčinách jejich vzniku a faktorech, které je zapříčiňují

- OSV - Osobnostní a sociální výchova – žáci si připraví seminární práci na téma vztah mezi růstem lidské populace a vymíráním živočišných druhů

4.ročník

Téma Učivo	Očekávané výstupy	časový plán	mezipředmětové vazby, průřezová témata
Genetika	žák dovede:		
Molekulární základy dědičnosti	<ul style="list-style-type: none"> • popsat složení, strukturu a funkce nukleových kyselin • objasnit podstatu genetického kódu • popsat průběh replikace, transkripce a translace • objasnit pojem gen, exprese genetické informace, princip regulace genové exprese • odvodit pořadí aminokyselin v peptidu při zadání sekvence nukleotidů v DNA nebo RNA s pomocí tabulky genetického kódu • objasnit praktický a vědecký význam čtení 131meiózy u člověka a jiných organismů • uvést příklady praktického využití metod genového inženýrství a jejich přínos pro člověka 	září, říjen	OSV
Genetika buňky	<ul style="list-style-type: none"> • porovnat uložení genetické informace v prokaryotní a eukaryotní buňce • charakterizovat a rozpoznat jednotlivé fáze mitózy a meiózy • objasnit genetické důsledky mitózy a meiózy • vysvětlit podstatu a genetické důsledky crossing-overu • uvést rozdíly v genetice prokaryotní a eukaryotní buňky 	říjen	
Genetika mnohobuněčného organismu	<ul style="list-style-type: none"> • vysvětlit Mendelovy zákony a aplikovat je na příkladech • objasnit genové interakce 	listopad, prosinec	VMEGS

	<ul style="list-style-type: none"> vysvětlit princip a důsledky vazby genů; Morganovy zákony popsat typy chromozomového určení pohlaví objasnit podstatu dědičnosti znaků vázaných na pohlaví vysvětlit evoluční význam pohlavního rozmnožování objasnit podstatu procesu klonování 		
Genetická proměnlivost	<ul style="list-style-type: none"> charakterizovat faktory podmiňující proměnlivost organismů uvést příklady různých typů mutací, příčiny jejich vzniku a jejich následky zhodnotit význam mutací z hlediska evolučního a zdravotního uvést příklady potenciálních mutagenů v prostředí 	leden	
Genetika populací	<ul style="list-style-type: none"> objasnit genetické zákonitosti v autogamické populaci vysvětlit podstatu genetické rovnováhy v panmiktické populaci řešit jednoduché příklady pomocí Hardyho-Weinbergova zákona charakterizovat faktory narušující genetickou rovnováhu v populaci vysvětlit, v čem spočívá nebezpečí příbuzenského křížení 	únor	VMEGS
Genetika člověka	<ul style="list-style-type: none"> uvést základní metody výzkumu genetiky člověka uvést příklady dědičných chorob člověka a řešit jednoduché příklady vysvětlit význam lékařské genetiky posoudit na základě předloženého rodokmenu ohrožení potomků v případě výskytu geneticky podmíněné choroby v rodině řešit jednoduché úlohy, při kterých se z rodokmenu určí typ dědičnosti sledovaného 	březen	

	znaku a doplní genotypy určených jedinců <ul style="list-style-type: none"> • na základě slovního popisu sestavit a graficky znázornit jednoduchý rodokmen 		
--	---	--	--

Ekologie a ochrana životního prostředí	žák dovede:		
Organismy a prostředí	<ul style="list-style-type: none"> • charakterizovat abiotické a biotické faktory prostředí a jejich vliv na organismy • popsat koloběhy základních biogenních prvků v přírodě • uvést příklady druhů se širokou a úzkou ekologickou valencí • popsat příklady adaptací organismů na různé abiotické faktory prostředí • uvést příklady negativního vlivu lidské činnosti na určité organismy 	duben	EV
Ekologie populací	<ul style="list-style-type: none"> • uvést znaky populace a faktory ovlivňující její početnost • charakterizovat vzájemné vztahy mezi organismy a populacemi, uvést příklady • charakterizovat projevy a důsledky vnitrodruhové a mezidruhové konkurence • interpretovat grafické záznamy struktury a vývoje populace 	duben	EV VMEGS
Ekologie společenstev a ekosystémů	<ul style="list-style-type: none"> • definovat pojem společenstvo; popsat základní typy společenstev • popsat strukturu společenstva a vysvětlit, které faktory ovlivňují charakter společenstva v dané lokalitě • charakterizovat vývoj společenstva na novém stanovišti, porovnat primární a sekundární sukcesí společenstva • uvést příklady biologicky hodnotných společenstev vytvořených nebo 	duben	EV

	<p>udržovaných člověkem, zdůvodnit jejich význam</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakterizovat ekosystém a uvést příklady potravních řetězců, koloběhu živin a toku energie v modelových ekosystémech • objasnit vzájemnou souvislost mezi biotickými a abiotickými faktory ekosystému • hodnotit změny v ekosystému a uvést příklady krátkodobých a dlouhodobých změn a jejich důsledků • určit výskyt biomů na Zemi jako přirozený důsledek dlouhodobého působení klimatických faktorů a změn v zemské kůře 		
Ochrana životního prostředí	<ul style="list-style-type: none"> • určit nejdůležitější principy trvale udržitelného rozvoje • charakterizovat základní formy a principy ochrany přírody v ČR • uvést základní znečišťovatele vody, půdy a atmosféry • objasnit vzájemnou provázanost ochrany druhů s ochranou jejich přirozeného prostředí • uvést příklady činností, kterými lze snížit čerpání neobnovitelných zdrojů energie a surovin • uvést příklady alternativních, obnovitelných zdrojů energie, které lze prakticky využívat • navrhnout konkrétní opatření a činnosti vedoucí ke snižování produkce odpadů 	květen	MEV

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata:

- **OSV - Osobnostní a sociální výchova** – žáci si připraví referát s otázkami pro třídu na téma metody genetického inženýrství a jejich využití v životě člověka
- **VMEGS - Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** – žáci si připraví referát o životě a práci G. Mendela
- **VMEGS - Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** – žáci si připraví seminární práce týkající se světového populačního vývoje, mezinárodní migrace a migrační politiky, azylového a uprchlické hnutí

- **EV - Environmentální výchova** – žáci si připraví referát na vybrané téma z ekologie a ochrany ŽP
- **MV - Mediální výchova** – žáci si připraví článek do novin na vybrané téma z ekologie a ochrany životního prostředí
- **VMEGS - Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** – žáci si připraví seminární práci na libovolné téma z ekologie populací

UČEBNÍ OSNOVY

ZEMĚPIS

Časové, obsahové a organizační vymezení předmětu

Ročník :	1.	2.	3.	4.
Počet hodin :	2	3	-	-
Učební texty :	<p>Vyšší gymnázium 1. ročník, kvinta Bičík I., Janský B. a kol.: Příroda a lidé Země Učebnice vzniklá spojením dvou svazků zahrnuje tematiku obecného fyzického a sociálního zeměpisu. I. Bičík a kol.: Regionální zeměpis světadílů Spojením dřívějších tří dílčích svazků vznikla jediná učebnice zahrnující regionální zeměpis všech dílů světa i oceánů. 2. ročník, sexta BRZÓSKA, Martin. Nový zeměpis I. v kostce pro SŠ. Praha: Fragment, 2020. V kostce (Fragment). ISBN 978-80-253-4809-3. BRZÓSKA, Martin. Nový zeměpis II. v kostce pro SŠ. Praha: Fragment, 2020. V kostce (Fragment). ISBN 978-80-253-4810-9. J. Anděl, I. Bičík, T. Havlíček a kol.: Makroregiony světa 3. ročník, septima M. Holeček a kol.: Zeměpis České republiky</p> <p>Doporučená literatura</p> <p>Doporučená literatura je pro žáky s hlubším zájmem o předmět zeměpis, maturanty ze zeměpisu, pro doplnění učiva při tvorbě prezentací, seminárních prací, referátů apod.</p> <p>Nakladatelství České geografické společnosti (www.ncgs.cz):</p> <p>V. Baar: Hospodářský zeměpis – Regionální aspekty světového hospodářství Bičík a kol.: Hospodářský zeměpis – Globální geografické základy sv. hospodářství M. Holeček, P. Mariot, M. Střída: Zeměpis cestovního ruchu P. Šára, J. Herink: Poznáváme svět v číslech V. Valenta, V. Herber a kol.: Maturita ze zeměpisu V. Vilímek a kol.: Zeměpisný slovníček T. Matějček a kol.: Malý zeměpisný a ekologický slovník M. Šlachta a kol.: Ohniska napětí ve světě T. Matějček: Ekologická a environmentální výchova P. Červinka a kol.: Ekologie a životní prostředí</p> <p>Kartografie Praha (www.kartografie.cz):</p> <p>Lexikon zemí světa</p>			

	Lexikon vlajek a znaků zemí světa Časopisy se zeměpisnou tematikou Lidé a země National Geographic Koktejl Země světa
--	--

Charakteristika předmětu:

Vyučovací předmět Zeměpis vychází obsahově ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda s přesahem do vzdělávací oblasti Člověk a společnost, ze vzdělávacího oboru Zeměpis v RVP. Předmět integruje poznatky věd přírodních, společenských a technických.

Základní členění na hlavní celky v celém VG:

- Geografické informace, zdroje dat – prostupuje celým obsahem učiva.
- Kartografie a topografie – práce se základními informačními geografickými médii a zdroji dat, osvojování techniky a dovednosti při orientaci, pohybu a přežití v terénu.
- Přírodní obraz Země – základy planetárního a fyzického zeměpisu.
- Společenské a hospodářské prostředí.
- Zeměpis světadílů a oceánů.
- Základy krajinné ekologie.
- Česká republika.
- Besedy, exkurze a terénní výuka.

Obor **Geologie** bude na naší škole integrován do výuky zeměpisu převážně v prvním ročníku gymnaziálního vzdělávání. Hlavním důvodem této integrace byl obsahový překryv jednotlivých témat oboru Geologie s tématy předmětu zeměpis. Zeměpis je těmito tématy navíc vhodně doplněn a obohacen, zejména v kapitolách z fyzické geografie. Konkrétně je obsah oboru Geologie začleněn do témat:

- Složení a struktura Země,
- Geologické procesy v litosféře,
- Člověk a anorganická příroda,
- Voda.

Uplatňované strategie:

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení:

Učitel vede žáky:

- k vyhledávání, shromažďování, třídění, porovnávání informací

- k používání odborné terminologie
- k nalézání souvislostí mezi získanými poznatky a využití v praxi
- k využívání vlastních zkušeností a poznatků z jiných předmětů

Kompetence komunikativní:

Učitel vede žáky:

- ke komunikaci mezi sebou a učitelem a k dodržování předem stanovených pravidel vzájemné komunikace
- k naslouchání a respektování názorů druhých
- k interpretaci či prezentaci různých textů, obrazových materiálů, grafů a jiných forem záznamů v písemné i mluvené podobě.

Kompetence k řešení problémů:

Učitel vede žáky:

- k vyhledávání a kombinování informací z různých informačních zdrojů
- k využívání metod, při kterých docházejí sami žáci k objevům, řešením a závěrům
- k argumentaci, k diskusi na dané téma, k obhajování svých výroků
- k odpovědím na ověřené otázky
- k práci s chybou.

Kompetence sociální a personální:

Učitel vede žáky:

- k utváření pocitu zodpovědnosti za svá jednání
- k ochotě pomoci a o pomoc požádat
- k spoluúčasti na vytvoření kritérií hodnocení a k následnému hodnocení svých výsledků

Kompetence občanské:

Učitel vede žáky:

- k dodržování pravidel slušného chování
- k pochopení práva povinností v souvislosti s principem trvale udržitelného rozvoje
- k tomu, aby brali ohled na druhé
- k vytváření osobních představ o geografickém a životním prostředí.

Kompetence pracovní:

○ Učitel vede žáky:

- k dodržování pravidel bezpečného chování v terénu.

1. ročník

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
	Žák:	
Úvod Seznámení s předmětem, požadavky a hodnocení Vývoj, význam, postavení geografie v soustavě věd	<ul style="list-style-type: none"> • diskutuje o postavení geografie v soustavě ostatních věd 	SV MK
Planetární geografie Vesmír a vesmírná tělesa a jejich vliv na Zemi Tvar a velikost Země Zeměpisné souřadnice, Čas, časová pásma Pohyby Země a jejich důsledky	<ul style="list-style-type: none"> • vymezí postavení Země ve vesmíru • srovná podmínky života na Zemi s ostatními vesmírnými tělesy • zhodnotí důsledky pohybů země v praktickém životě 	Fy EV MedV
Kartografie Globus, mapa, vznik mapy Měřítko a obsah map, druhy map Kartografické zobrazovací způsoby Práce s mapou	<ul style="list-style-type: none"> • zvolí vhodnou mapu k vybranému tématu • zorientuje se v mapě • dokáže propojit souvislosti z odlišných mapových polí • umí orientovat v krajině s mapou 	EV M
Fyzická geografie		
Litosféra Stavba a složení země Vývoj zem. povrchu Litosferické desky Endogenní a exogenní síly: Geologie Atmosféra Složení a členění atmosféry Počasí a podnebí Globální klimatické změny Hydrosféra Zásoby vody na Zemi	<ul style="list-style-type: none"> • popíše stavbu a složení Země • porovná složení a strukturu jednotlivých zemských sfér • porovná na příkladech mechanismy působení endogenních (včetně deskové tektoniky) a exogenních procesů • chápe jaký vliv mají endogenní a exogenní síly na utváření zemského povrchu a na život lidí • rozpoznává tvary zemského reliéfu • analyzuje různé druhy poruch v litosféře • vymezí podnebné pásy a charakterizuje je 	Bi EV Fy MedV

<p>Oběh vody na Zemi Voda na pevnině Vodstvo světového oceánu Vlastnosti mořské vody Ochrana a význam vody</p> <p>Biosféra Flóra a fauna Země Horizontální pásmovitost a vertikální stupňovitost Druhová rozmanitost-biodiverzita</p> <p>Pedosféra Půda, vznik půd, půdní druhy a typy Půda jako přírodní zdroj</p>	<ul style="list-style-type: none"> • rozumí cirkulaci atmosféry a vyvozuje její vliv na počasí v daných regionech • chápe současné změny v atmosféře a jejich příčiny • objasní malý a velký oběh vody na Zemi • zhodnotí využitelnost různých druhů vod a navrhne možné způsoby efektivního hospodaření vodou v příslušném regionu • rozliší hlavní biomy světa • zhodnotí kladný a záporný vliv člověka na pedosféru 	
<p>Socioekonomická geografie</p>		
<p>Demografie Vývoj lidské populace a její hlavní etapy, prognóza počtu obyvatel Migrace obyvatelstva Struktura obyvatel Rozmístění obyvatelstva na Zemi Diverzita populace</p> <p>Geografie sídel Sídla, dělení a funkce sídel, vznik a vývoj sídel Sídelní systémy, jádrové a periferní oblasti světa</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zhodnotí vývoj počtu obyvatel v čase a vliv lidské populace na prostředí v souvislosti s růstem počtu obyvatel • vyhodnotí věkové pyramidy rozdílných států • lokalizuje na mapě oblasti s trvalými náboženskými konflikty a národnostními spory • definuje příčiny imigrace, příčiny etnické a náboženské nesnášenlivosti • orientuje se v současné migrační situaci • objasní příčiny vysoké míry urbanizace, zdůvodnit obecné výhody i nevýhody života ve městech a na venkově 	<p>Bi SV MK Dě EV MedV</p>
<p>Geografie hospodářství Hospodářská mapa Globalizace a její význam Vývoj hospodářství Zemědělství a jeho typy – Odvětvová a prostorová struktura světového průmyslu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • dokáže diskutovat o globálních problémech lidstva – potravinová nerovnováha, podvýživa, obezita.. • objasní závislost výskytu nerostných surovin na geologických poměrech, • rozumí návaznosti průmyslové výroby a koncentrace obyvatel 	<p>SV MK MedV</p>

<p>Doprava Dělení a význam dopravy Charakteristika jednotlivých druhů dopravy</p> <p>Terciérní sektor Typologie služeb a jejich význam pro hospodářství Cestovní ruch a jeho postavení v současném světě</p>	<p>ve spojení s výskytem nerostných surovin</p> <ul style="list-style-type: none"> • na základě výhod a nevýhod různých druhů dopravy dokáže vybrat typ dopravy k danému účelu • lokalizuje v mapách hlavní dopravní tahy a trasy • lokalizuje hlavní oblasti cestovního ruchu světa • srovná zahraniční obchod zemí s rozdílnou ekonomikou 	
--	---	--

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata:

- U probíraných tematických celků jsou mezipředmětové vztahy a průřezová témata uváděna v posledním sloupci.
- U prvního ročníku v kapitole demografie se budeme věnovat multikulturní výchově.
- Žáci umí pojmenovat základní problémy sociokulturních rozdílů.
- Environmentální prvky jsou zařazeny v tematickém celku fyzicko-geografická sféra.

2. ročník

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
	Žák:	
REGIONÁLNÍ GEOGRAFIE SVĚTA		
<p>Politická geografie Politická mapa světa a její vývoj Klasifikace států a jejich typologie Problémové oblasti současného světa Mezinárodní politické a hospodářské organizace</p>	<ul style="list-style-type: none"> • diskutuje o základních rozdílech mezi státy rozdílných struktur • chápe základní principy mezinárodních organizací 	Dě SV MK
<p>Regionální geografie Ameriky Práce s mapou Ameriky</p>	<ul style="list-style-type: none"> • vyhledá příklady NP v Americe, vysvětlit nutnost územní ochrany přírody 	EV MK SV

FG charakteristika amerického kontinentu Sociogeografické hodnocení Angloameriky Sociogeografické hodnocení Latinské Ameriky	<ul style="list-style-type: none"> • posoudí a zdůvodní příčiny nerovnoměrnosti v rozmístění i hustotě zalidnění Angloameriky • lokalizuje v mapě historická území indiánských kmenů, umí popsat jejich kulturní tradice a popíše jejich současné postavení ve vybraných státech 	Fy Dě Bi MedV
Regionální geografie Afriky Práce s mapou Afriky FG charakteristika afrického kontinentu Sociogeografické hodnocení Afriky	<ul style="list-style-type: none"> • chápe nutnost ochrany přírody a zaujímá kritické stanovisko k pytláctví a nezákonnému obchodu s živočichy • vysvětlí příčiny vzniku Sahelu • zformulovat svůj pohled na problémy Afriky: nedostatek potravin a pitné vody, tropické nemoci a AIDS 	EV MK SV Fy Dě Bi MedV
Regionální geografie Asie Práce s mapou Asie FG charakteristika Asie Sociogeografické hodnocení Asie	<ul style="list-style-type: none"> • vyhodnotí z mapy povrch Asie a vyhledá významné povrchové celky • vysvětlí chod monzunového proudění • vyhledá v mapě problémové oblasti národnostních menšin a náboženské konflikty • srovná a vyhodnotí přirozený přírůstek dvou miliardových států 	EV MK SV Fy Dě Bi MedV
RG Austrálie a Oceánie Práce s mapou FG charakteristika Austrálie Sociogeografické hodnocení Austrálie	<ul style="list-style-type: none"> • vyhodnotí z mapy povrch Asie a vyhledá významné povrchové celky • orientuje se v problematice endemitů Austrálie • podle mapy charakterizuje strukturu a rozmístění obyvatelstva • z mapy vyčte hlavní pilíře hospodářství Austrálie 	EV MK SV Dě Bi MedV
Geografie světového oceánu a polárních oblastí Geografické hodnocení světového oceánu, Arktidy a Antarktidy Dělení světového oceánu a jeho hospodářské využití	<ul style="list-style-type: none"> • porovná odlišnosti polárních oblastí. • vyhodnotí současné změny v polární krajině • uvědomuje si nebezpečí znečištění vod svět. oceánu, nadměrný rybolov, lov velryb, ochranu mořské krajiny 	EV MK SV Bi MedV

Regionální geografie Evropy		
Práce s mapou Evropy	<ul style="list-style-type: none"> • porovnává polohu, rozlohu, přírodní podmínky s ostatními světadíly 	
FG charakteristika Evropy	<ul style="list-style-type: none"> • posoudí s pomocí mapy horizontální a vertikální členitost • dokáže vysvětlit podle geomorfologického vývoje povrchovou rozmanitost jednotlivých oblastí Evropy • zhodnotí kontinentální a oceánské vlivy na podnebí Evropy 	EV Fy Bi VMEGL
Sociogeografické hodnocení Evropy	<ul style="list-style-type: none"> • diskutuje o postavení světadílu ve světě • posoudí a zdůvodní příčiny nerovnoměrnosti v rozmístění i hustotě zalidnění v Evropě • zhodnotí vliv hospodářské činnosti na jednotlivé složky ŽP, pochopí nutnost hospodaření na základě myšlenky trvale udržitelného rozvoje 	MK SV Dě MedV VMEGL
Regionální geografie České republiky		
Práce s mapami ČR - poloha a územní vývoj	<ul style="list-style-type: none"> • popíše polohu ČR a je schopen zformulovat důsledky z ní vyplývající • porovná rozlohu s ostatními evropskými státy 	
FG charakteristika ČR Geologická stavba a povrch Geomorfologické členění povrchu Podnebí a počasí Vodstvo, půdy, chráněná území Rozmístění rostlin a živočichů	<ul style="list-style-type: none"> • vymezení na mapě oblast Českého masívu a Karpat • charakterizuje podnebí ČR a vysvětlí, čím je ovlivňováno • objasní příčiny povodňových situací 	EV Fy Bi VMEGL
Populační a sídelní struktura ČR Obyvatelstvo Jádrové a periferní oblasti	<ul style="list-style-type: none"> • posoudí hlavní aktuální trendy demografického vývoje obyvatelstva v ČR • zhodnotí vliv antropogenní činnosti v čase a prostoru • pracuje se statistickými údaji • určí hlavní migrační trendy 	MK SV Dě MedV VMEGL

<p><i>Hospodářství ČR</i></p> <p>Průmysl Zemědělství Doprava a služby Geografické hodnocení regionů ČR</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● popíše vliv hospodářské činnosti na složky ŽP ● posoudí přínos evropské integrace a změny pro ekonomiku ČR ● vysvětlí, co je regionální politika ● zhodnotí místního regionu 	<p>MK SV Dě MedV VMEGL</p>
---	---	--

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata:

- U probíraných tematických celků jsou mezipředmětové vztahy a průřezová témata uváděna v posledním sloupci.
- OSV- Osobnostní a sociální výchova – Ve všech probíraných regionech světa se v kapitole sociogeografické hodnocení oblasti zaměříme na osobnostní a sociální výchovu.
- Žák si uvědomuje výlučné postavení člověka v přírodním systému a jeho odpovědnost za další vývoj na planetě.
- Environmentální prvky jsou zařazeny v hodnocení FG charakteristice jednotlivých oblastí Evropy a ČR.

UČEBNÍ OSNOVY

MAPA EVROPSKÝCH AA GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTÍ

Časové, obsahové a organizační vymezení předmětu

Ročník :	1.	2.	3.	4.
Počet hodin :	-	.	3	-
Učební texty :	Učebnice: J a J. Kuklíkovi: Dějiny 20. století J. Anděl, I. Bičík, T. Havlíček a kol.: Makroregiony světa Pudlák, Sojka: Ekonomie pro SŠ R. David: Politologie S. McLoughlin: Světové náboženství v kostce Další odborná literatura: P. Čornej: Dějiny zemí koruny české II M. Pečeňka a kol.: Encyklopedie moderní historie O. Dorazil: Světové dějiny v kostce V. Baar: Hospodářský zeměpis – Regionální aspekty světového hospodářství Bičík a kol.: Hospodářský zeměpis – Globální geografické základy sv. hospodářství M. Holeček, P. Mariot, M. Střída: Zeměpis cestovního ruchu T. Matějček: Ekologická a environmentální výchova M. Brzóska: Zeměpis v kostce I a II			

Charakteristika předmětu:

Předmět Mapa evropských a globálních souvislostí je vyučován formou tříhodinových bloků jedno týdně v septimě. Předmět obsahově syntetizuje vybraná témata předmětů dějepisu, zeměpisu, společenské vědy a částečně i angličtina vztahujících se k prostoru Evropy a jejich vazbám na globální společenství.

Přináší hlubší poznatky o vzájemných vztazích společenských věd a umožňuje žákům lépe porozumět příčinám a následkům minulých i současných kulturních, politických a socioekonomických fenoménů v evropském prostoru. Významně tak uplatňuje zřetel k základním hodnotám evropské civilizace.

Předmět má charakter dílny, v níž žáci ve skupinách s pomocí vyučujících vyhledávají, třídí a vyhodnocují zjištěné informace a rozhodují se o způsobu jejich vizualizace a prezentace v geografickém prostoru mapy Evropy. Důraz je kladen na výstupy reflektující současně časovou, prostorovou a společenskou dimenzi tak, aby žáci pochopili a porozuměli vzájemné provázanosti všech těchto dimenzí.

Žáci využívají při zpracování a prezentaci svých skupinových výstupů moderních technologií a postupů (internet, digitální a audiovizuální technika, QR kódy, podcast, padlet). Většina výstupů je současně umístována do velkoformátové mapy Evropy.

Velký důraz je kladen na schopnost interpretovat a prezentovat výsledky žákovských prací. Významnou součástí hodnocení jsou metody formativního hodnocení a sebehodnocení ze strany žáků.

Vzdělávací obsah přesahuje i do jiných vyučovacích předmětů. Kromě dějepisu, zeměpisu, společenských věd a angličtiny jde především o informatiku a výpočetní techniku, český jazyk a literaturu nebo biologii.

Předmět dále zahrnuje průřezová témata – Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Environmentální výchova a Mediální výchova.

Uplatňované strategie:

Kompetence k učení

Učitelé:

- vedou žáky k vyhledávání, shromažďování, třídění, porovnávání informací, k používání odborné terminologie a k nalézání souvislostí mezi získanými poznatky a využitím v praxi.
- motivují žáky k využívání metod, při kterých docházejí sami žáci k objevům, řešením a závěrům.
- napomáhají žákům volit vhodné prezentační a zobrazovací metody při výsledných prezentacích
- vedou žáky ke schopnostem sebehodnocení a formativního hodnocení jejich práce

Kompetence k řešení problémů

Učitelé:

- formulují problémové úkoly pro žáky tak, aby žáci byli motivováni hledat jejich řešení.
- zapojují do výuky problémové aspekty každodenního života.
- vedou žáky k argumentaci podložené důkazy.
- vedou žáky k vyhledávání a kombinování informací z různých informačních zdrojů.

Kompetence komunikativní

Učitelé:

- poskytují žákům prostor k diskusi a hledání různých řešení předložených problémů.
- umožňují žákům prezentovat jejich práci (prezentace výsledků jejich práce před třídou).
- vedou žáky k argumentaci, k diskusi na dané téma, k obhajování svých výroků.
- motivují žáky k hledání ověřených odpovědí na otázky.

Kompetence sociální a personální

Učitelé:

- respektují individualitu žáků a vedou k tomu i žáky.
- spoluvytváří prostředí, v němž jsou žáci motivováni pracovat v kolektivu a nést zodpovědnost za svou vlastní práci i za práci celého kolektivu.
- vedou žáky k utváření pocitu zodpovědnosti za svá jednání.
- motivují žáky k tomu, aby byli schopni pomoci a o pomoc požádat
- napomáhají ke spoluúčasti žáků na vytvoření kritérií hodnocení a k následnému hodnocení svých výsledků.

Kompetence občanské

Učitelé:

- vedou žáky k toleranci vůči jiným kulturám a etnikům.
- podporují vhodnými příklady rozvoj občanské uvědomělosti žáků.
- zdůrazňují žákům respektování různých hodnot, názorů, postojů a schopností ostatních lidí
- učí žáky promýšlet souvislosti mezi jejich právy, povinnostmi a zodpovědností

Kompetence pracovní

Učitelé:

- učí žáky efektivně užívat a ovládat digitální techniku.
- vedou žáky k využití získaných znalostí a dovedností pro přípravu na budoucí studium a povolání

Téma	Očekávané výstupy	Průnik do profilových předmětů a průřezových témat
Přírodní zdroje Evropy	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vytvoří základní mapu klimatických pásem s využitím klimadiagramů a popíše vliv Golfského proudu na klimatické poměry Evropy. • zobrazí vegetační a biogeografická pásma Evropy a specifikuje jednotlivé vegetační typy. • vysvětlí význam ochrany přírody a dopad turismu na krajinu. • vymezi významná naleziště nerostných surovin. • interpretuje evropskou energetickou politiku v kontextu moderních technologií. • okomentuje a vysvětlí principy fungování udržitelného zemědělství v Evropě. 	<p>Ze, Sv, Dě, Ivt, Bi</p> <p>VMEGL, EV, MedV</p>
Změny na mapě Evropy po 1. světové válce	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zdokumentuje sociální, hospodářské a politické důsledky první světové války. • popíše geografické, sociální a ekonomické důsledky rozpadu Rakousko-Uherska. • vytvoří mapu hranic Evropy po 1. světové válce a vymezi sporná území. • uvede příklady konfliktů vyvolaných novým politickým uspořádáním Evropy. • vysvětlí dopad mírové smlouvy na poměry v Německu v období Výmarské republiky. • interpretuje rozdíly mezi monarchistickým a republikánským zřízením. 	<p>Dě, Sv, Ze, Ivt</p> <p>VMEGL, MedV</p>

	<ul style="list-style-type: none"> vysvětlí rizika spojená s fragmentací mnohonárodnostních celků a separatistickými snahami národů a etnik. 	
Totalitní režimy v Evropě	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> porovná totalitní režimy a srovná jejich společné a rozdílné rysy v kontrastu s demokratickým režimem, RVP objasní příčiny a podstatu agresivní politiky a neschopnosti potenciálních obětí jí čelit RVP na mapě zobrazí teritoriální ambice nacistického Německa v souvislosti s ideou lebensraumu vysvětlí souvislost mezi světovou hospodářskou krizí a vyhocením politických problémů, které byly provázeny radikalizací pravicových i levicových protidemokratických sil na mapě zobrazí rozšíření židovské komunity a její osudy v období Holocaustu identifikuje rizika spojená s příklonem k nedemokratickým ideologiím a jejich důsledky v evropských i světových dějinách 	Dě, Sv, Ze, Ivt VMEGL, MK, MedV
Změny na mapě Evropy po 2. světové válce	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakterizuje vznik, vývoj a rozpad bipolárního světa RVP. zobrazí a okomentuje posuny hranic ve střední a východní Evropě po druhé světové válce a popíše přesuny německého obyvatelstva. zdokumentuje ekonomické a sociální důsledky války a zhodnotí nové mezinárodní postavení vítězů války. vyhodnotí dopady Marshallova plánu na ekonomický rozvoj západoevropských zemí. 	Dě, Sv, Ze, Ivt VMEGL, MedV
Proces evropské integrace od 50. let po současnost	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> popíše mechanismy a prostředky postupného sjednocování Evropy na demokratických principech, RVP vysvětlí lidská práva v souvislosti s evropskou kulturní tradicí; RVP charakterizuje základní instituce sjednocující se Evropy, jejich úlohu a fungování RVP popíše možnosti ustavení evropské organizace, která by institucionalizovala 	Sv, Dě, Ze, Ivt VMEGL, MK, MedV

	<p>spolupráci členských zemí v oblasti politické, kulturní a hospodářské</p> <ul style="list-style-type: none"> • zdůvodní prvotní příčiny evropské integrace a popíše její vývoj do počátku 90. let. • zhodnotí kvalitativní změny evropské integrace po roce 1992. • jmenuje a vysvětlí třecí plochy evropského integračního procesu. 	
Dekolonizace po 2. světové válce	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zobrazí geografickou podobu evropských koloniálních říší na počátku 20. století a jejich postupnou dekolonizaci • objasní hlavní problémy specifické cesty vývoje významných postkoloniálních rozvojových zemí; RVP • zdůvodní společenské a ekonomické příčiny dekolonizace po druhé světové válce. • na vybraných příkladech popíše proces dekolonizace ve vybraných zemích Asie a Afriky. • objasní význam islámské, židovské a některé další neevropské kultury v moderním světě RVP 	<p>Dě, Sv, Ze, Ivt</p> <p>VMEGL, MK, MedV</p>
Evropa ve studené válce	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zobrazí průběh železné opony a popíše život na obou jejích stranách. • zdokumentuje příklady porušování lidských práv a demokratických principů v zemích východního bloku. • porovná a vysvětlí způsob života a chování v nedemokratických společnostech a v demokraciích RVP • vysvětlí základní problémy vnitřního vývoje zemí západního a východního bloku; zejména se zaměří na pochopení vnitřního vývoje a vzájemných vztahů supervelmocí USA, SSSR a na situaci ve střední Evropě a v naší zemi RVP • porovná rozdíly mezi tržním a státním hospodářstvím • zhodnotí roli mezinárodních organizací (OSN, NATO, Varšavská smlouva) v období studené války. • uvede příklady studenováleční propagandy. 	<p>Dě, Sv, Ze, Ivt</p> <p>VMEGL, MedV</p>
Změny na mapě Evropy po konci studené války	<p>Žák:</p>	<p>Dě, Sv, Ze, Ivt</p> <p>VMEGL, MedV</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • porovná a vysvětlí způsob života a chování v nedemokratických společnostech a v demokraciích RVP • vysvětlí příčiny a popíše průběh pádu komunistického režimu v zemích východní Evropy • zobrazí proces rozpadu zemí východní Evropy po skončení studené války • popíše proces ekonomické transformace států • interpretuje sociální, hospodářské a politické důsledky studené války a následný vliv na vývoj v Evropě • vysvětlí dopady a odraz bipolárního světa v různých aspektech světa současného 	
Konfliktní zóny a zóny nestability současné Evropy	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • popíše současné politické systémy v Evropě • zobrazí současné konfliktní zóny v Evropě a vysvětlí jejich příčiny • charakterizujte podobu současného separatismu v Evropě a zobrazí tyto regiony • zhodnotí vliv mimoevropské migrace na politické a sociální poměry ve vybraných zemích Evropy • charakterizuje energetický mix evropských zemí a zhodnotí přínosy a možná rizika stávajícího stavu • popíše bezpečnostní rizika závislosti evropských zemí na mimoevropských zdrojích energetických surovin. 	<p>Sv, Ze, Dě, Ivt</p> <p>VMEGL, MK, MedV</p>
Obyvatelstvo současné Evropy	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vymezí a zobrazí současná populační centra a periferie a zdůvodní jejich rozmístění • popíše nejvýznamnější evropské metropole • zhodnotí postavení národnostních menšin v evropských zemích a uvede příklady problematického soužití s majoritní populací • vysvětlí příčiny a důsledky migrace v kontextu významných migračních směrů • popíše populační pyramidu současné Evropy • zhodnotí hlavní problémy stávajících demografických parametrů evropské populace 	<p>Ze, Sv, Dě, Ivt, Bi, Čj</p> <p>VMEGL, MK, MedV</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • charakterizuje hlavní náboženské projevy současné Evropy 	
Hospodářská mapa současné Evropy	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zobrazí ekonomická centra a periferie Evropy a vysvětlí jejich rozmístění • zobrazí státy Evropy podle stupně ekonomické vyspělosti a vysvětlí příčiny rozdílů mezi nimi • popíše strukturu ekonomiky vybraných evropských států • okomentuje hlavní ekonomické problémy současné Evropy a navrhne jejich řešení. • charakterizuje globální, politické a socioekonomické vazby států současné Evropy • charakterizujte hospodářské postavení evropských zemí v mezinárodním kontextu • vysvětlí příčiny diferenciaci hospodářství evropských zemí 	<p>Ze, Sv, Dě, Ivt</p> <p>VMEGL, EV, MedV</p>
Vývoj infrastruktury v Evropě	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zobrazí hlavní dopravní trasy na evropském kontinentě a zachytí regiony s dobrou a špatnou dopravní dostupností • obrazí nejvýznamnější uzlové body evropské dopravní sítě a popíše jejich význam pro ekonomický rozvoj Evropy • vysvětlí význam dopravní dostupnosti v ekonomickém rozvoji regionů • zhodnotí význam dopravní infrastruktury pro rozvoj společnosti a možná rizika pro další vývoj (v environmentálním kontextu) • zhodnotí národní energetické infrastruktury 	<p>Ze, Sv, Dě</p> <p>VMEGL, MedV</p>
Služby, cestovní ruch a památková péče	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zobrazí podíl služeb v jednotlivých evropských zemích na celkové ekonomické produkci a zachytí rozdíly mezi jednotlivými regiony • charakterizuje terciární sektor a zaujme stanovisko k novým technologiím vzhledem k vývoji společnosti (kvartérní sektor) • zhodnotí potenciál k rozvoji cestovního ruchu ve vybraných regionech Evropy • posoudí výhody a nevýhody rozvoje cestovního ruchu (aspekt hospodářský, environmentální, kulturní) 	<p>Ze, Sv, Dě</p> <p>VMEGL, EV, MedV</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • zhodnotí význam památek pro kulturu společnosti, resp. význam péče o ně	
--	---	--

UČEBNÍ OSNOVY

DĚJEPIS

Časové, obsahové a organizační vymezení předmětu

Ročník :	1.	2.	3.	4.
Počet hodin :	1	2	1	2
Učební texty :	<u>Učebnice</u> Starší dějiny pro střední školy - část první, Didaktis 2018 Starší dějiny pro střední školy - část druhá, Didaktis 2018 Dějiny 19. století pro střední školy, Didaktis 2016 Moderní dějiny pro střední školy, Didaktis 2014 <u>Další odborná literatura</u> P. Čornej: Dějiny zemí koruny české I. a II. M. Pečeňka a kol.: Encyklopedie moderní historie O. Dorazil: Světové dějiny v kostce			

Charakteristika předmětu:

- Předmět dějepis vychází ze vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Dějepis, který je součástí vzdělávací oblasti Člověk a společnost.
- Vyučovací předmět Historie přináší základní poznatky o konání člověka v minulosti. Jeho hlavním posláním je kultivace historického vědomí žáků a předávání historické zkušenosti. Důraz je kladen především na dějiny 19. a 20. století, kde leží kořeny většiny současných společenských jevů. Vyučovací předmět významně uplatňuje zřetel k základním hodnotám evropské civilizace.
- Vzdělávací obsah předmětu dějepis přesahuje i do jiných vyučovacích předmětů, především do základů spol. věd, českého jazyka a literatury, geografie.
- Výstupy RVP G se realizují na vyšším gymnázium (kvinta až oktáva osmiletého studia a čtyři ročníky čtyřletého studia) V rámci vyššího stupně a čtyřletého gymnázia vycházejícího z RVP G zahrnuje částečně průřezová témata – Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Environmentální výchova, Mediální výchova.
- Dějepis je vyučován s hodinovou dotací dvě hodiny týdně v kvintě a sextě (resp. 1. a 2. ročníku) a tři hodiny týdně v septimě (resp. 3. ročníku).

Uplatňované strategie:

Kompetence k učení

- Učitelé umožňují žákům prezentovat jejich práci (referáty, eseje, seminární práce, celoškolské přehlídky, pravidelná prezentace na webu atd.).
- Učitelé poskytují žákům prostor k diskusi a hledání různých řešení předložených problémů.

Kompetence k řešení problémů

- Učitelé zapojují do výuky problémové aspekty každodenního života.
- Učitelé vedou žáky k argumentaci podložené důkazy

Kompetence komunikativní

- Učitelé vytvářejí žákům prostor pro zapojení do kolektivu spolužáků, spolupráci, prezentaci postojů (projektový den), pro komunikaci v nových skupinách (exkurze, celoškolské projekty apod.).

Kompetence sociální a personální

- Učitelé respektují individualitu žáků a vedou k tomu i žáky.

Kompetence občanské

- Učitelé vedou žáky k toleranci vůči jiným kulturám (např. zaměření některých volitelných seminářů).
- Učitelé podporují vhodnými příklady rozvoj občanské uvědomělosti žáků.

Kompetence pracovní

- Učitelé učí žáky vědomě užívat a ovládat digitální techniku.

1.ročník

Téma	Očekávané výstupy	Časový plán	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
I. Úvod do dějepisu, pravěk			
Význam historie, historické prameny, pomocné vědy historické Doba kamenná, bronzová a železná	Žák charakterizuje smysl historického poznání po současnost. Žák rozlišuje různé zdroje historických informací, způsob s jejich nakládáním Žák se orientuje v základní historické periodizaci. Žák dokáže objasnit a demonstrovat na příkladech duchovní a materiální vývoj lidské společnosti v pravěku.	září	EV, MEV, EV, Bi
II. Starověk			
Staroorientální státy blízkého východu	Žák dokáže zhodnotit a charakterizovat společenské a kulturní poměry jednotlivých starověkých civilizací. Žák zdůvodní civilizační přínos vybraných starověkých společenství.	říjen	EV, EV, Ze

Antické Řecko	Žák zvládne charakterizovat základní historické momenty vývoje řecké a helénistické civilizace a její vliv na utváření evropské civilizace.	listopad - prosinec	VMEGS, SV, Čj, Ze
Antický Řím	Žák zvládne charakterizovat základní historické momenty vývoje římské civilizace. Žák chápe společenství antiky a křesťanství jako základní fenomén, z něhož vyrůstá soudobá společnost.	leden - březen	VMEGS, SV, Čj, Ze
III. Raný středověk			
Utváření středověké Evropy	Žák charakterizuje politický, kulturní a etnický vývoj Evropy během stěhování národů. Žák umí zhodnotit vliv antické kultury na utváření raně středověké společnosti.	březen - duben	VMEGS, MEV, Ze
Byzantsko-slovanská oblast, francká říše, arabský svět	Žák objasní proces christianizace a její vliv na konstituování raně středověkých států v Evropě. Žák vysvětlí podstatu vztahu mezi světskou a církevní mocí v západním i východním kulturním okruhu.	květen - červen	VMEGS, MEV, Ze

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata:

VMEGS - Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – prolíná se zejména do témat antické Řecko a Řím, neboť se jedná historická období, která položila základ celé evropské civilizaci.

MEV - Mediální výchova – významná je hlavně v takových tematických celcích, které se zabývají otázkami komunikace, písma, chronologie apod, tedy jednak úvod do dějepisu, především ale pravěk a starověk, kde je nutné zmínit souvislosti vzniku různých typů lidské komunikace.

EV- Environmentální výchova – se objevuje v tematických blocích, v nichž je jednou z hlavních myšlenek symbióza a interakce člověka s přírodou, tedy především pravěk a staroorientální civilizace velkých řek. Významná je také pro objasnění příčin stěhování národů v souvislosti s klimatickými změnami.

Český jazyk – je předmětem, který je v řadě tematických celků vhodným doplňkem. Především v učivu antiky, kde je možné využívat znalostí studentů antické literatury, podobně také v tematickém celku raně středověké Evropy je vhodné zmínit nejstarší evropské literární památky (kroniky, anály, legendy), což je rovněž učivo českého jazyka.

Společenské vědy – jedná se především o tematické celky obsahující otázky náboženství, které je jedním z nosných témat SV. Významné jsou rovněž styčné plochy v tématech antické civilizace, zejména politického a právního systému.

Zeměpis – především tam, kde je součástí učiva územní rozmístění, migrace a etnické a demografické změny populace, je vhodné využívat geografický znalostí žáků, zejména z regionálního zeměpisu.

Biologie – v rámci učiva o pravěku (zejména hominizace) je vhodné využít znalosti žáků z učiva biologie

2.ročník

Téma	Očekávané výstupy	Časový plán	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
I. Raný středověk			
České dějiny v raném středověku	Žák charakterizuje politický a kulturní vývoj na území našeho státu v období raného středověku (Velká Morava, raný přemyslovský stát). Žák chápe vztah počátků našich národních dějin a evropské civilizace.	září	Čj, Ze
II. Vrcholný středověk			
Západní Evropa ve vrcholném středověku	Žák definuje proměny hospodářského a kulturního uspořádání středověké společnosti a jeho specifické projevy. Žák dokáže zhodnotit význam a přínos křesťanské civilizace pro současnou evropskou a světovou civilizaci.	říjen	VMEGS, MEV, Ze
Český stát ve vrcholném středověku	Žák dokáže definovat základní aspekty formování a vývoje českého přemyslovského státu. Žák rozumí souvislostem politického a duchovního vývoje českých zemí v rámci střeoevropského prostoru. Žák dokáže zhodnotit vliv evropských dějin na vývoj našeho státu.	listopad - prosinec	VMEGS, Čj, SV
III. Pozdní středověk			

Evropa pozdního středověku	Žák chápe příčiny krize středověké společnosti a umí je uvést na konkrétních příkladech vybraných zemí.	prosinec	MEV
Český stát pozdního středověku	Žák dokáže definovat základní aspekty formování a vývoje českého lucemburského a jagellonského státu. Žák rozumí příčinám a důsledkům husitského hnutí a následného vzniku stavovského státu. Žák chápe vztah kulturních a politických dějin našeho státu v evropském kontextu.	prosinec - leden	Čj, SV, Ze
IV. Počátky novověku			
Kulturní a společenské proměny Evropy, renesance a humanismus, zámořské objevy, reformace	Žák rozpozná nové filozofické, umělecké a vědecké myšlenky, zhodnotí jejich společenské dopady. Žák porozumí příčinám a důsledkům zámořských objevů z evropského i globálního hlediska. Žák umí popsat základní rysy reformace a protireformace, vysvětlí důsledky pro další evropský i světový vývoj.	leden - únor	VMEGS, MEV, EV, Bi, Ze
České země a Evropa na počátku novověku	Žák dokáže definovat základní aspekty českého politického a kulturního vývoje ve střeoevropských souvislostech. Žák posoudí vnitřní sociální, politické a kulturní poměry českého státu uvnitř habsburského soustátí. Žák charakterizuje základní rysy politického a společenského vývoje Evropských zemí na přelomu středověku a novověku. Žák umí vymežit základní znaky stavovství a absolutismu.	únor - březen	Čj, SV
V. Osvícenství a absolutismus			

Osvícenství a osvícenský absolutismus, formování občanské společnosti	Žák určí a zhodnotí hlavní myšlenky osvícenství a osvícenského absolutismu, rozpozná jejich uplatnění. Žák dokáže zhodnotit průběh a význam vzniku USA.	březen - duben	VMEGS, MEV, Čj, SV
Habsburská monarchie v době osvícenského absolutismu	Žák umí definovat základní společenské a politické proměny rakouské monarchie v období osvícenského absolutismu.	květen - červen	MEV, SV, Čj

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata:

VMEGS - Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – prostupuje téměř všemi tematickými bloky, nejvýznamnější je ale v tématech věnujících se vlivu evropské civilizace na formování politické, jazykové, kulturní a hospodářské mapy světa, což bylo v novověku prakticky ve všech oblastech vývoje. Zejména v souvislosti s dvojí koloniální expanzí, šířením myšlenek osvícenství a formování občanské společnosti v mimoevropských regionech. V případě českých dějin pak jde o pochopení souvislostí vývoje českých dějin v evropském kontextu.

MEV - Mediální výchova – figuruje v tematickém bloku vrcholně středověké civilizace, jedná se především o způsoby komunikace, vznik knihtisku a šíření myšlenek v této době, dalším tematickým celkem je renesance a především zámořské objevy v souvislosti se vznikem kartografie.

EV - Environmentální výchova – objevuje se v tematickém bloku zámořských objevů, jde o dopad na evropskou či především americkou populaci, zavlečení nových chorob, rostlinných a živočišných druhů a využití nových plodin.

Český jazyk – figuruje ve všech tematických celcích, kde je možné využít znalostí z dějin literatury. V tématech vrcholného středověku je možné využít znalosti o středověkém písemnictví, především v souvislosti s českými dějinami. Dále v souvislosti s novými myšlenkovými směry – renesance je vhodné využít jak příkladu změny myšlení evropské civilizace ukázky děl dobových autorů.

Společenské vědy – se objevují jako styčná disciplína ve všech tématech týkajících se politického uspořádání společnosti, neboť otázky jako absolutistická společnost, konstituční zřízení apod. jsou stěžejním obsahem politologie. Mnohé myšlenkové směry se navíc objevují v dílech řady významných filozofů.

Zeměpis – se objevuje v tématech věnujících se územním změnám, koloniální expanzi a změnám evropské resp. světové populace. Zde je vhodné využít znalostí žáků z regionální geografie a demografie.

Biologie – v tématech věnujících se koloniálním objevům je možné využít poznatky medicíny, především v souvislosti s novými chorobami, dále pak je vhodné zmínit vliv kolonistů na druhovou skladbu v nově kolonizovaných oblastech.

3.ročník

Téma	Očekávané výstupy	Časový plán	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
------	-------------------	-------------	--

I. Velká francouzská revoluce			
Velká francouzská revoluce, napoleonské války	<p>Žák vysvětlí význam revolučního událostí ve Francii na další vývoj světové civilizace.</p> <p>Žák dokáže zhodnotit význam napoleonských válek na další společenský vývoj evropských národů.</p>	září - říjen	VMEGS, SV, Čj, Bi
II. Ponapoleonská Evropa			
Věk občanských revolucí v ponapoleonském období	Žák popíše a vysvětlí emancipační hnutí národů i jednotlivých společenských vrstev.	listopad - prosinec	VMEGS, MEV, Ze
Utváření novodobých národních společností	Žák umí vymezit místo utváření českého novodobého národa v tomto procesu, včetně jeho specifických rysů.		
Průmyslová revoluce	Žák charakterizuje proces industrializace a její ekonomické, sociální, kulturní a politické důsledky.	leden - únor	VMEGS, MEV, EV, SV
Nové ideologie – nacionalismus, socialismus	Žák chápe příčiny a projevy moderních ideologií a jejich vliv na další vývoj společnosti.		
Porevoluční Evropa	Žák vysvětlí politický a společenský vývoj významných evropských velmocí včetně vzniku nových států.	únor - březen	SV, Ze
III. Svět před první světovou válkou			
Věk impérií před 1. světovou válkou	Žák dokáže zhodnotit význam imperiálního období a jeho dopad na formování moderního světového uspořádání.	březen	VMEGS, Ze, SV
Společnost před první světovou válkou, druhá průmyslová revoluce a kapitalismus	<p>Žák charakterizuje proces modernizace a vědeckotechnického pokroku a zhodnotí jeho dopad na společenské poměry.</p> <p>Žák dokáže definovat proměny české společnosti na konci 19. století a její politické ambice.</p>	březen - duben	EV, MV, SV

IV. První světová válka			
První světová válka	<p>Žák dokáže analyzovat příčiny, průběh a důsledky první světové války.</p> <p>Žák chápe význam ruské revoluce v kontextu dalšího historického vývoje</p> <p>Žák chápe postavení českého národa ve válce.</p> <p>Žák dokáže zhodnotit význam zahraniční akce a čs. legií na pozdější vznik ČSR</p>	duben - květen	VMEGS, Čj, SV, Ze
Versailleský systém a jeho vnitřní rozpory	Žák rozumí významu a vlivu poválečného uspořádání světa na další historický vývoj.	červen	VMEGS, Ze

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata:

VMEGS - Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – je klíčové především u témat týkajících se formování moderní ekonomické a politické mapy světa. Jedná se o vznik průmyslové společnosti a s ní spojených nových moderních ideologií. Dále je toto téma klíčové v souvislosti s významnými revolucemi 19. století (Velká francouzská revoluce, vznik USA). Významné je toto téma také v souvislosti s formováním soudobé mapy světa v období imperialismu a první světové války.

MEV - Mediální výchova – v době formování občanské společnosti roste význam mediálních témat jako je role svobodného necenzurovaného tisku na utváření veřejného mínění. Toto téma tak nabývá na síle v souvislosti s vznikem občanské společnosti v 19. století.

EV - Environmentální výchova – vyskytuje se zejména v tematickém bloku zaměřeném na rozvoj průmyslové společnosti.

Český jazyk – znalosti z literatury a dějin literatury lze využít pro dokumentaci dobové atmosféry a osudů lidí především v souvislosti s českými dějinami.

Společenské vědy – lze využít poznatků především z oblasti politologie. Politologická témata se týkají charakteristiky přechodu od absolutistické společnosti k politické pluralitě a parlamentarismu během revolucí. Dále také pro pochopení podstaty nových ideologií moderního věku.

Zeměpis – figuruje jako zdroj geografické prostorové orientace jednak u válečných konfliktů, jednak v souvislosti se změnami politické mapy během 19. století (územní ztráty a zisky států).

4.ročník

Téma	Očekávané výstupy	Časový plán	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
I. První československá republika			
Vznik Československa	<p>Žák popíše a vysvětlí příčiny a průběh vzniku Československa v mezinárodním kontextu.</p> <p>Žák dokáže zhodnotit roli zahraničního odboje na její vznik.</p>	září	SV, Čj
Československo v meziválečném období	<p>Žák dokáže charakterizovat základní národnostní, územní, kulturní, sociální a politické problémy čs. státu ve 20. a 30. letech.</p> <p>Žák chápe postavení ČSR v mezinárodním kontextu.</p>	září	SV
II. Totalitní režimy a předválečný svět			
Zrod totalitních režimů – fašismus, komunismus	<p>Žák vysvětlí souvislost mezi světovou hospodářskou krizí a vyhocením politických problémů ve vybraných zemích.</p> <p>Žák vymeze základní znaky hlavních totalitních ideologií a dovede je srovnat se zásadami demokracie.</p> <p>Žák dokáže zhodnotit význam, příčiny a důsledky Mnichovské dohody na naše i evropské dějiny.</p>	říjen	VMEGS, SV, MEV
III. Druhá světová válka			
Druhá světová válka a Holokaust	<p>Žák je schopen charakterizovat příčiny a průběh druhé světové války v Evropě i ve světě.</p> <p>Žák dokáže na příkladech uvést příčiny a následky evropského holocaustu.</p>	říjen - listopad	VMEGS, Ze, Čj

Protektorát Čechy a Morava, II. odboj	<p>Žák chápe postavení českého národa během války.</p> <p>Žák umí zhodnotit důsledky protinacistického odboje pro budoucí poválečné uspořádání v ČSR.</p>	listopad	SV, MEV
IV. Studená válka			
Poválečné poměry v Československu a v Evropě	<p>Žák dokáže charakterizovat politický, sociální a ekonomický vývoj v poválečném Československu.</p> <p>Žák umí vysvětlit příčiny studené války a zhodnotit závažnost mezinárodní situace.</p>	prosinec - leden	VMEGS
Ohniska studené války Hospodářský a sociální vývoj v kapitalistických a socialistických zemích	<p>Žák dokáže charakterizovat průběh a výsledky významných válečných konfliktů a krizí během studené války.</p> <p>Žák chápe souvislosti mezi závody ve zbrojení a počátkem třetí průmyslové revoluce.</p> <p>Žák dokáže na příkladech uvést rozdíly mezi kapitalistickými a socialistickými zeměmi v ekonomické, kulturní a politické rovině.</p>	leden	VMEGS, MEV, Ze
Československo po roce 1948	<p>Žák dokáže na příkladech uvést kontroverzní témata čs. poválečných dějin (odsun Němců, období stalinismu).</p> <p>Žák chápe příčiny, průběh a důsledky pražského jara a tzv. normalizace.</p>	únor - březen	SV, MEV
Pád komunistického režimu	<p>Žák umí objasnit příčiny ukončení studené války.</p> <p>Žák chápe příčiny a následky rozpadu Československa a zemí východního bloku.</p> <p>Žák objasní příčiny průběh evropské integrace.</p>	březen - duben	SV, MEV

--	--	--	--

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata:

VMEGS - Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – toto téma je zásadní pro pochopení procesu formování moderní globální společnosti v souvislosti s velkými válečnými konflikty (Druhá světová válka, Studená válka). Toto téma je také klíčové pro pochopení globálního dopadu hospodářské krize a jejího řešení.

MEV - Mediální výchova – problematika svobodných médií nebo naopak mediální a kulturní cenzury prostupuje všechna témata týkající se nástupu a fungování totalitních ideologií komunismu a fašismu. Na případech politické propagandy je možné demonstrovat roli svobodných médií a kultury pro formování demokratické společnosti.

Český jazyk – objevuje se ve všech tématech, kde je možné za pomoci znalosti dobové literatury a osudu postav či autorů podat výpověď o politických poměrech (svobodná tvorba vs. samizdat). Zaměřujeme se při tom především na českou literaturu.

Společenské vědy – politologická témata pomáhají pochopit systém a charakter totalitních ideologií 20. století. Ekonomické poznatky lze využít při charakteristice některých významných ekonomických fenoménů ovlivňujících společenské a politické klima (krize, konjunktury).

Zeměpis – figuruje jako zdroj geografické prostorové orientace jednak u válečných konfliktů, jednak v souvislosti se změnami politické mapy během 20. století (územní ztráty a zisky států).

UČEBNÍ OSNOVY

SPOLEČENSKÉ VĚDY

Časové, obsahové a organizační vymezení předmětu

Ročník:	1.	2.	3.	4.
Počet hodin:	2	2	0	2
Učební texty:	Kol. aut.: Odmaturuj! ze společenských věd, Didaktis Gillernová, Buriánek: Základy psychologie, sociologie, Fortuna Hradil: Právo pro gymnázia a OA, MAP Pudlák, Sojka: Ekonomie pro SŠ, Fortuna David: Politologie, Olomouc Störig: Malé dějiny filozofie, Karmelitánské nakladatelství McLoughlin: Světové náboženství v kostce, Rebo			

Charakteristika předmětu:

- Vyučovací předmět Společenské vědy je součástí vzdělávací oblasti Člověk a společnost
- Do předmětu Společenské vědy byla integrována oblast Člověk a svět práce v plném rozsahu
- **Jsou realizována tato průřezová témata:**
  1. Osobnostní a sociální výchova
  2. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
  3. Multikulturní výchova
  4. Environmentální výchova
  5. Mediální výchova
- Předmět rozvíjí a rozšiřuje poznatky zejména v oblastech psychologie, sociologie, politologie, práva, ekonomie a filozofie
- Na obsah předmětu Společenské vědy navazují ve 3. a 4. ročníku volitelné předměty Společenskovědní seminář, Psychologie a Filosofie
- Žákům škola nabízí společenskovědní exkurzi do Prahy (Parlament ČR), Brna (soudnictví), do koncentračního tábora v Osvětimi, na jednání OS Karviná, na besedu Rodinné a manželské poradny a další aktivity korespondující s učivem tohoto předmětu

Uplatňované strategie:

Rozvíjíme u žáků tyto klíčové kompetence:

1. Kompetence k učení

- Vedeme studenty k samostatné práci s informacemi z nejrůznějších zdrojů, k orientaci v množství informací a k jejich kritickému posuzování
- Žáci jsou vedeni k diskusím na aktuální témata, jsou formováni jejich názory a tolerance k názorům druhých
- Klademe důraz na mezipředmětové vztahy – historické souvislosti, tradice a kulturní dědictví

- Studenti jsou vedeni k výchově k myšlení v evropských a historických souvislostech
- 2. Kompetence k řešení problémů**
  - Zařazujeme do výuky diskusi na aktuální situaci různých odvětví
  - Učíme žáka kriticky interpretovat získané poznatky a zjištění a ověřovat je
  - Podněcujeme v žácích nacházení argumentů a důkazů pro svá tvrzení a vedeme je ke správné formulaci a obhajobě svých závěrů
- 3. Kompetence komunikativní**
  - Rozvíjíme v žácích, s ohledem na účastníky komunikace, efektivně využívat dostupné prostředky komunikace, verbální i neverbální, včetně symbolických a grafických vyjádření různého typu
  - Efektivně využíváme moderní informační technologie
  - Podněcujeme vyjadřování se v mluvených i psaných projevech jasně, srozumitelně a přiměřeně k tomu, co a jak chce žák sdělit, s jakým záměrem a v jaké situaci komunikuje
  - Rozvíjíme cit k míře zkušeností a znalostí a k možným pocitům partnerů v komunikaci
  - Společně s žáky připravujeme setkání a besedy s různými osobnostmi společenského, politického života
- 4. Kompetence sociální a personální**
  - Rozvíjíme v žácích dobré mezilidské vztahy nejen v rámci svého třídního kolektivu, ale i napříč ročníky, vztahy mezi učiteli a žáky
  - Přispíváme k vytváření hodnotných mezilidských vztahů založených na vzájemné úctě, empatii a toleranci
  - Vedeme žáky k reálnému posouzení svých fyzických a duševních možností a k schopnosti sebereflexe
  - Podporujeme v žácích odhalení a potlačení patologických jevů v sociální skupině (šikana, toxikomanie, rasismus a další)
- 5. Kompetence občanské**
  - Zdůrazňujeme žákům respektování různých hodnot, názorů, postojů a schopností ostatních lidí
  - Učíme promýšlet souvislosti mezi svými právy, povinnostmi a zodpovědností, aktivně hájit práva jiných i svá, vystupovat proti jejich potlačování
  - Rozvíjíme odpovědné chování a jednání v krizových situacích, v situacích život a zdraví ohrožujících a poskytování pomoci v krajních momentech
  - Zařazujeme do výuky návštěvu různých institucí (Parlament ČR, OS Karviná a další)
- 6. Kompetence k podnikavosti**
  - Vedeme žáky k využití získaných znalostí pro přípravu na budoucí studium a povolání
  - Nabádáme studenty k dosahování stanovených cílů, k revidování a kritickému hodnocení dosažených výsledků, korigování další činnosti s ohledem na stanovený cíl a reálné schopnosti a možnosti

1. ročník

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Časový plán	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
Člověk jako jedinec <ul style="list-style-type: none"> • podstata lidské psychiky • osobnost člověka 	Žák... <ul style="list-style-type: none"> • objasní, proč a jak se lidé odlišují ve svých projevech chování, uvede příklady faktorů, které 	září– prosinec	Průřezová témata: 1 Mezipředmětové vazby: biologie

<ul style="list-style-type: none"> psychologie v každodenním životě 	<p>ovlivňují prožívání, chování a činnost člověka</p> <ul style="list-style-type: none"> porovná osobnost v jednotlivých vývojových fázích života, vymezí, co každá etapa přináší do lidského života nového a jaké životní úkoly před člověka staví vyloží, jak člověk vnímá, prožívá a poznává skutečnost, sebe i druhé lidi a co může jeho vnímání a poznávání ovlivňovat porovná různé metody učení a vyhodnocuje jejich účinnost pro své studium s ohledem na vlastní psychické předpoklady, uplatňuje zásady duševní hygieny při práci a učení využívá získané poznatky při sebepoznávání, poznávání druhých lidí, volbě profesní orientace na příkladech ilustruje vhodné způsoby vyrovnávání se s náročnými životními situacemi 		
<p>Člověk ve společnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> společenská podstata člověka sociální struktura společnosti sociální fenomény a procesy 	<p>Žák...</p> <ul style="list-style-type: none"> uplatňuje společensky vhodné způsoby komunikace ve formálních i neformálních vztazích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší konstruktivním způsobem respektuje kulturní odlišnosti a rozdíly v projevu příslušníků různých sociálních skupin, na příkladech doloží, k jakým důsledkům mohou vést předsudky objasní, jaký význam má sociální kontrola ve skupině a ve větších sociálních celcích posoudí úlohu sociálních změn v individuálním i společenském vývoji, rozlišuje změny konstruktivní a destruktivní objasní podstatu některých sociálních problémů současnosti a popíše možné dopady sociálně-patologického chování na jedince a společnost 	<p>leden</p>	<p>Průřezová témata: 1, 2, 3, 4, 5</p> <p>Mezipředmětové vazby: biologie, zeměpis</p>
<p>Občan a právo</p> <ul style="list-style-type: none"> právo a spravedlnost 	<p>Žák...</p>	<p>únor–červen</p>	<p>Průřezová témata: 2, 4</p>

<ul style="list-style-type: none"> • právo v každodenním životě • orgány právní ochrany 	<ul style="list-style-type: none"> • objasní, v čem spočívá odlišnost mezi morálními a právními normami, odůvodní účel sankcí při porušení právní normy • uvede, které státní orgány vydávají právní předpisy i jak a kde je uveřejňují • rozlišuje fyzickou a právnickou osobu, uvede jejich příklady • vymezí podmínky vzniku a zániku důležitých právních vztahů (vlastnictví, pracovní poměr, manželství) i práva a povinnosti účastníků těchto právních vztahů • na příkladu ukáže možné důsledky neznalosti smlouvy včetně jejich všeobecných podmínek • rozeznává, jaké případy se řeší v občanském soudním řízení a jaké v trestním řízení • rozlišuje trestný čin a přestupek, vymezí podmínky trestní postížitelnosti občanů a uvede příklady postihů trestné činnosti • rozlišuje náplň činnosti základních orgánů právní ochrany, uvede příklady právních problémů, s nimiž se na ně mohou občané obracet • ve svém jednání respektuje platné právní normy 		<p>Mezipředmětové vazby: dějepis</p>
---	---	--	--------------------------------------

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata:

Průřezová témata:

1. Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti, komunikace uvnitř skupin a napříč sociálními skupinami
2. Právní systémy a odlišný společenský vývoj v různých částech světa
3. Život marginálních skupin a menšin
4. Vztah člověka a přírody, právní ochrana přírody
5. Masmédia

Mezipředmětové vazby:

Biologie – ontogenetický vývoj, psychohygiéna, biologický původ deviací

Dějepis – právní normy v dějinách

Zeměpis – stratifikační systémy ve světě

2. ročník

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Časový plán	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
Trh práce a profesní volba <ul style="list-style-type: none"> profesní volba mezinárodní trh práce osobní management 	Žák... <ul style="list-style-type: none"> kriticky posoudí své zdravotní, osobnostní a kvalifikační předpoklady pro volbu dalšího studia a profesní orientace posuzuje profesní a vzdělávací nabídku vztahující se k jeho profesní volbě a kariéře posoudí profesní poptávku na českém i evropském trhu práce a pružně na ni reaguje dalším vzděláváním vyhotoví potřebnou dokumentaci pro přijímací řízení k dalšímu studiu i ve zvolené profesi vhodně prezentuje vlastní osobu a práci, vhodně vystupuje při přijímacím pohovoru nebo konkurzu reflektuje význam práce pro psychické zdraví člověka, vytvoří si vyvážený pracovní rozvrh s ohledem na své osobní vztahy 	září–říjen	Průřezová témata: 1, 2 Mezipředmětové vazby: český jazyk, cizí jazyky
Pracovněprávní vztahy <ul style="list-style-type: none"> pracovní právo bezpečnost práce 	Žák... <ul style="list-style-type: none"> uvede postup, jak uzavřít pracovní smlouvu a podat výpověď uvede svá pracovní práva a vyžaduje jejich respektování od ostatních, respektuje své pracovní povinnosti objasní funkci odborů volí bezpečné pracovní postupy šetrné k životnímu prostředí, používá adekvátní pracovní pomůcky chová se poučeně a adekvátně situaci v případě pracovního úrazu 		Mezipředmětové vazby: biologie
Tržní ekonomika <ul style="list-style-type: none"> základní ekonomické pojmy ekonomické subjekty marketing 	Žák... <ul style="list-style-type: none"> vysvětlí na základě konkrétní, reálné a aktuální situace ve společnosti mechanismy fungování trhu 	listopad– únor	Průřezová témata: 5 Mezipředmětové vazby: dějepis, český jazyk, cizí jazyk

	<ul style="list-style-type: none"> • stanoví cenu jako součet nákladů, zisku a DPH, vysvětlí, jak se cena liší podle typu zákazníků, místa či období, objasní důvody kolísání cen zboží či pracovní síly na trhu podle vývoje nabídky a poptávky • rozpozná běžné cenové triky (cena bez DPH aj.) a klamavé nabídky • rozlišuje a porovnává praktické využití jednotlivých forem podnikání, posoudí, která forma podnikání je v konkrétní situaci nejvýhodnější • posoudí výhody a rizika podnikání v porovnání se zaměstnáním • uvede, jak postupovat při zakládání vlastní podnikatelské činnosti a jak zažádat o živnostenské oprávnění • analyzuje skrytý obsah reklamy, kriticky posuzuje podíl marketingu na úspěchu výrobku na trhu 		
<p>Národní hospodářství a úloha státu v ekonomice</p> <ul style="list-style-type: none"> • fiskální politika • monetární politika ČNB • sociální politika 	<p>Žák...</p> <ul style="list-style-type: none"> • objasní základní principy fungování systému příjmů a výdajů státu • rozlišuje základní typy daní, rozlišuje, na které jeho činnosti se zdaňovací povinnost vztahuje • uvede, jakým způsobem podá daňové přiznání, především k dani z příjmu, jak provede základní výpočty daní a zjistí výši sociálního a zdravotního pojištění • na základě aktuálních mediálních informací posoudí vliv nejdůležitějších ekonomických ukazatelů (inflace, úroveň HDP, míra nezaměstnanosti) na změny v životní úrovni občanů • vysvětlí podstatu inflace a její důsledky na příjmy obyvatelstva, vklady a úvěry, dlouhodobé finanční plánování a uvede příklady, jak se důsledkům inflace bránit • uvede postup, jak vypočítá životní minimum své domácnosti a jak 		

	<p>zažádá o sociální dávku, na niž má nárok</p> <ul style="list-style-type: none"> • objasní funkci podpory v nezaměstnanosti, funkci úřadů práce a personálních agentur, vyhledá informace o zaměstnání a rekvalifikaci v různých typech médií 		
<p>Finance</p> <ul style="list-style-type: none"> • peníze • hospodaření domácnosti • finanční produkty • bankovní soustava 	<p>Žák...</p> <ul style="list-style-type: none"> • používá nejběžnější platební nástroje, smění peníze za použití kurzovního lístku • uvede principy vývoje ceny akcií a možnosti forem investic do cenných papírů • rozliší pravidelné a nepravidelné příjmy a výdaje a na základě toho sestaví rozpočet domácnosti • navrhne, jak řešit schodkový rozpočet a jak naložit s přebytkovým rozpočtem domácnosti • na příkladu vysvětlí, jak uplatňovat práva spotřebitele (při nákupu zboží a služeb, včetně produktů finančního trhu) • navrhne způsoby, jak využít volné finanční prostředky (spoření, produkty se státním příspěvkem, cenné papíry, nemovitosti aj.), vybere nejvýhodnější produkt pro investování volných finančních prostředků a vysvětlí proč • vybere nejvýhodnější úvěrový produkt s ohledem na své potřeby a zdůvodní svou volbu, posoudí způsoby zajištění úvěru a vysvětlí, jak se vyvarovat předlužení • vysvětlí způsoby stanovení úrokových sazeb a rozdíl mezi úrokovou sazbou a RPSN • vybere nejvýhodnější pojistný produkt s ohledem na své potřeby • objasní funkci ČNB a její vliv na činnost komerčních bank • využívá moderní formy bankovních služeb, včetně digitálních technologií, ovládá způsoby bezhotovostního platebního styku 		<p>Mezipředmětové vazby: dějepis</p>

<p>Občan ve státě</p> <ul style="list-style-type: none"> • stát • demokracie • lidská práva • ideologie 	<p>Žák...</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje a porovnává historické i současné typy států (forem vlády) • vymezí, jakou funkci plní ve státě ústava a které oblasti života upravuje • objasní, proč je státní moc v ČR rozdělena na tři nezávislé složky, rozlišuje a porovnává funkce a úkoly orgánů státní moci ČR • vyloží podstatu demokracie, odliší ji od nedemokratických forem řízení sociálních skupin a státu, porovná postavení občana v demokratickém a totalitním státě • objasní podstatu a význam politického pluralismu pro život ve státě, uvede příklady politického extremismu a objasní, v čem spočívá nebezpečí ideologií • rozlišuje složky politického spektra, porovnává přístupy vybraných politických seskupení k řešení různých otázek a problémů každodenního života občanů • uvede příklady, jak může občan ovlivňovat společenské dění v obci a ve státě a jakým způsobem může přispívat k řešení záležitostí týkajících se veřejného zájmu • vyloží podstatu komunálních a parlamentních voleb, na příkladech ilustruje možné formy aktivní participace občanů na životě obce či širších společenství • obhajuje svá lidská práva, respektuje lidská práva druhých lidí a uvážlivě vystupuje proti jejich porušování • uvede okruhy problémů, s nimiž se může občan obracet na jednotlivé státní instituce, zvládá komunikaci ve styku s úřady • uvede příklady projevů korupce, analyzuje její příčiny a domýšlí její možné důsledky 	<p>březen– červen</p>	<p>Průřezová témata: 2</p> <p>Mezipředmětové vazby: dějepis, zeměpis</p>
--	---	---------------------------	--

<p>Mezinárodní vztahy, globální svět</p> <ul style="list-style-type: none"> • evropská integrace • mezinárodní spolupráce • proces globalizace 	<p>Žák...</p> <ul style="list-style-type: none"> • objasní důvody evropské integrace, posoudí její význam pro vývoj Evropy • rozlišuje funkce orgánů EU a uvede příklady jejich činnosti • posoudí vliv začlenění státu do Evropské unie na každodenní život občanů, uvede příklady, jak mohou fyzické a právnické osoby v rámci EU uplatňovat svá práva • uvede příklady činnosti některých významných mezinárodních organizací a vysvětlí, jaký vliv má jejich činnost na chod světového společenství, zhodnotí význam zapojení ČR • uvede příklady institucí, na něž se může obrátit v případě problémů při pobytu v zahraničí • posoudí projevy globalizace, uvede příklady globálních problémů současnosti, analyzuje jejich příčiny a domýšlí jejich možné důsledky 		<p>Průřezová témata: 2</p> <p>Mezipředmětové vazby: dějepis, zeměpis</p>
--	---	--	--

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata:

Průřezová témata:

1. Vlastní schopnosti a dovednosti k uplatnění na trhu práce
2. Globální trh práce, globální problémy, jejich příčiny a důsledky a jejich souvislost s rozvojem společnosti, politické systémy ve světě
5. Mediální komunikace, reklama

Mezipředmětové vazby:

Biologie – Pracovní úraz, toxikomanie a její dopad na lidské zdraví

Dějepis – Hospodářský cyklus a hospodářská krize v dějinách, peníze v dějinách, vývoj státu, demokracie kdysi a dnes, Ústava ČR, lidská práva v Česku, historické pozadí ideologií, integrační procesy a historické pozadí mezinárodních organizací

Zeměpis – státní formy a zřízení

Český jazyk – Verbální komunikace, způsoby efektivní argumentace, příprava materiálů pro ucházení se o zaměstnání

Cizí jazyk – Verbální komunikace, způsoby efektivní argumentace, příprava materiálů pro ucházení se o zaměstnání

4. ročník

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Časový plán	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
Úvod do filozofie a religionistiky <ul style="list-style-type: none"> • podstata filozofie • filozofie v dějinách • víra v lidském životě 	Žák... <ul style="list-style-type: none"> • objasní podstatu filozofického tazání, porovná východiska filozofie, mýtu, náboženství, vědy a umění k uchopení skutečnosti a člověka • rozliší hlavní filozofické směry, uvede jejich klíčové představitele a porovná řešení základních filozofických otázek v jednotlivých etapách vývoje filozofického myšlení • eticky a věcně správně argumentuje v dialogu a diskusi, uvážlivě a kriticky přistupuje k argumentům druhých lidí, rozpozná nekorektní argumentaci a manipulativní strategie v mezilidské komunikaci • zhodnotí význam vědeckého poznání, techniky a nových technologií pro praktický život i možná rizika jejich zneužití • posuzuje lidské jednání z hlediska etických norem a svědomí jednotlivce, objasní dějinnou proměnlivost základních etických pojmů a norem • rozlišuje významné náboženské systémy, identifikuje projevy náboženské a jiné nesnášenlivosti a rozezná projevy sektářského myšlení 	září–duben	Průřezová témata: 1, 2, 3, 4, 5 Mezipředmětové vazby: zeměpis, dějepis, český jazyk

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata:

Průřezová témata:

1. Etika, porozumění sobě samému, důležitost filozofického bádání a víry pro osobní život
2. Kořeny evropského myšlení, vliv filosofie na společnost
3. Porozumění mezi lidmi různých kultur a náboženství
4. Vztah člověka a přírody

5. Manipulace a komunikace v médiích

Mezipředmětové vazby:

Dějepis – historický vývoj, proměny myšlení, ekonomická a politická situace

Zeměpis – geografický determinismus

Český jazyk – kulturní tradice, odraz myšlenek v literatuře

UČEBNÍ OSNOVY

INFORMATIKA A VÝPOČETNÍ TECHNIKA

Časové, obsahové a organizační vymezení předmětu

Ročník :	1.	2.	3.	4.
Počet hodin :	2	2	-	-
Učební texty :	- - -			

Charakteristika předmětu:

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět informatika dává prostor všem žákům porozumět tomu, jak funguje počítač a informační systémy. Zabývá se automatizací, programováním, optimalizací činností, reprezentací dat v počítači, kódováním a modely popisujícími reálnou situaci nebo problém. Dává prostor pro praktické aktivní činnosti a tvořivé učení se objevováním, spoluprací, řešením problémů, projektovou činností. Pomáhá porozumět světu z pohledu informatiky jako vědní disciplíny, s jejímiž základy seznamuje.

Důraz je kladen na rozvíjení žákova informatického myšlení s jeho složkami abstrakce, algoritmizace a dalšími. Praktickou činnost s tvorbou jednotlivých typů dat a s aplikacemi vnímáme jako prostředek k získání zkušeností k tomu, aby žák mohl poznávat, jak počítač funguje, jak reprezentuje data různého typu, jak pracují informační systémy a jaké problémy informatika řeší.

Škola klade důraz na rozvíjení digitální gramotnosti ve všech předmětech, k tomu přispívá informatika svým specifickým dílem.

Organizační a obsahové vymezení vyučovacího předmětu

Výuka probíhá na počítačích v počítačové učebně. Některá témata se probírají bez počítače.

V řadě činností preferujeme práci žáků ve dvojicích u jednoho počítače, aby docházelo k diskusi a spolupráci. Žák nebo dvojice pracuje individuálním tempem.

Výuka je orientována činnostně, s aktivním žákem, který objevuje, experimentuje, ověřuje své hypotézy, diskutuje, tvoří, řeší problémy, spolupracuje, pracuje projektově, konstruuje své poznání.

Žákům je umožněno pracovat individuálním tempem odpovídajícím jejich schopnostem, je podporována práce v týmu, ve dvojici. Není kladen naprosto žádný důraz na pamětné učení a reprodukci.

Uplatňované strategie:

Kompetence k učení:

- učitel vede žáky k systematickému pojetí procesu zpracovávání a vyhodnocování informací a k uvědomění si významového jádra sdělení

Kompetence k řešení problémů:

- učitel podněcuje v žácích snahu o samostatné nalezení řešení problémů

Kompetence komunikativní:

- učitel předkládá skupinové aktivity s přiřazením rolí a pravidel pro komunikaci
- vyžaduje od studentů střídme, jasné a logicky strukturované vyjádření
- podporuje v žácích zájem o smysluplné využívání komunikačních prostředků včetně živé komunikace

Kompetence občanská

- při hodnocení práce učitel kontroluje, zda žák toleruje požadavky okolí, neuráží či neponižuje nikoho jiného
- učitel při hodnocení úkolů i při průběžném hodnocení zjišťuje, zda žák chápe své povinnosti při vystupování ve veřejném prostoru (internet)
- učitel vyžaduje, aby žák dokázal obhájit svou práci i své postupy před kolektivem skupiny nebo přijmout rady okolí
- učitel zadává takové úlohy, při jejichž řešení žák tvořivě využívá teorii informace při hodnocení informací z internetu. Zjišťuje, zda je žák schopen nesprávné informace opravit nebo zaujmout k nim osobní postoj
- učitel seznámí žáka s autorskými právy a vede jej k jejich dodržování

1.ročník

Téma	Učivo	Očekávané výstupy	Časový plán	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE				
hardware počítače a jeho parametry zpracování dat v počítači software – operační systém		Rozpozná jednotlivé části počítače, rozlišuje jednotlivé operační systémy a vysvětlí rozdíly mezi nimi z uživatelského hlediska	září	
DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ				

<p>kódování a přenos dat – kódování dat v počítačích obecně, binární soustava, bity a bajty; kódování čísel, vliv množství informace (počtu bitů) na možný rozsah a dostupnou přesnost; kódování textů; přenos dat, kódování a dekódování zprávy, komunikační kanál, kontrolní součty data, informace – získávání, vyhledávání a ukládání dat obecně a v počítači; data a jejich význam, pojem informace</p>	<p>rozlišuje a používá různé datové typy; navrhuje a porovnává různé způsoby kódování z různých hledisek a vysvětlí proces a úskalí digitalizace</p>	<p>září</p>	
<p>DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ</p>			
<p>Textový editor - formátování, úpravy, zásady grafické a typografické úpravy dokumentu, styly, tvary, tabulky, nástroje</p>	<p>zpracovává a prezentuje výsledky své práce s využitím pokročilých funkcí aplikačního softwaru, multimediálních technologií a internetu efektivně využívá možností textového editoru při tvorbě a zpracování textů</p>	<p>říjen</p>	
<p>DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ</p>			
<p>Kódování obrazu, zvuku, videa, principy bezztrátové a ztrátové komprese; Rastrový grafický editor - základní operace, úpravy a tvorba rastrových obrázků Vektorový grafický editor - základy práce s vektorovými objekty a nástroji</p>	<p>rozlišuje a používá různé datové typy; převede data z jednoho modelu do jiného; najde chyby daného modelu a odstraní je; porovná různé modely s ohledem na užitečnost pro řešení daného problému</p>	<p>listopad únor</p>	
<p>DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE</p>			
<p>počítačové sítě – lokální počítačové sítě a internet – paketový přenos dat, firewall; zabezpečený přenos dat; principy fungování webu a cloudových služeb; typy, vlastnosti</p>	<p>porovná jednotlivé způsoby propojení počítačů, charakterizuje počítačové sítě a internet; vysvětlí, pomocí čeho a jak je zajištěna komunikace mezi jednotlivými zařízeními v síti identifikuje a řeší problémy a výzvy vznikající při práci s digitálními</p>	<p>březen červen</p>	

<p>bezdrátových sítí, internet věcí bezpečnost počítačových zařízení a dat – způsoby útoku na počítačová zařízení; cíle a sociotechnické metody útočníků; zabezpečení zařízení a dat – aktualizace softwaru, antivir, bezpečná práce s hesly, vícefaktorová autentizace a biometrika; metody zálohování dat; systémový přístup k zabezpečení bezpečné digitální prostředí – fyzická identita člověka jako spojení jeho biologické a právní identity; digitální identita a její vazby s fyzickou identitou – datová schránka, elektronický podpis, token; neověřená a falešná digitální identita; nevědomá digitální stopa – logy, metadata, cookies, sledování uživatele a narušení soukromí při využívání internetu;</p>	<p>zařízeními, chrání digitální zařízení, digitální obsah i osobní údaje před poškozením či zneužitím s vědomím změn v technologiích, které ovlivňují bezpečnost Vytváří vědomou digitální stopu s vlastním obsahem Publikuje dokumenty na Internetu v souladu s legislativou a etickými normami</p>		
---	--	--	--

2.ročník

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Časový plán	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ			
Číselné soustavy, binární, oktálová a hexadecimální, převody číselných soustav	je schopen převádět čísla mezi různými číselnými soustavami	září	
INFORMAČNÍ SYSTÉMY - HROMADNÉ			

ZPRACOVÁNÍ DAT (TABULKY)			
zpracování dat pomocí textových funkcí tabulkového procesoru vizualizace dat, vypovídací schopnost grafu rozpoznávání vzorů a trendů v datech, kontingenční tabulky	vyřeší problém použitím vzorce nebo funkce pro hromadné výpočty s daty včetně funkcí zpracovávajících text vyřeší problém navržením kontingenční tabulky zvolí správnou vizualizaci dat grafem s ohledem na jeho vypovídací schopnost	říjen listopad	
INFORMAČNÍ SYSTÉMY - HROMADNÉ ZPRACOVÁNÍ DAT (DATABÁZE)			
hromadné zpracování dat: tabulka, její struktura – data, hlavička a legenda dotazy, filtrování, řazení návrh databázové tabulky, atributy polí, primární klíč více tabulek, jejich propojení, relace	navrhne a vytvoří strukturu vzájemného propojení tabulek; navrhne procesy zpracování dat nastavuje účelné zobrazení dat, filtruje a řadí data úpravou databázového dotazu otestuje správnost a použitelnost svého řešení, navrhne a realizuje potřebná vylepšení; během provozu informačního systému rozpozná funkčně či věcně nesprávný stav, zjistí jeho příčinu a navrhne způsob jeho odstranění	listopad prosinec	
ALGORITMUS			
pojem algoritmus, vlastnosti algoritmu, různé zápisy algoritmu	využívá různé způsoby zápisu pracovních procesů (např. přirozený jazyk, diagram, program) rozpozná problematická místa postupu nebo jeho zápisu (např. nekonečné opakování, nejednoznačné pokračování, nemožný úkon)	leden	
PROGRAMOVÁNÍ			
výstup dat vstup dat syntaktické, běhové a logické chyby proměnné, datové typy návaznost příkazů a dat cyklus s pevným počtem opakování náhodný prvek ze seznamu podmínky větvení programu a vnořené větvení ladění programu	zapiše program pro vyřešení konkrétního problému používá proměnné vhodných datových typů využívá různé vstupy a výstupy používá větvení programu a cyklus se složenou podmínkou pro jeho ukončení ověřuje správné fungování vytvářených programů nalezne chybu ve svém i cizím programu a opraví ji optimalizuje program - čitelnější kód, rychlejší, bez duplicitních činností	únor květen	

	upraví hotový program podle dodatečných požadavků		
VLASTNÍ PROJEKT			
vývoj programu volba nástroje podle zadání projektu rozdělení problému na části testování programu a jeho optimalizace - ladění náповěda a dokumentace k programu autorství a licence k programu etika programátora	Projekt má sloužit k prokázání tvůrčího přístupu žáků k řešení problémů a schopnosti projektovat svoji činnost	červen	

UČEBNÍ OSNOVY

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Časové, obsahové a organizační vymezení předmětu

Ročník :	1.	2.	3.	4.
Počet hodin :	2	2	-	-
Učební texty :	Výtvarná výchova v 1. a 2. ročníku středních pedagogických škol (SPN Praha 1984) Výtvarná výchova v 3. a 4. ročníku středních pedagogických škol- 1.část (SPN Praha 1989) Výtvarná výchova v 3. a 4. ročníku středních pedagogických škol- 2.část (SPN Praha 1989) Průvodce výtvarným uměním I.-V. díl (Vydavatelství a nakladatelství Práce s.r.o. Praha, 1994) Lexikon výtvarného umění (Nakladatelství FIN, Olomouc, 1996)			

Charakteristika předmětu:

Obsahové vymezení předmětu:

Vyučovací předmět je vytvořen na základě rozpracování vzdělávacího obsahu oboru Výtvarná výchova ze vzdělávací oblasti Umění a kultura z RVP ZV.

Pojetí Výtvarného oboru:

Vyučovací předmět Výtvarná výchova klade důraz na tvůrčí činnosti – tvorba, vnímání a interpretace. Tyto činnosti umožňují rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, citění, myšlení, prožívání, fantazii, představivost, intuici a kreativitu. K jejich realizaci nabízí výtvarná výchova vizuálně obrazné prostředky nejen tradiční, ale i nově vznikající v současném výtvarném umění a v nových médiích. Tvůrčími aktivitami (rozvíjení smyslové citlivosti, uplatňování subjektivity a ověřování komunikačních účinků) je žák veden k uplatňování a rozvíjení pocitů a prožitků, uplatňuje vhodné prostředky pro vyjádření těchto vjemů. Vedeme žáka k uvědomování si a uplatňování vlastních zkušeností při tvorbě, vnímání a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření. Vedeme žáka k hledání souvislostí, vytváření osobního postoje k obsahu vizuálně obrazných vyjádření a hledání vhodného způsobu prezentace vlastní tvorby žáka.

Organizační vymezení předmětu:

Studenti si v 1. ročníku mohou vybrat mezi předmětem Výtvarná výchova nebo Hudební výchova, který pak povinně navštěvují i ve 2.ročníku. Výuka probíhá v dělených skupinách, max. počet žáků je 18. Toto dělení na skupiny umožňuje lepší podmínky pro práci a individuální přístup ke studentům v průběhu vyučovacího procesu.

- *forma realizace výuky:* vyučovací hodiny, prezentace, projekty, exkurze, animační programy galerií a muzeí
- *místo realizace výuky:* specializovaná učebna školy, keramická dílna, počítačová učebna,

exteriér, plenér, galerie, muzea, knihovny

Uplatňované strategie:

Ve vyučovacích hodinách učitel rozvíjí a utváří základní klíčové kompetence:

kompetence k učení:

- žáka vedeme k samostatné a tvořivé činnosti
- vhodnou motivací probouzíme v žákovi zájem o výtvarnou kulturu, podporujeme jeho fantazii a tvůrčí schopnosti
- vedeme žáka k získávání a zpracovávání poznatků z dostupných informačních zdrojů (tiskoviny, internet), ale i přímým kontaktem návštěvou galerie či muzea, vytváření databáze informací

kompetence k řešení problémů:

- vhodně zařazujeme do výuky metody projektového vyučování
- užitím vhodných metod při vlastní tvorbě propojujeme vazbu na další umělecké obory
- při realizaci tvůrčího záměru podporujeme kreativní přístup

kompetence komunikativní:

- při práci vedeme žáka k osvojování a používání odborného jazyka
- dáváme žákovi příležitost prezentovat získané poznatky vhodnou formou
- při vlastní tvorbě, interakci s vizuálně obrazným vyjádřením dáváme příležitost specifickým způsobem (neverbální-vizuální, obrazová) vyjadřovat své smyslové zkušenosti
- při diskusích nad vlastní tvorbou i tvorbou ostatních učíme žáka hodnotit, zdůvodňovat a interpretovat dané vyjádření

kompetence sociální a personální:

- v tvůrčím procesu a při vnímání umělecké produkce poskytujeme prostor jak pro samostatnou, tak i pro týmovou práci, podporujeme schopnost společně tvořit
- žáci jsou vedeni k uvědomování si své role ve skupině, k dodržování pravidel při týmové práci a k odpovědnosti

kompetence občanské:

- v procesu tvorby a interakce s uměleckou produkcí je žák veden k vnímání a uvědomování si kulturních a duchovních hodnot, tradic
- žáci jsou vedeni k respektování každého člověka jako individuality, k toleranci, mají možnost kriticky se vyjadřovat k názorům druhých
- vedeme žáka k vytváření vědomí nezbytnosti chránit životní prostředí, kulturní a duchovní hodnoty

kompetence pracovní:

- při realizaci výtvarného záměru nabízíme širokou škálu aktivit, prostřednictvím kterých žák získává nezbytné pracovní návyky
- při tvůrčích výtvarných činnostech vedeme žáka k dodržování daného technologického postupu a zásad bezpečnosti při práci, ochrany vlastního zdraví i druhých

1.ročník

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Časový plán	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
KRESBA	žák:		
-tužkou -pastelkou -fixem -uhlem -rudkou -suchým pastelem -štetcem	-rozlišuje pojmy linie a plocha -zvládá zvolené techniky -využívá kompoziční postupy -zvládá prvky stínování -zvětšuje detail, zmenšuje objekt -fázuje postup do kroků -uplatňuje tvořivost -pracuje s pojmy linie, plocha, kompozice, kontrast -seznámí se s e základy lineární perspektivy -rozumí pojmům abstrakce, realita	září říjen	Bi Dě EV MEV M
MALBA			
-akvarelovými barvami -temperovými barvami -suchým pastelem -voskovým pastelem -barvami na sklo	-zvládá zvolené techniky -dokáže barevně, v symbolech vyjádřit momentální duševní prožitky -zvládne složitější kompozici -uplatňuje fantazii a tvořivost -rozumí pojmům zátiší. krajinomalba, plenér, figura, akt, vitráž, Tiffany, mandala	listopad prosinec	Z Fy Ch VMEGS EV
GRAFIKA			
-suchá jehla na formát A5 -tisk z papírořezu -monotyp -počítačová grafika	-rozumí principu tisku z hloubky, výšky a plochy -zručně a bezpečně ovládá práci s nůžkami a zasouvacím nožem a jehlou -pracuje s náhodou a dokáže vytvářet nové překvapivé obrazce -odlišuje portrét a karikaturu -vytvoří prezentaci na dané téma (např. Historie komiksu)	leden únor	Bi OSV Dě EV IVT
TECHNIKY V MATERIÁLU			
-kaširování -ubrousková technika	-cíleně využívá vlastností různých materiálů	březen duben	EV MEV Dě

-práce se sádrou a škrobem -práce s keramickou hlinou -práce s hliníkovou fólií -práce s voskem -savování -benzínový papír	-uplatňuje tvořivé myšlení a zručnost -rozumí pojmům reliéf, socha, busta, torzo, mozaika, freska, sgrafito -pracuje s pojmy glazura, šlikr, špachtle, očko -dokáže zvolit správný nástroj k práci -seznámí se s principy smaltování, enkaustiky, intarzie		Ch
DĚJINY VÝTVARNÉHO UMĚNÍ			
-období pravěku -období starověku -období středověku	-rozlišuje umělecké směry a slohy -rozpoznává a porovnává specifické odlišnosti jednotlivých směrů -seznamuje se s pojmy z oboru malířství, sochařství a architektury	květen červen	D VMEGS HV SV

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata:

Environmentální výchova	EV
Výchova demokratického občana	VDO
Mediální výchova	MEV
Výchova k myšlení v evropských souvislostech	VMEGS
Osobnostní a sociální výchova	OSV

Výtvarná výchova je specifická v tom, že se v každém tématu dají využít, zopakovat, procvičit, někdy i rozšířit získané vědomosti žáků z jiných předmětů (biologie-Bi, zeměpis-Z, dějepis-Dě, společenské vědy-SV, chemie-Ch, matematika-M, informatika-IVT, hudební výchova-HV...). Učitel musí zvolit vhodné vyučovací metody (řízenou diskusi, rozhovor, soutěž, hru, anketu, referát...) a vyučovací formy (skupinová, samostatná práce...), aby žáci tyto znalosti uplatnili při realizaci návrhu zadané práce a vlastní výtvarné činnosti.

Pozn.: Časové rozvržení nelze stanovit přesně, učivo je voleno variabilně podle aktuálnosti námětu i podle schopností, zručnosti i zájmu jednotlivých skupin. Průběžně se zařazuje libovolné téma i výtvarná technika. Ke změně časového plánu může dojít i účastí studentů ve výtvarných soutěžích, a to na úrovni městské až mezinárodní. Podle aktuální nabídky či pozvánky se plánují exkurze, návštěvy výstavních síní v regionu i mimo něj a besedy s výtvarníky.

2.ročník

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Časový plán	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
KRESBA	žák:		
-dřívkem -špejlí -perem	-pracuje s pojmy kontura, šrafování, skica -zvládá zvolené techniky	září říjen	Bi Dě Fy

-netradičními nástroji (hřeben, kartáček, prsty, brko, stébla trav, zmizík) -voskovým pastelem -lavírovaná kresba tuší -kolorovaná kresba	-experimentuje s různorodými materiály a kombinuje je -rozumí pojmům abstrakce, realita -zvládá kresbu ve složitější kompozici bez předkreslení tužkou -uplatňuje fantazii a tvořivost		MV EV
MALBA			
-kvašovými barvami -olejovým pastelem -zapouštění akvarelových barev do vlhkého podkladu -netradičními nástroji (špachtlí, stírání barvy ze šablon)	-dokáže barevně a v symbolech vyjádřit momentální duševní prožitek -chápe význam kontrastu teplých a studených barev -uplatňuje znalost lineární a barevné perspektivy -rozlišuje pojmy interiér a exteriér -rozumí pojmům úběžník a horizont -zvládne malbu i na větší formát(A2 a A1)	listopad prosinec	EV VMEGS Ch Bi M Z
GRAFIKA			
-linoryt -tisk z koláže -suchá jehla na formát A4 -počítačová grafika	-pracuje podle složitějšího návodu -zručně, přesně a bezpečně zvládá práci s ostrými rydly a zasouvacím nožem -rozumí pojmům koláž, frotáž, asambláž, užitá grafika, ex libris, piktogram -seznámí se s vývojem a druhy písma (grotesk, antikva, plošné písmo) -pracuje s pojmy iniciála, monogram, kaligrafie -dokáže vytvořit návrhy na plakát, knižní obálku, obal na CD	leden únor	Dě IVT MEV
TECHNIKY V MATERIÁLU			
-ubrousková technika -práce s drátem, korálkami a kamínky -práce s keramickou hlinou -práce se slaným těstem -výrobky inspirované lidovými tradicemi (kraslice, vánoční perníčky, velikonoční marcipánové ozdoby) -prostorové práce z odpadového materiálu (lepenka, petlahve...) -práce s textilem (vosková a vázaná batika)	-zvládá postupy jednotlivých technik -cíleně využívá vlastnosti různých materiálů -fázuje postup do kroků -při práci se inspirovuje lidovými tradicemi -při práci uplatňuje tvořivost a zručnost -uvědomuje si význam ochrany životního prostředí -prakticky se seznámí s prací na hrnčířském kruhu -rozumí pojmům pasparta, dekor, ornament, arabeska, avers, revers, design -rozlišuje pojmy gobelín, tapiserie, art protis -dokáže vytvořit jednoduchý šperk	březen duben	EV Dě OSV Ch Bi

	-vytvoří prezentaci na dané téma (např.Drahokamy a polodrahokamy)		
DĚJINY VÝTVARNÉHO UMĚNÍ			
-období novověku -shrnutí výtvarných pojmu a technik	-rozdlišuje umělecké směry a slohy -objasňuje příčiny vzniků a proměn uměleckých slohů -rozpoznává a porovnává specifické odlišnosti jednotlivých slohů a směrů -orientuje se ve vývoji výtvarného umění -dokáže vystihnout podstatu kýče a nevkusu -chápe význam umění ve společnosti -rozdlišuje pojmy originál,kopie,plagiát,restaurování	květen červen	VMEGS Dě HV SV

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata:

Environmentální výchova	EV
Mediální výchova	MEV
Výchova k myšlení v evropských souvislostech	VMEGS
Osobnostní a sociální výchova	OSV

Výtvarná výchova je specifická v tom, že se v každém tématu dají využít, zopakovat, procvičit, někdy i rozšířit získané vědomosti žáků z jiných předmětů (biologie-Bi, zeměpis-Z, dějepis-Dě, společenské vědy-SV, chemie-Ch, matematika-M, informatika-IVT, hudební výchova-HV...) Učitel musí zvolit vhodné vyučovací metody (řízenou diskuzi, rozhovor, soutěž, hru, anketu, referát...) a vyučovací formy (skupinová, samostatná práce...), aby žáci tyto znalosti uplatnili při realizaci návrhu zadané práce a vlastní výtvarné činnosti.

Pozn.: Časové rozvržení nelze stanovit přesně, učivo je voleno variabilně podle aktuálnosti námětu i podle schopností, zručnosti i zájmu jednotlivých skupin.Průběžně se zařazuje libovolné téma i výtvarná technika. Ke změně časového plánu může dojít i účastí studentů ve výtvarných soutěžích, a to na úrovni městské až mezinárodní. Podle aktuální nabídky či pozvánky se plánují exkurze, návštěvy výstavních síní v regionu i mimo něj a besedy s výtvarníky.

UČEBNÍ OSNOVY

HUDEBNÍ VÝCHOVA

Časové, obsahové a organizační vymezení předmětu

Ročník :	1.	2.	3.	4.
Počet hodin :	2	2	-	-
Učební texty :	Hudební výchova pro gymnázia /Charalambidis a kol./			

Charakteristika předmětu:

Vyučovací předmět hudební výchova pokrývá vzdělávací obor Hudební obor v rámci vzdělávací oblasti Umění a kultura stanovené RVPGV. Vzdělávací cíle školního vzdělávacího plánu předmětu hudební výchova /HV/ vycházejí z tradiční české hudebnosti, kterou kompetentním způsobem rozvíjejí v kontextu současného evropského kulturního dění. Předmět podněcuje, rozvíjí a kultivuje přirozenou potřebu setkávání s hudbou, obohacuje estetické vnímání a prožívání světa. V souladu přirozeným fyziologickým, emocionálním a rozumovým rozvojem žáků směřuje zvláště k tomu, aby žáci kultivovali svůj vkus a rozvíjeli své hudební schopnosti, citění a tvořivost.

Při výuce je kladen důraz na upevňování a prohlubování hudebních schopností, pěvecké techniky, schopnosti sluchové analýzy, základní orientace v rytmicko-melodických strukturách, rozlišování slohotvorných znaků hudby v jednotlivých obdobích, vnímání souvislostí a přesahů mezi jednotlivými uměleckými obory a diferencované vnímání hudebních a mimohudebních obsahů v proudu znějící hudby.

HV je úzce spojena s jinými druhy umění, zejména s literaturou, výtvarným, divadelním a filmovým uměním. Zejména v části vývoje hudebních slohů a žánrů je spjata s dějepísem.

Uplatňované strategie:

Kompetence k učení

- Učitelé motivují žáky k otevřenosti v oblasti poznávání, zadávají žákům problémové úkoly, vedou je k využívání odborné literatury a školní knihovny
- Učitelé vedou žáky k samostatné práci s informacemi /vyhledávání, zpracování, vyhodnocování různých zdrojů, systematizace informací/
- Učitelé umožňují žákům prezentovat jejich práci /referáty, úvahy, aktuality, poslechové činnosti/
- Učitelé poskytují žákům prostor k diskusi a hledání různých řešení předložených problémů

Kompetence k řešení problémů

- Učitelé zapojují do výuky problémové aspekty každodenního života
- Učitelé vedou žáky k argumentaci podložené důkazy
- Učitelé podporují řešení problémů s mezioborovým přesahem

Kompetence komunikativní

- Učitelé podněcují žáky k výstižné a kultivované ústní i písemné /aktuality, poslechové činnosti, referáty/, ve výuce jim pomáhají s porozuměním oborové terminologie, pochopení zápisů
- Učitelé motivují a vedou žáky k osobitému a sebevědomému projevu, umožňují jim prezentaci různých aktivit /prezentace zájmové činnosti, sbor/
- Učitelé společně s žáky připravují setkání s různými osobnostmi společenského a uměleckého života /besedy/
- Škola umožňuje žákům v podstatě neomezený přístup i internetu jako k jednomu ze zdrojů informací

Kompetence sociální a personální

- Škola se zaměřuje na budování a rozvíjení dobrých mezilidských vztahů mezi žáky navzájem, ale i vztahů mezi žáky a učiteli
- Učitelé respektují individualitu žáků a vedou k tomu i žáky
- Škola podporuje individuální zájmy žáků, podporuje jejich rozvoj nabídkou mimovyučovacíh aktivit /školní pěvecký sbor/

Kompetence občanské

- Učitelé vedou žáky k toleranci vůči jiným kulturám
- Učitelé podporují vhodnými příklady rozvoj občanské uvědomělosti žáků

Kompetence pracovní

- Učitelé motivují a vedou žáky k tomu, aby znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých oblastech využívali v zájmu své přípravy na budoucí studium, povolání a ve svém dalším životě
- Učitelé vyžadují, aby žáci při pracovních činnostech dodržovali vymezená pravidla týkající se práce s uvedenou technikou a zásady bezpečnosti práce

1.ročník

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Časový plán	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
Úvod do HV, periodizace hudebních slohů, hudebně výrazové prostředky, pojem kultura, umění, druhy umění, estetika	Chronologicky vyloží vývoj hudebních slohů, rozpozná hudebně výrazové prostředky, chápe hudbu jako jeden z druhů umění, rozumí pojmu umění a kultura	září	Dě VV MEV VMEGS
Hlasová výchova, mutace, rozdělení hlasů, ústní lidová slovesnost, lidová píseň a její znaky	Využívá svůj individuální pěvecký potenciál při zpěvu a mluvě, logicky člení větu /obsah sdělení/, uplatňuje zásady hlasové hygieny v běžném životě	říjen	Čj Dě Bi OSV
System hudebního školství, základní rozdělení nástrojů, slavné	Zná možnosti hudebního vzdělání, využívá jednoduché i složitější hudební nástroje přiměřeně svým schopnostem, pozná nástroje a umí je	listopad	Dě Čj SV EV

houslařské rody, hudba starověku, B. Smetana	rozčlenit, chápe antickou kulturu jako základ evropské vzdělanosti, zhodnotí přínos B. Smetany pro českou národní hudbu		VMEGS
Středověká hudba, chorál, kancionál, adventní hudba – J. J. Ryba, koledy, poslechové činnosti – z české hudební minulosti	Charakterizuje pojmy chorál, kancionál, zná nejstarší díla české hudební minulosti, uvědomuje si rozdílnost hudebního myšlení v jednotlivých etapách, na základě historických, společenských a kulturních kontextů popíše podmínky a okolnosti vzniku hudebního díla, adventní hudba – rozvíjí své emoce, dle svých dispozic intonuje koledy	prosinec	Čj Dě SV MEV
Renesanční hudba, Kryštof Harant, kánony, polyfonie, partitura, instrumentální činnosti	Chápe pojem renesanční kultura, orientuje se v zápisech jednoduchých skladeb a písní, jednoduché rytmicko-melodické doprovody	leden	Dě Čj OSV
Nadání, talent, genialita W. A. Mozart – život, poslechové činnosti, interpret hudebního díla, osobnost dirigenta, hudební virtuoso	Popíše a na vybraných částech hudebního díla ukáže důležité znaky tvorby a interpretace, vysvětlí, uvědomuje si nezaměnitelný přínos skladatele a interpreta, vytváří vlastní soudy a preference, které dokáže v diskusi obhájit	únor	SV MEV OSV Bi
Opera, vývoj opery, operní pěvci, E. Destinnová, libreto, skladatelé oper, A. Dvořák	Uvědomuje si hudební formu a k dílu přistupuje jako k logicky utvářenému celku, rozvíjí své emoce a poslechové dovednosti, zhodnotí přínos A. Dvořáka pro českou kulturu	březen	Čj Dě MV
Balet, skladatelé baletů, baletní mistři, společenské tance, pantomima	Reaguje na hudbu pohybem, pohyb ve spojení s hudbou využívá k vyjádření vlastních představ a pocitů, rozvoj emoci, tvořivosti	duben	Dě TV MEV OSV
Kapitoly z nonartu, J. Ježek, Osvobozené divadlo, muzikál, Beatles, témata dle zájmu studentů, nešvary v hudbě	Uvědomuje si roli hudebního průmyslu v současném světě, popíše možnosti využití hudby v mimohudební oblasti a je schopen poukázat na příklady jejího zneužívání, uvědomuje si rozdílnost přístupů lidí k hudbě, vnímá hudbu jako způsob prezentace vlastních idéjí a názorů, na základě toho je schopen se s hudbou ztotožnit, nebo ji odmítnout, tolerance v umění	květen	Dě Čj MEV
Baroko, Bach, Vivaldi, Händel, poslechové činnosti, rytmická výchova, opakování a shrnutí poznatků	Vyděluje podstatné hud.znaky z proudu znějící hudby, uvědomuje si barokní hudební formy, rozvíjí rytmické citění, hudební představivost, uplatňuje znalosti z hudební nauky	červen	Dě Čj

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata:

Hudební obor poskytuje široké možnosti pro využití mezipředmětových vazeb i průřezových témat. Nejtěsněji se spjat s dějepisem /dějiny hudby, umělecké slohy/ a českým jazykem /vývoj divadla, libreta/. Dále lze využít znalostí biologie /lidský hlas/, aby žáci dokázali v praxi uplatnit zásady hlasové hygieny v běžném životě. ZSV poskytují prostor pro uvědomění si pojmů nadání, talent, genialita, ale i využití praktické – např. tréma u člověka a její překonávání.

Realizace průřezových témat Environmentální výchova EV, Mediální výchova MEV, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech VMEGS, Osobnostní a sociální výchova OSV je naznačena v tabulce.

Učitel volí vhodné metody výuky /rozhovor, řízená diskuse, referát/. Samotná výuka je realizována s ohledem na aktuální kulturní dění v České republice, a zejména v našem regionu. /Filmová a divadelní představení, beseda se členy pěveckého sboru Permoník, sboru Voices, se členy dechového orchestru Májovák atd./ Vhodná je i občasná prezentace z řad žáků – instrumentalistů a zpěváků před třídou formou minikoncertu.

Pozn: Časové rozvržení nelze stanovit přesně, učivo je voleno podle aktuálního kulturního dění i podle pěveckých dispozic jednotlivých tříd.

2.ročník

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Časový plán	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
Akustika, decibel, ucho, lidský hlas, hlasová hygiena, kultivace pěveckého a hlasového projevu, sólový a sborový zpěv	Uvědomění si hluku jako nebezpečí pro možné sluchové choroby, uplatňuje zásady hlasové hygieny v běžném životě, snaha o pěkný přednes	září	Bi Fy OSV MEV
Klasicismus, Haydn, Mozart, Beethoven, smyčcový kvartet, symfonie, poslechové činnosti	Orientuje se ve vývoji hudebního umění, uvědomuje si rozdílnost hudebního myšlení v jednotlivých etapách, rozlišuje hudební slohy podle charakteristických hudebních znaků	říjen	Dě Čj
Beethoven 9. symfonie, klasicismus v českých zemích – J. J. Ryba, emigrace – Mysliveček, hudebně – pohybové činnosti, Pražské jaro	Hudba jako poselství, chápe hudbu jako způsob prezentace vlastních idejí a názorů – text Schillera, základní dirigentská gesta, zná nejvýznamnější hudební festival vážné hudby	listopad	Dě Čj
L. Janáček, moravská lidová píseň, koledy evropských národů, poslechové činnosti, akord, hudební nauka	Chápe přínos Janáčka moderní hudbě, originální a nezaměnitelný přínos skladatele, interpretuje koledy dle svých pěveckých možností, tolerance k jiným národům a kulturám	prosinec	Dě Čj VMEGS, OSV

Kapitoly z nonartu, Semafor, Presley, Queen, Kryl, Nohavica /dle zájmu studentů/	Umí vytvářet vlastní soudy a preference, výchova k toleranci, potírání rasismu a xenofobie, uvědomuje si roli hudebního průmyslu v současném světě	leden	Dě Čj MV OSV
Romantismus, píseň, Schubert, Schumann, Chopin, klavírní virtuosové, sborový zpěv	Pozná hudební výrazové prostředky v určité části skladby, uvědomuje si hud. Formu, chápe význam interpreta, kultivace pěveckého a hlasového projevu, orientace ve vícehlase	únor	Dě Čj EV
Opereta, muzikál, amatérské pěvecké soubory a orchestry, Permoník, Májovák	Je schopen vymezit hudební formy, orientuje se ve vývoji muzikálu – syntéza umění, interpretuje dle svých dispozic muzikálovou melodií, vytváří vlastní soudy a preference, které dokáže v diskusi obhájit	březen	Čj Dě TV OSV
Opera R, Wagner, G. Verdi, Národní divadlo, poslechové činnosti, rytmická výchova	Chápe operu jako divadelní drama, vznik Národního divadla jako vyvrcholení obrozeneckého procesu, odliší hudbu podle jejího stylového zařazení, významu a funkce	duben	Dě Čj SV
Z. Fibich, V. Novák, impresionismus, Debussy, Ravel, hudební nauka	Chápe hledání nových cest v hudbě na přelomu 19. a 20. století, orientuje se v zápise jednoduchých skladeb	květen	Dě Čj VV
Hudba 20. a 21. století, bludiště stylů, B. Martinů, opakování a shrnutí poznatků	Orientuje se ve vývoji hud. umění, uvědomuje si rozdílnost myšlení v jednotlivých etapách, rozlišuje hud. sohy podle charakteristických znaků, hra a tvorba jednoduchých doprovodů	červen	Dě Čj EV MEV

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata:

Hudební obor poskytuje široké možnosti pro využití mezipředmětových vazeb i průřezových témat. Nejtěsněji se spjat s dějepisem /dějiny hudby, umělecké slohy/ a českým jazykem /vývoj divadla, libreta/. Dále lze využít znalostí biologie /lidský hlas/, aby žáci dokázali v praxi uplatnit zásady hlasové hygieny v běžném životě. SV poskytují prostor pro uvědomění si pojmů nadání, talent, genialita, ale i využití praktické – např. tréma u člověka a její překonávání.

Realizace průřezových témat Environmentální výchova EV, Mediální výchova MEV, Multikulturní výchova MV, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech VMGES, Osobnostní a sociální výchova OSV je naznačena v tabulce.

Učitel volí vhodné metody výuky /rozhovor, řízená diskuse, referát/. Samotná výuka je realizována s ohledem na aktuální kulturní dění v České republice, a zejména v našem regionu. /Filmová a divadelní představení, beseda se členy pěveckého sboru Permoník, sboru Voices, se členy dechového orchestru Májovák atd./ Vhodná je i občasná prezentace z řad žáků – instrumentalistů a zpěváků před třídou formou minikoncertu.

Pozn: Časové rozvržení nelze stanovit přesně, učivo je voleno podle aktuálního kulturního dění i podle pěveckých dispozic jednotlivých tříd.

UČEBNÍ OSNOVY

TĚLESNÁ VÝCHOVA

Časové, obsahové a organizační vymezení předmětu

Ročník :	1.	2.	3.	4.
Počet hodin :	2	2	2	2
Učební texty :				

Charakteristika předmětu:

Předmět tělesná výchova představuje nejdůležitější formu pohybového učení žáků. Je hlavním zdrojem poznatků, organizačních návyků, pohybových činností a dalších námětů po zdravotně zaměřené, rekreační i sportovní využití pohybu v režimu školy i mimo školu. V tělesné výchově žáci nacházejí prostor k osvojování nových pohybových dovedností, k ovládnutí a využívání různého sportovního náčiní a náradí, k seznámení se s návody pro pohybovou prevenci, korekci jednostranného zatížení nebo zdravotního oslabení i pro rozvoj zdravotně orientované tělesné zdatnosti a výkonnosti. Učí se využívat pohybové činnosti v různém prostředí a s různými účinky, zvykají si na různé sociální role, které vyžadují spolupráci a odpovědnost za zdraví své i spolužáků. Především však tělesná výchova umožňuje žákům poznávat vlastní pohybové možnosti, předpoklady i zdravotní a pohybová omezení, rozumět jim, respektovat je u sebe i u jiných a aktivně je využívat i cíleně ovlivňovat.

Výuka probíhá v tělocvičnách vybavených běžným sportovním náradím a náčiním a ve venkovních sportovních areálech určených pro atletiku a míčové hry, případně v pronajatých specializovaných prostorech – krytý bazén, prostory STARSu.

Vzdělávací obsah předmětu tělesná výchova je rozdělen do těchto tématických celků:

- poznatky z tělesné výchovy a sportu, komunikace při pohybových činnostech, organizace, hygiena a bezpečnost v tělesné výchově a sportu;
- průpravná, kondiční, koordinační, kompenzační, relaxační, vyrovnávací, tvořivá a jiná cvičení;
- gymnastika, tanec a jiné pohybové činnosti s rytmickým a hudebním doprovodem;
- úpoly;
- atletika;
- pohybové hry;
- sportovní hry;
- motorické testy a test svalové nerovnováhy;
- netradiční sporty;
- plavání;
- lyžování a snowboarding.

Součástí výuky předmětu tělesná výchova v prvním ročníku je lyžařský výchovný vzdělávací kurz spojený s výukou pobytu v zimní přírodě a horské krajině a účast na soutěžích a přeborech v nejrůznějších sportovních disciplínách a hrách.

Součástí výuky předmětu tělesná výchova ve třetím ročníku je týdenní sportovně-turistický kurz spojený s výukou pobytu v přírodě zaměřeném na vodní turistiku a cykloturistiku.

Průběžně je do výuky tělesné výchovy zařazena výchova ke zdraví. Vzdělávací obsah výchovy ke zdraví je rozdělen do těchto celků:

- vztahy mezi lidmi a formy soužití;
- změn v životě člověka a jejich reflexe;
- zdravý způsob života a péče o zdraví;

- rizika ohrožující zdraví a jejich prevence;
- hodnota a podpora zdraví;
- osobnostní a sociální rozvoj.

Realizovaná průřezová témata

V rámci předmětu jsou realizovány některé tematické okruhy průřezových témat:

- osobnostní a sociální výchova;
- výchova demokratického občana;
- výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech;
- multikulturní výchova;
- enviromentální výchova.

Uplatňované strategie:

V hodinách učitel rozvíjí a utváří základní klíčové kompetence. Jedná se především o kompetence:

- k učení zásad pohybového učení;
- k řešení problémů vznikajících v herních situacích, při nábízení pohybových dovedností, v různých sportech;
- kompetence pracovní, dodržování pravidel, využívání vhodného náčiní, správná dopomoc při tělesných cvičení.

K dosažení rozvoje těchto kompetencí u žáků využívá učitel na základě učiva těchto následujících strategií a postupů:

- učitel vede žáky k aktivnímu rozvoji a ochraně fyzické a tělesné zdatnosti;
- zohledňuje při dosahování cílů základních vzdělání potřeby a možnosti žáků, genetické předpoklady, věkové zvláštnosti, zdravotní omezení a aktuální zdravotní stav;
- motivuje k zapojení do školních soutěží, soutěží pořádaných AŠSK, městem a nadacemi rozvíjející regionální tělesnou výchovu;
- učitel rozpoznává a rozvíjí pohybové nadání, které předpokládá diferenciaci činností i hodnocení výkonů žáků;
- učitel vede žáky, aby adekvátně reagovali na fyziologické změny v období dospívání k opačnému pohlaví;
- upozorňuje na nebezpečí návykových látek, dopingů ve sportu a šikan;
- učitel vždy provádí poučení o bezpečnosti a chování v tělesné výchově, na kurzech a exkurzích;
- učitel vede žáky k tomu, aby reprezentovali své dobré vlastnosti, dovednosti a koníčky, aby dokázali ohodnotit spolužáky;
- učitel žáka konstruktivně kritizuje, vede všechny žáky ke konstruktivní kritice, dále učí žáka vnímat sebe sama ve skupině a odstraňovat chyby v komunikaci a chování.

1. až 4. ročník

Téma Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vazby, průřezová témata
I. Činnosti ovlivňující zdraví	Žák	

<ul style="list-style-type: none"> - význam pohybu pro zdraví - zdravotně orientovaná zdatnost - prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových disbalancí - hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech 	<ul style="list-style-type: none"> - rozeznává rekreační a výkonnostní sport, rozeznává sport dívek a chlapců - využívá kondiční programy, manipuluje se zatížením - využívá průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení - zná pohybové činnosti a další zdravotně vhodné návyky, hygiena, stravování, pitný režim, způsoby odpočinku, umí poskytnout první pomoc v různém prostředí a klimatických podmínkách 	
<p>II. Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností</p> <ul style="list-style-type: none"> - průpravná, kondiční, koordinační, kompenzační, relaxační, vyrovnávací, tvořivá a jiná cvičení <p>Pohybové hry</p> <ul style="list-style-type: none"> - přípravná kondiční, koordinační, tvořivá a estetická cvičení - pohybové dovednosti a pohybový výkon - nástupové tvary, přesuny - pohybové dovednosti zaměřené na rychlostní, silové, vytrvalostní a pohybové předpoklady - způsoby kontroly účinnosti cvičení - pohybové odlišnosti a handicapy věkové, pohlavní, výkonnostní - kondiční a estetická cvičení s hudbou , základní taneční kroky (valčík, polka, polonéza) - aerobik - cvičení se švihadlem - tvorba sestav, složitějších krokových vazeb s pohybem rukou <p>Gymnastika</p> <ul style="list-style-type: none"> - organizace a bezpečnost, vhodná výstroj, hygiena 	<ul style="list-style-type: none"> - zná význam cvičení v denním režimu, zná konkrétní účinky cviků -zná pojmy a rozpozná zátěž, odpočinek, svalovou nerovnováhu - rozpozná správné držení těla - zná pravidla a sám vytváří vlastní varianty pravidel pohybových her, vzájemná pomoc jako nejvyšší účel pohybových her 	

<p>- technika a dopomoc - názvosloví, kultivace pohybu Akrobacie - kotouly, modifikace, vazby - stoje , vazby - přemet stranou s oddáleným dohmatem - rovnovážné stoje s pohybem paží Kladina - náskoky, seskoky - chůze, poskoky - rovnovážné stoje s ohybem paží Hrazda - náskok do vzporu, zákmihem seskok - sešin - výmyk odrazem jednož nebo obouž - podmet Přeskoky Skoky na trampolíně Šplh na laně a o tyči Kruhy - dosažné, doskočné - svis stojmo, vznesmo, vzad a vpřed, v hupu, při záhupu seskok</p> <p>Úpoly - fair play chování - přiměřenost sebeobrany - přetahy, přetlaky, úchopy, pádová technika - základy sebeobrany - právní aspekt</p> <p>Atletika - rychlostní a vytrvalostní běh - běh v terénu - štafetový běh - vrh koulí, hod míčkem, hod granátem - skok daleký, skok vysoký</p> <p>Sportovní hry basketbal, florbal, fotbal, volejbal</p>	<p>-zná techniku a estetiku gymnastického cvičení, kondiční formy cvičení - umí záchranu a dopomoc při sportovní gymnastice - zná různé druhy pohybu s hudebním a rytmickým doprovodem</p> <p>- zná základy sebeobrany, základy aikido, judo, karatedo</p> <p>- rozeznává rychlý a vytrvalý běh na dráze a v terénu - zná techniku skoku z místa, z rozběhu - háže správně technicky míčkem - zná techniku skoku dalekého a vysokého</p>	
---	--	--

<p>- herní činnosti jednotlivce - herní kombinace – základy - průpravné hra - hra se zjednodušenými pravidly - hra bez zjednodušených pravidel - kondiční trénink - pravidla Ostatní hra – badminton, stolní tenis, softbal, plážový volejbal</p> <p>Lyžování - běžecké - sjezdové - snowboarding - jízda na vleku - bezpečnost pohybu v zimní horském prostředí - zásady první pomoci při závažných a život ohrožujících poraněních s důrazem na zimní sporty</p> <p>Plavání plavecké techniky - prsa, kraul, znak - obrátky, startovní skok - potápění - prověrka plavecké zdatnosti</p> <p>Turistika a pobyt v přírodě - cykloturistika - vodní turistika - lanové aktivity - plavání - sportovní hra - tradiční a netradiční sporty u moře</p>	<p>- zvládá herní činnosti jednotlivce - umí základní herní kombinace - umí základní herní systémy - zvládá jednoduché herní situace - zvládá jednoduché utkání</p> <p>- zvládá základy lyžařské techniky na snowboardingu - zvládá základy techniky sjezdového lyžování - umí různé druhy běžeckých technik - zvládá jízdu na vleku</p> <p>- zná základy plaveckých technik – prsa, znak, kraul - umí poskytnout první pomoc - zná zásady záchrany tonoucího</p> <p>- zná zásady první pomoci při závažných životních situacích</p> <p>- zná zásady první pomoci při poraněních s důrazem na letní sporty</p>	<p>Přednáška lékaře. Žák si volí výuku snowboardingu, sjezdového lyžování, běžeckého lyžování, případně kombinaci obou technik dle vlastního uvážení</p> <p>Přednáška lékaře</p>
--	--	--

		Letní sportovní kurz – volitelný
III. Činnosti podporující pohybové učení Komunikace v tělesné výchově Organizace prostoru a pohybových činností Historie a současnost sportu Pravidla pohybových činností Zásady chování a jednání v různém prostředí a při různých činnostech Měření a posuzování výkonů	<ul style="list-style-type: none"> - zná tělocvičné názvosloví, smluvené povely, signály, gesta - umí základ zápisu pohybu - zná sportovní výstroj a výzbroj - umí ji správně vybírat a ošetřovat - zná významné sportovce a soutěže - zná otázku a význam Olympijských her -zná základy pravidel her, soutěží, závodů 	

Mezipředmětové vztahy, průřezová témata:

Tělesná výchova si klade za cíl vybudovat v žácích pocit zodpovědnosti za své zdraví. Tím, že jsou žáci seznámeni se základy běžných sportovních odvětví a vedeni k aktivnímu pohybu, mohou během studia najít sportovní činnost, která jim bude blízká a v budoucnu jim umožní věnovat se aktivnímu pohybu.

V předmětu tělesná výchova lze v praxi, při pohybových aktivitách, využít teoretické poznatky a vědomosti získané v jiných předmětech jako biologie (biologie člověka, anatomie, fyziologie), fyzika (mechanika pohybu, biomechanika), chemie (zásady správné výživy, návykové látky, anaboliky, stimulanty), dějepis (historie sportu, olympiád), společenské vědy (občanská výchova, právní výchova, sociální aspekty), zeměpisná regionální témata, estetická výchova (kultura pohybu, krása lidského těla), hudební výchova (vyjádření hudby pohybem, doprovodná cvičení), cizí jazyky, matematika (grafické vyjádření pohybu).

INTEGROVANÉ VZDĚLÁVACÍ OBORY

Všechny tématické okruhy vzdělávacích oborů Člověk a svět práce, Člověk a zdraví a Člověk a příroda – Geologie jsou integrovány do ostatních vzdělávacích předmětů. Přehled a zařazení jednotlivých výstupů udává následující tabulka.

Vzdělávací oblast	Vzdělávací obor	Integrace
Člověk a příroda	<u>Geologie</u> Složení a struktura Země Geologické procesy v litosféře Voda Člověk a anorganická příroda	Geografie
Člověk a zdraví	<u>Výchova ke zdraví</u> Zdravý způsob života a péče o zdraví Vztahy mezi lidmi a formy soužití Změny v životě člověka a jejich reflexe Rizika ohrožující zdraví Ochrana člověka za mimořádných událostí	Biologie
Člověk a svět práce	Trh práce a profesní volba Pracovníprávní vztahy Tržní ekonomika Národní hospodářství a úloha státu v ekonomice Finance	Společenské vědy

6. Pravidla pro hodnocení žáků a autoevaluace školy

6.1 Pravidla hodnocení žáků

Stupně prospěchu a celkový prospěch

Prospěch žáka v jednotlivých vyučovacích předmětech je klasifikován těmito stupni:

1 – výborný – žák je schopen samostatně a bezchybně řešit zadané úkoly, dokáže samostatně činit nové závěry ze získaných vědomostí; v laboratorních a praktických cvičeních je schopen samostatně a správně používat pomůcky, nástroje a přístroje; činí samostatné závěry z prováděných činností; zadané práce odevzdává ve stanoveném termínu a bez chyb;

2 - chvalitebný - žák je schopen samostatně a s drobnými chybami řešit zadané úkoly; dokáže samostatně reprodukovat získané vědomosti a je schopen za pomoci učitele činit nové závěry ze získaných vědomostí; v laboratorních a praktických cvičeních je schopen správně používat pomůcky, nástroje a přístroje; zadané práce odevzdává ve stanoveném termínu a bez podstatných chyb;

3 – dobrý - žák je schopen správným postupem řešit zadané úkoly s drobnými chybami, je schopen reprodukovat získané vědomosti; při jeho činnosti je třeba občasně nápovědy učitele; v laboratorních a praktických cvičeních je schopen správně používat pomůcky, nástroje a přístroje, s nápovědou učitele dokáže vyvodit závěry; zadané práce odevzdává ve stanoveném termínu s drobnými nedostatky;

4 – dostatečný - žák je schopen s nápovědou učitele řešit zadané úkoly; dokáže používat získané vědomosti v dalším studiu a prohlubovat je; při samostatné práci je schopen určit postup řešení; v laboratorních a praktických cvičeních je schopen za pomoci učitele používat pomůcky, nástroje a přístroje; pod vedením učitele dokáže vyvodit závěry; zadané práce odevzdává ve stanoveném termínu s vážnými nedostatky, nebo po stanoveném termínu bez podstatných chyb;

5 – nedostatečný - žák ani s nápovědou učitele není schopen řešit zadané úkoly; stupeň znalostí, vědomostí a dovedností neumožňuje pokračovat v novém osvojování učební látky; při samostatné práci není schopen ani naznačit postup řešení; v laboratorních a praktických cvičeních se dopouští vážných omylů, nedokáže používat pomůcky, nástroje a přístroje; nedokáže ze své činnosti vyvodit závěry; zadané práce neodevzdává ve stanoveném termínu;

Chování žáka

Je klasifikováno těmito stupni:

1 – velmi dobré – žák uvědoměle dodržuje pravidla slušného chování a ustanovení školního řádu; méně závažných přestupků se dopouští ojediněle; žák je vždy přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit;

2 – uspokojivé – chování žáka je v rozporu s pravidly slušného chování a s ustanoveními školního řádu, tj. dopouští se vůči nim závažných přestupků; nebo se opakovaně dopouští méně závažných přestupků, ohrožuje bezpečnost a zdraví své či jiných osob;

3 - neuspokojivé – chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování; dopouští se takových závažných přestupků, že je jimi vážně ohrožena výuka, bezpečnost nebo zdraví jiných osob; záměrně hrubým způsobem narušuje výchovně-vzdělávací činnost školy;

Celkový prospěch

Žák je na konci prvního a druhého pololetí hodnocen následovně:

Prospěl s vyznamenáním – není-li klasifikace v žádném povinném předmětu horší než stupeň 2 – chvalitebný a průměrný prospěch z povinných předmětů není horší než 1,50, chování je hodnoceno jako velmi dobré;

Prospěl – není-li klasifikace v žádném z povinných předmětů vyjádřena stupněm 5 – nedostatečný;

Neprospěl – je-li klasifikace v některém povinném předmětu vyjádřena stupněm 5 – nedostatečný.

Klasifikaci provádí a zodpovídá za ni příslušný vyučující. Při stanovení výsledné známky vychází z podkladů, které získává v průběhu celého klasifikačního období:

- soustavným sledováním výkonů a připravenosti žáka na vyučování;
- různými druhy zkoušek (ústní, písemné, grafické, praktické, pohybové) dle specifik jednotlivých předmětů; Termín orientačních písemných prací oznamuje učitel alespoň 2 dny předem, v jednom dni je povoleno psát nejvýše 2 takové práce; totéž neplatí pro krátké písemné zkoušení nepřesahující 10 minut;
- ústním zkoušením, které je prováděno zásadně před kolektivem třídy, přičemž učitel vždy oznámí žákovi známku ze zkoušení a klasifikaci odůvodní; čtvrtletními, pololetními či ročníkovými pracemi předepsanými osnovami předmětu, počet kontrolních prací trvajících hodinu a déle oznámí vyučující na začátku klasifikačního období, termín jejich vypracování alespoň 14 dní předem; v jednom dni je povoleno psát nejvýše jednu kontrolní práci tohoto charakteru;
- analýzou výsledků různých činností žáka (aktivita při výuce, pozornost, zaujetí pro předmět, písemné zpracování laboratorních protokolů, domácí úkoly všeho charakteru apod.);

Učitel:

- opraví všechny písemné práce do 10 dnů od jejich napsání a seznámí žáky s klasifikací, umožní jim do opravených prací nahlédnout;
- oznámí na začátku klasifikačního období minimální počet známek za pololetí podle toho, jak bylo projednáno v předmětové komisi;
- oznámí na začátku každého klasifikačního období bodové rozmezí pro jednotlivé klasifikační stupně, pokud se rozhodl pro bodový systém schválený projednáním v předmětové komisi;
- archivuje předepsané písemné práce po dobu školního roku;
- dodržuje zásady pedagogického taktu, zejména:
  - nehodnotí žáky ihned po jejich návratu do školy po nepřítomnosti delší než jeden týden;
  - uvědomuje si, že účelem zkoušení není nacházet mezery ve vědomostech, ale hodnotit to, co žák umí;
  - v případě zadávání nové látky k samostatnému nastudování předem žákům sdělí, jakou formou a v jakém rozsahu bude ověřována (tento postup může být použit pouze jako doplňková forma výuky);
  - na konci každého klasifikačního období oznámí žákovi výslednou známku a řádně ji odůvodní;
  - u žáka s prokázanou specifickou vývojovou poruchou učení při jeho výuce i klasifikaci přihlédne k charakteru poruchy, respektuje doporučení PPP, volí vhodné a přiměřené způsoby získávání podkladů pro klasifikaci, které odpovídají schopnostem žáka a na něž nemá porucha negativní vliv;
  - klade důraz na ten druh projevu, ve kterém má žák předpoklady podávat lepší výkony;
  - při klasifikaci není ovlivněn chováním žáka.

Zkoušky před komisí

Konají se v těchto případech:

- a) Koná-li žák opravnou zkoušku dle § 69 odst. 7 zákona č. 561/2004 Sb.
- b) Požádá-li zletilý žák nebo zákonný zástupce nezletilého žáka o jeho komisionální přezkoušení z důvodu pochybností o správnosti hodnocení. Postupuje se dle § 6 odst. 3 vyhlášky č. 13/2005 Sb.
- c) Ředitel školy nařídí komisionální přezkoušení žáka, jestliže zjistí, že vyučující porušil pravidla hodnocení – dle § 6 odst. 2 vyhlášky č. 13/2005 Sb.
- d) Shodne-li se třídní učitel s vyučujícím předmětu, kde žák překročil absenci 25%.

O výsledku doplňující zkoušky se pořizuje záznam, který archivuje třídní profesor. Obsah zkoušky odpovídá obsahu učiva za dané období (zpravidla pololetí), za které je zkouška prováděna. Zkoušející oznámí žákovi rozsah zkoušky současně s oznámením termínu konání zkoušky. Vyučující může po žákovi požadovat předložení písemných prací (např. slohových prací, domácích úkolů, protokolů apod.), které byly v běžné výuce v daném období zadávány. Žák je povinen na vyžádání předložit i další materiály (např. poznámky z vyučovacích hodin, součástí zkoušky může být domácí práce atp.). Pokud žák (žákyně) reprezentuje se souhlasem ředitele školy Gymnázium Karviná, Moravskoslezský kraj nebo Českou republiku v době školní výuky, je mu absence, která vznikla z daného důvodu, omluvena a nepočítá se do limitu 25% zameškaných hodin.

Komisionální zkoušku podle písmena a), b) a c) může žák konat v jednom dni pouze jednu. V případě zkoušky podle písmena a), b) a c) odpovídá výsledná známka u zkoušky známce, která je následně žákovi napsána na vysvědčení. V případě zkoušky dle písmena d) je výsledná známka u komisionální zkoušky pouze doplňující známkou k ostatní klasifikaci za celé příslušné pololetí, její váhu pro celkovou klasifikaci stanoví vyučující po dohodě s ostatními členy komise.

6.2 Autoevaluace školy

- Vlastní hodnocení školy vychází z příslušné vyhlášky MŠMT.
- Hodnotící postupy jsou prováděny podle METODIKY PŘÍPRAVY A PROVÁDĚNÍ HODNOCENÍ ŠKOLY (model zvyšování kvality školy a vyhláška MŠMT č. 15/2005 Sb.).
- Hodnocení podle této metodiky bylo zahájeno již ve školním roce 2007/2008.
- Autoevaluace školy sleduje tyto oblasti:

Podmínky ke vzdělávání

Cíle	Evaluační metody, výstupy evaluace
<ul style="list-style-type: none"> ○ ověřit funkčnost základního vybavení školy <ul style="list-style-type: none"> ● prostorové podmínky pro výuku ● funkčnost sociálního zázemí ● podmínky stravování ○ prověřit ekonomické podmínky školy <ul style="list-style-type: none"> ● nakládání s rozpočtem ● investiční výdaje ○ priority pro další období ○ porovnat dlouhodobý záměr zřizovatele s postupem školy ○ rozebrat přínos realizovaných projektů 	<ul style="list-style-type: none"> ○ dotazníkové šetření – organizuje vedení školy ○ rozbor a plán pro další období – provádí vedení školy ○ rozbor zprávy o hospodaření, porovnání s dlouhodobým záměrem zřizovatele – provádí vedení školy ○ přínos realizovaných projektů – posoudí jejich řešitelé a informují vedení školy, souhrn rozebere vedení školy v pedagogické radě ○ priority pro další období jsou stanoveny po následné diskusi všech zaměstnanců školy ○ interní dotazníkové šetření pro předmětové komise – výsledky předkládají předsedové předmětových komisí vedení školy ○ výsledky dotazníkového šetření jsou porovnány se zprávou vedení školy o nakládání s rozpočtem ○ priority pro další období jsou stanoveny po následné diskusi všech zaměstnanců školy ○ analýza přihlášek ke studiu a statistik zřizovatele – provádí vedení školy, výsledky jsou projednány v pedagogické radě
<ul style="list-style-type: none"> ○ ověřit materiálové vybavení školy <ul style="list-style-type: none"> ● vybavení odborných učeben a předmětových komisí pomůckami ● vybavení školy výpočetní technikou ● vybavení sportovním nářadím a náčiním 	
<ul style="list-style-type: none"> ○ rozebrat strukturu uchazečů o studium vzhledem k demografickému vývoji a dalším okolnostem 	

Průběh vzdělávání

Cíle	Evaluační metody, výstupy evaluace
<ul style="list-style-type: none"> ○ analyzovat studijní plán a jeho vhodnost vzhledem k zájmům studentů 	<ul style="list-style-type: none"> ○ analýza učebního plánu – dotazníkové šetření ○ rozbor zvolených volitelných předmětů za uplynulé období – provádí vedení školy ○ úpravy učebního plánu a nabídka volitelných předmětů pro další období jsou stanoveny po projednání v předmětových komisích a pedagogické radě
<ul style="list-style-type: none"> ○ analyzovat pestrost a vhodnost používaných metod výuky 	<ul style="list-style-type: none"> ○ rozbor hospitační činnosti za uplynulé období – provádí vedení školy ○ hospitační činnost provádí vedení školy průběžně
<ul style="list-style-type: none"> ○ analyzovat kvalitu odvedené práce jednotlivými učiteli 	<ul style="list-style-type: none"> ○ rozbor hospitační činnosti ○ autoevaluace učitelů – každý učitel zpracuje autoevaluační dotazník a sestavuje své portfolio ○ pohovor vedení školy s jednotlivými učiteli – diskuse nad portfoliem učitele, hodnotícím dotazníkem a autoevaluačním dotazníkem
<ul style="list-style-type: none"> ○ rozebrat a posoudit organizaci školního roku 	<ul style="list-style-type: none"> ○ dotazník pro učitelé a žáky ○ rozbor zařazených mimorozvrhových akcí žáků, jejich přínos a negativa – portfolio předmětových komisí ○ mimorozvrhové akce žáků jsou stanoveny na další období po projednání v předmětových komisích a pedagogické radě
<ul style="list-style-type: none"> ○ analyzovat všechny okolnosti pro sestavení rozvrhu hodin a posouzení jeho vhodnosti 	<ul style="list-style-type: none"> ○ dotazník pro učitele, žáky a rodiče – rozbor provádí vedení školy ○ priority pro sestavování rozvrhu v dalším období jsou stanoveny po projednání výsledků dotazníkového šetření v pedagogické radě

Podpora školy žákům, spolupráce s rodiči a dalšími institucemi, vliv vzájemných vztahů školy, žáků rodičů a dalších osob na vzdělávání

Cíle	Evaluační metody, výstupy evaluace
<ul style="list-style-type: none"> ○ analyzovat podporu školy žákům 	<ul style="list-style-type: none"> ○ rozbor využívání individuálních vzdělávacích plánů – provede vedení školy ○ rozbor podpory žákům se SPVU – provede výchovný poradce ○ rozbor práce se studenty se studijními problémy – dotazník pro třídní učitele ○ po projednání v pedagogické radě je stanoven postup pro další období
<ul style="list-style-type: none"> ○ analyzovat spolupráci s rodiči a dalšími institucemi 	<ul style="list-style-type: none"> ○ rozbor výročních zpráv o činnosti SRPŠ – provede vedení školy – písemná zpráva

- rozbor zápisů třídních schůzek a způsobů řešení připomínek – provedou třídní učitelé – písemná zpráva
- rozbor spolupráce školy s ostatními institucemi – provede vedení školy – písemná zpráva

Výsledky vzdělávání

Cíle	Evaluační metody, výstupy evaluace
○ posoudit výsledky vzdělávacího procesu v oblasti vědomostí žáků	○ rozbor výsledků maturitních zkoušek – provedou třídní profesori maturitních ročníků – souhrnná zpráva a předsedové PK – souhrnná zpráva
○ posoudit výsledky vzdělávacího procesu v oblasti rozvoje klíčových kompetencí	○ rozbor úspěšnosti absolventů v přijímacím řízení na VŠ – provedou třídní profesori a výchovný poradce – souhrnná zpráva
○ posoudit vliv použitých metod výuky pro rozvoj klíčových kompetencí žáků a jejich znalostí	○ je projednáno v pedagogické radě
○ posoudit vhodnost pravidel pro hodnocení žáků	○ dotazníkové šetření pro učitele – rozbor provede vedení školy v pedagogické radě a budou stanoveny priority pro další období
	○ dotazníkové šetření pro učitele – rozbor provede vedení školy v pedagogické radě a budou stanoveny priority pro další období
	○ rozbor provedou předmětové komise – písemná zpráva předsedů PK
	○ shrnutí provede vedení školy v pedagogické radě a jsou přijata opatření pro další období

Řízení školy

Cíle	Evaluační metody, výstupy evaluace
○ analyzovat účinnost řídicího systému	○ rozbor zápisů z porad pedagogické rady a z provozních porad a analýza jejich účinnosti – provede vedení školy
	○ rozbor funkčnosti informačního systému školy – dotazník pro učitele
	○ rozbor plnění úkolů učitelů – provede vedení školy
	○ bude projednáno v pedagogické radě školy a budou přijata opatření
○ analyzovat personální situaci ve škole	○ rozbor provede vedení školy – písemná zpráva se zpracováním výhledu na příští období
○ analyzovat profesní a odborný rozvoj učitelů	○ rozbor dalšího vzdělávání učitelů – provede vedení školy na základě pohovorů s učiteli nad jejich portfoliem
	○ po projednání v pedagogické radě jsou stanoveny priority pro další období

- analyzovat systém odměňování učitelů
- posoudit kvalitu práce vedení školy při organizaci výchovně vzdělávacího procesu
- rozbor mechanismu přidělování osobních příplatků
- rozbor mechanismu přiznávání odměn učitelům
- po projednání v pedagogické radě jsou přijata opatření pro další období
- anonymní dotazníkové šetření pro učitele – rozbor provede a priority pro další období stanoví pedagogická rada
- autoevaluační dotazník vedení školy – provede vedení školy a porovná se závěrem pedagogické rady

Výsledky práce školy

Cíle	Evaluační metody, výstupy evaluace
○ posoudit výsledky práce školy za uplynulé evaluační období	<ul style="list-style-type: none"> ○ autoevaluační dotazník vedení školy – porovnání stanovených priorit pro uplynulé evaluační období se skutečností ○ dotazník pro učitele - porovnání stanovených priorit pro uplynulé evaluační období se skutečností ○ rozbor výsledků provede vedení školy a po projednání v pedagogické radě jsou stanoveny priority pro další období
○ posoudit dopady vnějších vlivů na výsledky práce školy	<ul style="list-style-type: none"> ○ rozbor provede vedení školy – písemná zpráva